

คำชี้แจง

เอกสารฉบับนี้เป็นบทรายงานการประมวล สรุป วิเคราะห์และสังเคราะห์ เหตุการณ์และแนวโน้ม
ด้านต่างๆ ของประเทศไทย ในรอบเดือนมกราคม 2544 ซึ่งเป็นรายงาน UPDATE ให้กับรายงานหลักของ
โครงการข่าวสารทิศทางการประเทศไทย (TTMP) ที่นำเสนอทุกกรอบระยะ 3 เดือน

โครงการข่าวสารทิศทางการประเทศไทย (TTMP) ให้การสนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การวิจัย (สกว.) ตามหนังสือสัญญาให้ทุนเลขที่ RDG 01/0006/2542

ท่านที่สนใจดูรายงานทุกฉบับของโครงการฯ ทางอินเทอร์เน็ต ขอเชิญที่เว็บไซต์ของ สกว. ชื่อ
<http://www.trf.or.th/ttmp/index.htm>

คณะผู้ดำเนินงานหวังว่า ท่านจะได้ประโยชน์จากรายงานฉบับนี้ตามสมควร

นายอนุช อภาภิรม

หัวหน้าโครงการข่าวสารทิศทางการประเทศไทย (TTMP)

15 กุมภาพันธ์ 2544

สารบัญ

คำชี้แจง.....	1
สารบัญ.....	2
รายงานสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย	3
หลังเลือกตั้งทั่วไป: การก่อรูปของการเมืองใหม่	3
ประมวลสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย	6
ความเคลื่อนไหวด้านการผลิตและการค้า	6
ความเคลื่อนไหวด้านประชากร สิ่งแวดล้อม และพลังงาน	15
ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครอง.....	23
ความเคลื่อนไหวด้านการศึกษา.....	27
ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	29
ความเคลื่อนไหวด้านอาหารและสาธารณสุข	31
ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับหน่วยงานการดำเนินชีวิต	39
ภาคผนวก	43

รายงานสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย

มกราคม 2544

หลังเลือกตั้งทั่วไป: การก่อรูปของการเมืองใหม่

เหตุการณ์สำคัญภายในประเทศเดือน ม.ค. 2544 มีอยู่ 2 เรื่องด้วยกันได้แก่ สถานการณ์หลังการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 6 ม.ค. และความกังวลเกี่ยวกับการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ อันเนื่องมาจากผลกระทบการหดตัวทางเศรษฐกิจสหรัฐ

หลังการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 6 มกราคม ได้ส่งสัญญาณการก่อรูปของการเมืองใหม่ใน 2 ด้านคือประชาชนเสียงข้างมากต้องการการเปลี่ยนแปลง ขณะเดียวกันก็ต้องการความมั่นคงแน่นอนทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่สำคัญได้แก่ 1) การเปลี่ยนแปลงจากการบริหารและการนำแบบตั้งรับและดำเนินไปตามกฎเกณฑ์ สู่การบริหารและการนำเชิงรุกและยืดหยุ่น หรือจากการรับรู้และแก้ปัญหาโดยการฟังคำรายงานและการสั่งการเป็นลำดับขั้น สู่การรับรู้ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยการศึกษาจากผู้เกี่ยวข้องทั้งหลาย และการสั่งการตามสถานการณ์ที่ปรับเปลี่ยนไป 2) การเปลี่ยนแปลงจากที่ให้ความสำคัญแก่การสร้างเชื่อมั่นและความเชื่อถือสำหรับนักลงทุนภายนอก มาสู่การให้ความสำคัญแก่การสร้างเชื่อมั่นและความเชื่อถือ ในกลุ่มธุรกิจและผู้ประกอบการภายในมากขึ้น (แต่ก็ไม่ได้ปฏิเสธความสำคัญของการลงทุนจากภายนอก) 3) การเปลี่ยนจากการให้ความสำคัญแก่ภาคเศรษฐกิจใหญ่ ได้แก่สถาบันการเงิน มาให้ความสำคัญแก่ภาคการผลิตที่แท้จริง โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดกลางและกลุ่มเกษตรกรมากขึ้น (โดยไม่ได้ปฏิเสธความสำคัญของสถาบันการเงินเช่นเดียวกัน)

การเปลี่ยนแปลงทั้ง 3 ประการนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพเกิดจากเหตุปัจจัยหลายประการด้วยกัน ด้านหนึ่งเกิดจากการสะสมบทเรียนและกำลังมายาวนานของการเมืองภาคประชาชน พร้อมกับกำลัลดงของระบบราชการและสถาบันการเงินเนื่องจากวิกฤติ อีกด้านหนึ่งเกิดจากการอ่อนตัวของกระแสโลกาภิวัตน์ที่ขับเคลื่อนโดยบรรษัทข้ามชาติ เนื่องจากถูกต่อต้านคัดค้านมากทั้งในประเทศอุตสาหกรรมและประเทศกำลังพัฒนา

อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงนี้เพ็งก่อรูป ยังอ่อนแอ ภายในเองก็มีจุดอ่อน ได้แก่ข้อสงสัยเกี่ยวกับการขัดกันทางผลประโยชน์ส่วนตัวกับส่วนรวม ที่สำคัญคือกลุ่มทุนโลกที่ต้องการให้ประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายเปิดประตูเพื่อให้เงินทุนไหลผ่านไปทั่วโลกอย่างเสรีคงจะดำเนินการแทรกแซงด้วยวิธีการต่างๆ ตั้งแต่การใช้สื่อของตนวิจารณ์ ไปจนถึงการชุกกรโงก ซึ่งเป็นสิ่งที่ปรากฏทั่วไป

ในด้านความมั่นคง ประชาชนได้แสดงให้เห็นชัดว่าต้องการพรรคการเมืองที่ได้เสียงข้างมากที่เด็ดขาดหรือค่อนข้างเด็ดขาด เพื่อให้เกิดความมั่นคง ลดทอนการแย่งตำแหน่งการเมืองตามระบบโควตา การบริหารงานแบบต่างคนต่างทำ พรรคใครพรรคมัน การที่พรรคขนาดกลางและขนาดเล็กจะรวมกันเองหรือไปรวมกับพรรคใหญ่มีความเป็นไปได้สูง อย่างไรก็ตาม การที่ประเทศกำลังพัฒนาหนึ่งจะมีความมั่นคงทางการเมืองได้ โดยไม่ได้รับการสนับสนุนจากประเทศมหาอำนาจตะวันตกนั้น เป็นปรากฏการณ์ที่ค่อนข้างหายาก ด้านหนึ่งเกิดจากความอ่อนแอของประเทศกำลังพัฒนาเหล่านั้นเอง อีกด้านหนึ่งเกิดจากการแทรกแซงของประชาคมมหาอำนาจที่ต้องการตลาด วัตถุดิบธรรมชาติเช่นน้ำมัน และสถานที่ทางยุทธศาสตร์ ซึ่งจำต้องมีการจัดระเบียบสังคมโลกเพื่อรักษาความหลากหลาย สันติภาพและความเสมอภาคระหว่างประเทศขึ้น

การก่อรูปทางการเมืองใหม่ทั้งสองด้านนี้ แม้วายังอ่อนแอ แต่ก็ส่งผลสะท้อนอย่างลึกซึ้งแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นพรรคและนักการเมือง ระบบราชการ องค์กรธุรกิจเอกชน สื่อมวลชน องค์กรประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน ต้องปรับตัวเองตามกระแสนี้ โดยที่ทุกฝ่ายจะหันมาให้ความสำคัญแก่กิจการภายใน ความเข้มแข็งของชุมชนและประชา

ชนรากหญ้ามากขึ้น ซึ่งก็คือเข้าใจข่าวสารข้อเท็จจริงทั้งในเชิงลึกและเชิงกว้าง รวมทั้งการจัดความสัมพันธ์ระหว่างภายในกับภายนอกอย่างเหมาะสม

การก่อรูปของการเมืองใหม่มีอุปสรรคภายในใหญ่ๆ ที่สำคัญได้แก่ การมีความริษยาและหวาดระแวงกันค่อนข้างสูงในสังคม โดยเฉพาะในหมู่ชนชั้นนำ ซึ่งเดินแผนการเมืองเพื่อหักโค่นทำลายกันเป็นสำคัญ ทำให้การเมืองไทยตกอยู่ในภาวะไม่มั่นคงแน่นอนมายาวนาน ดังเช่น ในกรณีรัฐประหาร การสาดโคลนให้ร้ายป้ายสีกัน การถือศักดิ์ศรีตนข่มศักดิ์ศรีผู้อื่น การไม่รู้แพ้รู้ชนะเป็นต้น ความหวาดระแวงนี้ยังเกิดขึ้นระหว่างชนชั้นนำกับราษฎร นั่นคือราษฎรมีแนวโน้มที่จะเห็นว่าชนชั้นนำกระทำเพื่อผลประโยชน์ตนมากกว่าเพื่อส่วนรวม ขณะที่ชนชั้นนำมักเห็นว่าการเคลื่อนไหวทวงสิทธิของราษฎรมีเบื้องหลัง

ปรากฏการณ์ดังกล่าว เกิดจากหลายเหตุปัจจัยตั้งแต่การรวมศูนย์อำนาจในศูนย์กลางมากเกินไป การแทรกแซงจากมหาอำนาจ ไปจนถึงการขาดนโยบายที่เชื่อมต่อประชาชนรากหญ้าอย่างแท้จริง การจะส่งเสริมความเข้มแข็งแก่การเมืองใหม่อาจกระทำได้โดยการเปิดใจกว้างและอดทนต่อสิ่งที่ขัดตา เพราะว่าในกระบวนการวิวัฒนาการที่ยังไม่เสร็จย่อมไม่เกิดภาพที่สมบูรณ์ ดังนั้นจึงควรต้องเปิดการเจรจาความเป็นปรปักษ์กันครั้งใหญ่ในที่ประชุม เช่นสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดระบบควบคุมตรวจสอบที่เข้มแข็งมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกระดับของการบริหาร การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ลดขนาดของความลับทางราชการหรือองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่

อุปสรรคที่สำคัญอีกประการหนึ่งเกิดจากการมองแง่ร้ายซึ่งมักมาจากความไม่มั่นใจตนเองและความระแวงผู้อื่น การขาดความอดทนต่อสิ่งที่ขัดใจ จึงเหมาเอาความซุลมุนวุ่นวายทั้งหมดที่เกิดขึ้นในระยะเปลี่ยนผ่านว่าเป็นปัญหา ทั้งที่ความซุลมุนวุ่นวายเหล่านี้หลายเรื่องเป็นสิ่งที่จำเป็นจะต้องเกิดขึ้นในการสร้างการเมืองใหม่ เช่นความซุลมุนวุ่นวายในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรก เพื่อการกำหนดกฎระเบียบใหม่ที่ดีขึ้น ด้วยความหวังด้านดีว่าการเลือกตั้งทั่วไปครั้งต่อไปจะมีความซุลมุนวุ่นวายลดลงเป็นลำดับ จนกระทั่งอยู่ในเกณฑ์ที่ควบคุมได้แน่นอนว่าความซุลมุนวุ่นวายที่ไม่จำเป็น เช่นเกิดจากการสมคบคิด นี่ย่อมเป็นปัญหา

จากสถานการณ์ข้างต้นได้เน้นให้เห็นความจำเป็นที่ต้องลดทอนความเป็นปรปักษ์และการประทุษร้ายกันเองภายในชาติ เพื่อที่ความมั่นคงอยู่รอดของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ในด้านการชะลอตัวของเศรษฐกิจนั้น ได้ยอมรับกันเป็นทางการเนื่องจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจสหรัฐชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะด้านการผลิตนั้นบางคนเห็นว่าได้ถึงภาวะถดถอยแล้ว การชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ทำให้ภาวะการผลิตล้นเกินอยู่แล้วในประเทศเลวร้ายลงอีก ราคาสินค้ารวมทั้งสินค้าโภคภัณฑ์เช่นสินค้าทางการเกษตรทรุดต่ำลง ขณะที่สินค้าโภคภัณฑ์บางตัวได้แก่น้ำมันอาจไม่ลดราคาลงมากเนื่องจากอำนาจต่อรองของกลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมันค่อนข้างสูง สภาพเช่นนี้ทำให้ชีวิตเกษตรกรจำนวนมากต้องยากลำบากขึ้น ควรระวังการลุกขึ้นประท้วงครั้งใหญ่ของเกษตรกร

อนึ่ง นโยบายช่วงหาเสียงซึ่งกล่าวเป็นจุดๆ เช่นพักหนี้เกษตรกร 3 ปี จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านๆ ละ 1 ล้านบาท และจ่าย 30 บาทรักษาทุกโรค ควรจะได้นำมาเชื่อมต่อกันกับนโยบายและมาตรการอื่น เช่น การปฏิรูปที่ดิน มาตรการด้านภาษี เพื่อให้กลายเป็นกำหนดการให้ประชาชนรากหญ้ามมีส่วนร่วมและเกิดผลระยะยาวในการแก้ไขปัญหาความยากจน การสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง และการสร้างสังคมที่ยั่งยืน ซึ่งมีข่าวว่าเฉพาะด้านกฎหมายก็อาจต้องแก้หรือตรากฎหมายใหม่กว่า 200 ฉบับ นี่เป็นตัวอย่างของการปฏิรูปกติเป็นโอกาส เพราะว่าเมื่อแก้ปัญหาดังกล่าวได้แล้ว ก็จะเป็นพื้นฐานให้ประเทศมีความเข้มแข็งและมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้นไปด้วย และหากไม่แก้ปัญหาดังกล่าวนี้ สังคมไทยก็ยากที่จะมั่นคง เพราะในสังคมที่คนรวยร้อยละ 60 มีส่วนในความมั่งคั่งเพียงรวยร้อยละ 10 เท่านั้นไม่อาจมีความเจริญและมั่นคงได้ ไม่ว่าจะมีความรู้ความสามารถหรือบารมีสูงเพียงใด

ในด้านต่างประเทศ จัปตาตุการประชุมที่เผชิญหน้ากัน 2 แห่ง แห่งแรกเป็นการประชุมสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum) ที่เมืองดาวอส ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เป็นการประชุมของผู้บริหารกลุ่มบริษัทข้ามชาติ ผู้นำประเทศมหาอำนาจ กล่าวได้ว่าเป็นการประชุมของสภาคนรวยเพื่อผลักดันกระบวนโลกาภิวัตน์ โดยมีแก่นเรื่องของการประชุมว่า “การเติบโตที่ยั่งยืนและการเชื่อมรอยร้าว” (Sustaining Growth and Bridging the Divides) การประชุมอีกแห่งหนึ่งเป็นของสภาสังคมโลก (World Social Forum) ที่เมืองปอร์ตู อเลกเร ประเทศบราซิล เพื่อต่อต้านกระบวนโลกาภิวัตน์ มีแก่นเรื่องการประชุมครั้งนี้ว่า “โลกแบบอื่นเป็นไปได้” (Another World is Possible) หนึ่งในการประชุมนี้ได้ยอมรับการต่อสู้ของสมัชชาคนจนในประเทศไทยว่าเป็นแบบอย่างของการต่อสู้เพื่อสิทธิในที่ดินทำกิน

การต่อสู้ระหว่างโลกาภิวัตน์และโลกแบบอื่นคงจะดำเนินไปอย่างเข้มข้นและยืดเยื้อ และเมื่อเห็นสภาพการประชุมของสภาเศรษฐกิจโลกในเมืองดาวอสซึ่งดำเนินอยู่เบื้องหลังแผงเหล็กและรั้วลวดหนาม ภายใต้การตรวจตราเวรยามเข้มงวดแล้วทำให้เกิดคำถามว่าจะสามารถเชื่อมรอยร้าวกันได้ได้อย่างไร

สถานการณ์ของโลกจึงไม่ต่างกับสถานการณ์ในประเทศไทยที่ต้องลดความเป็นปรปักษ์ระหว่างกัน เปิดใจกว้างเจรจาลดความเป็นปรปักษ์กันด้วยความอดทน

ประมวลสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย

มกราคม 2544

ความเคลื่อนไหวด้านการผลิตและการค้า

1. ความเคลื่อนไหวภาครัฐ

1.1 ความเคลื่อนไหวด้านการเงินการคลัง

1.1.1 ปลัด ก.คลังชี้สรรพสามิตรัฐานภาษี ณ โรงงานใหม่ทุกหมวด อุดหนุนทุกทางเสริมสภาพคล่องฐานะการคลัง

นายสมใจนึก เองตระกูล ปลัด ก.คลัง เปิดเผยว่า ก.คลังมีความเป็นห่วงในเรื่องการจัดเก็บรายได้ในปีงบประมาณ 2544 เนื่องจากทั้ง 3 กรมจัดเก็บรายได้ต่ำกว่าประมาณการ โดยในไตรมาสแรกของปีงบประมาณเก็บได้ 166,472 ล้านบาท จากเป้าหมาย 172,170 ล้านบาท ซึ่งต่ำกว่าประมาณการ 5,698 ล้านบาท หรือ 3.3% โดยทั้ง 3 กรมเก็บต่ำกว่าเป้า คือกรมศุลกากร 13.7% กรมสรรพสามิต 13.1% กรมสรรพากร 4.5% กล่าวคือ กรมสรรพสามิตเก็บภาษีสุราได้เพียง 2,984 ล้านบาท จากที่ประมาณการไว้ 4,391 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการ 1,407 ล้านบาท หรือ 32% รองลงมาได้แก่ ภาษีน้ำมันประมาณการไว้ 17,274 ล้านบาท เก็บได้จริง 14,912 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการ 2,362 ล้านบาท ลดลง 13.7% ส่วนกรมสรรพากร การจัดเก็บรายได้ขณะนี้ยังไม่ค่อยมีปัญหามากนัก ตัวภาษีหลักๆ ยังเก็บได้สูงกว่าประมาณการ อาทิ ภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดาจัดเก็บได้ 22,720 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 12% ภาษีเงินได้นิติบุคคล เก็บได้ 20,196 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 8.6% ภาษีมูลค่าเพิ่มเก็บได้ 53,682 ล้านบาท สูงกว่าประมาณ 1.3% ส่วนที่เหลือจัดเก็บได้ต่ำกว่าประมาณการเล็กน้อย

อนึ่ง นายสมใจนึกกล่าวด้วยว่า เนื่องจากรัฐบาลชุดใหม่มีความจำเป็นจะต้องใช้เงินงบประมาณเพิ่มขึ้น จึงทำให้ ก.คลังจำเป็นต้องจะต้องดูแลการจัดเก็บภาษีให้เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ โดยเฉพาะกรมสรรพากรจะต้องเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี อุดหนุนต่างๆ และสำรวจเพื่อขยายฐานภาษีใหม่ๆ เพิ่มเติม ส่วนกรมสรรพสามิตได้สั่งการให้ศึกษาถึงการปรับปรุงราคาหน้าโรงงาน ที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณอัตราภาษีให้มีความเหมาะสมและทันสมัยในทุกหมวดสินค้า ส่วนกรมศุลกากรมีพันธะที่จะต้องลดภาษีตามกรอบขององค์การการค้าโลก และการค้าเสรีอาเซียน ซึ่งไม่สามารถที่จะเพิ่มอัตราได้ แต่ต้องเน้นในเรื่องการปราบปราม ลดปัญหาอุปสรรค และปรับปรุงคุณภาพบริการให้ดีขึ้น (ประชาชาติธุรกิจ 250144)

1.1.2 ดัชนีความเชื่อมั่นยังแย่ง การชำระหนี้คงทำได้ไม่มากเท่าปีก่อน

รายงานข่าวจาก ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) แจ้งดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจเดือนพฤศจิกายน 2543 ว่าอยู่ในระดับ 48.3 ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่า 50 นับตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2543 เป็นต้นมา "ถือว่าความเชื่อมั่นแย่ง" ค่าของดัชนีโดยรวมปรับตัวสูงขึ้นตามองค์ประกอบส่วนใหญ่ของดัชนีที่ดีขึ้น แต่ต้นทุนการประกอบการและอำนาจซื้อของประชาชนยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่า 50 รวมทั้งการจ้างงานและการส่งออกก็ลดลง

ทั้งนี้โดยดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ ประกอบด้วย 1. ผลประกอบการอยู่ที่ 51.7 เทียบกับเดือนก่อนอยู่ที่ 49.2 2. อำนาจซื้อของประชาชน อยู่ที่ 46.4 เทียบกับเดือนก่อนอยู่ที่ 43.8 3. การลงทุนอยู่ที่ 51.3 เทียบกับเดือนก่อน อยู่ที่ 50.8 4. การจ้างงาน อยู่ที่ 50.1 เทียบกับ เดือนก่อนอยู่ที่ 50.5 5. ต้นทุนการประกอบการ (ผกผัน) อยู่ที่ 40.9 เทียบกับเดือนก่อนอยู่ที่ 37.9 และ 6. การส่งออก อยู่ที่ 50.3 เทียบกับ เดือนก่อนอยู่ที่ 51.2 หนี้ต่างประเทศเดือน ต.ค. ลดต่อเนื่อง

นายบัณฑิต นิจรการ ผู้ช่วยผู้ว่าการธปท. สายสารสนเทศและประชาสัมพันธ์ ในฐานะโฆษกธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เปิดเผยว่าภาพรวมหนี้ต่างประเทศในปี 2544 ลดลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งในแง่ของโครงสร้างหนี้ระยะสั้นและยาว ซึ่งหากรัฐบาลยังสามารถรักษาการเกินดุลบัญชีเดินสะพัดให้เกินดุลต่อไปได้อีกในปีนี้ก็ทำให้มีการชำระหนี้ต่อเนื่อง แต่จำนวนคงไม่มากเท่ากับปีก่อน

โดยหนี้ต่างประเทศรวม ณ สิ้นเดือนตุลาคม 2543 อยู่ในระดับ 82,639 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงประมาณ 1.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ จากเดือนกันยายน 2543 ที่มีหนี้ในระดับ 83,725 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นการลดลงตามการชำระคืนหนี้ของภาคเอกชน และการอ่อนตัวของค่าเงินเยน ทั้งนี้หากเทียบยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศกับเดือนธ.ค. 2542 ที่มียอดหนี้ในระดับ 95,648 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลง 1.3 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ

โดยที่ภาคเอกชนลดลงจากการชำระคืนหนี้ที่ยังอยู่ในระดับสูง หนี้ภาคเอกชนอยู่ในระดับ 47,839 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากเดือนก่อน (กันยายน) ที่อยู่ในระดับ 48,630 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ประมาณ 800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นหนี้ภาคธนาคาร จำนวน 13,108 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากเดือนกันยายน ที่อยู่ในระดับ 13,712 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ประมาณ 600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นการลดลงตามการชำระคืนหนี้ที่เพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่เป็นการคืนเงินกู้ระยะสั้นของธนาคารพาณิชย์ ส่วนการชำระคืนหนี้ของกิจการวิเทศธนกิจ (บีโอบีเอฟ) ชะลอลง

สำหรับหนี้ภาครัฐที่ไม่ใช่ธนาคาร ในเดือนตุลาคม 2543 ยังคงลดลงอย่างต่อเนื่องอีก 200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในเดือนตุลาคม ที่มีจำนวน 34,731 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เทียบกับเดือนกันยายน 34,918 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นการลดลงของหนี้ที่ครบกำหนด

หนี้ภาคทางการ เดือนตุลาคม มีจำนวน 34,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลง 300 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นหนี้ของ ธปท. (ระยะยาว) จำนวน 12,332 ล้านดอลลาร์สหรัฐลดลงเกือบ 100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามผลของค่าเงิน ส่วนหนี้ภาครัฐมีจำนวน 22,468 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากเดือนก่อนที่อยู่ในระดับ 22,684 ล้านดอลลาร์สหรัฐประมาณ 200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เนื่องจากมีการชำระคืนหนี้สูงกว่าการเบิกจ่าย ซึ่งในเดือนตุลาคมนี้มีการชำระคืนเงินกู้ก่อนครบกำหนดของรัฐวิสาหกิจประมาณ 100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

โครงสร้างหนี้ต่างประเทศดีขึ้น โดยสัดส่วนหนี้ระยะยาวต่อระยะสั้นเป็น 82:18 และสัดส่วนหนี้ภาคเอกชนต่อภาคทางการเป็น 58:42 เทียบกับสิ้นปีก่อนที่มีสัดส่วน 79:21 และสัดส่วน 62:38 ตามลำดับ

สำหรับเครื่องชี้ภาวะหนี้ต่างประเทศนั้น มี 4 ประการ ได้แก่สัดส่วนหนี้ต่อรายได้ประชาชาติ (GDP) เดือนก.ย. 2543 อยู่ในระดับ 67.1% ลดลงจากเดือน ธ.ค. 2542 ที่อยู่ในระดับ 76.9% เทียบกับมาตรฐานสากลที่มีสัดส่วนอยู่ในระหว่าง 48-80% สัดส่วนหนี้ต่อการส่งออก เดือน ก.ย. 2543 อยู่ในระดับ 103.4% ลดลงจาก เดือน ธ.ค. ที่อยู่ระดับ 131.2% เทียบกับมาตรฐานสากล ที่จะมีระดับอยู่ระหว่าง 132-220% สัดส่วนหนี้ต่อรายได้เดือน ก.ย. อยู่ในระดับ 15.1% ลดลงเมื่อเทียบกับเดือน ธ.ค. 2542 ที่อยู่ในระดับ 19.4% และสัดส่วนทุนสำรองต่อหนี้สินในเดือน ก.ย. 2543 เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับ 212.3% จากสิ้นเดือน ธ.ค. 2542 อยู่ในระดับ 174.3% (ผู้จัดการ 040144)

1.2 ความเคลื่อนไหวด้านนโยบายการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ

1.2.1 สี่กระทรวงเศรษฐกิจ เคลื่อนไหวประสานการจัดทำโครงการต่างๆ เพื่อผลักดันไทยให้เป็นผู้นำด้านการค้าและการลงทุนในภูมิภาค

จากการเปิดเผยของนางบุญทิพา สิมะสกุล อธิบดีกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ เกี่ยวกับความคืบหน้าในการหารือร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ระดับอธิบดีของกระทรวงเศรษฐกิจ 4 กระทรวง ประกอบด้วย ก.คลัง ก.อุตสาหกรรม ก.พาณิชย์ และ ก.เกษตรฯ เพื่อผลักดันให้ไทยเป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุนในภูมิภาคเอเชียว่า ในเบื้องต้นได้มีมติว่าการทำงานของกระทรวงเศรษฐกิจ 4 กระทรวงจะเน้นใน 5 เรื่องก่อน คือ 1. โครงการจัดทำศูนย์กลางการประชุมนานาชาติ 2. การสนับสนุนจัดตั้งบรรษัทการค้าระหว่างประเทศ (เทรดดิ้งเฟิร์ม) 3. การผลักดันให้ไทยเป็นศูนย์กลางการค้าอัญมณี 4. การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และ 5. การสนับสนุนให้มีการลงทุนในต่างประเทศ

ทั้งนี้ 3 เรื่องแรกจะอยู่ในความรับผิดชอบของก.คลัง ส่วนอีก 2 เรื่องหลังอยู่ในความรับผิดชอบของก.พาณิชย์ ซึ่งงานทั้งหมดจะมีศูนย์กลางการทำงานอยู่ที่ก.พาณิชย์ โดยกรมส่งเสริมการส่งออกเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ

ในส่วนของการสนับสนุนให้มีการลงทุนในต่างประเทศได้มอบหมายให้ นายวิฑูร ตูลยานนท์ ที่ปรึกษาการพาณิชย์ เป็นประธาน โดยจะศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคและบรรยากาศเชิงใจในการลงทุนในต่างประเทศ โดยจะเริ่มในระดับภูมิภาคก่อน ส่วนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ได้แบ่งงานให้แก่ 3 หน่วยงาน คือ

ก.อุตสาหกรรมรับผิดชอบอุตสาหกรรมรถยนต์ และอิเล็กทรอนิกส์ ก.พาณิชย์รับผิดชอบเฟอร์นิเจอร์และเครื่องหนัง ก.เกษตรฯ รับผิดชอบยางพารา และมันสำปะหลัง

"หน้าที่ของกระทรวงพาณิชย์คือประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาสัมพันธ์ให้เอกชนได้รับทราบว่าจะขณะนี้ หน่วยงานต่างๆ กำลังทำอะไรอยู่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมที่ได้รับผิดชอบ โดยในการทำงานแต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยตัวแทนจากทุกกระทรวง (ผู้จัดการ 120144)

1.2.2 แบงก์ชาติเตรียมสะสางหนี้ในเอเอ็มซี

ร.ต.ยอดชาย สุศรี ผู้อำนวยการสายปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (สปน.) ธปท.เปิดเผยถึงการปรับโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ที่ถูกโอนไปยังเอเอ็มซีในระบบสถาบันการเงินว่า ขณะนี้ สปน.กำลังเร่งจัดทำฐานข้อมูลของลูกหนี้ดังกล่าว เพื่อนำกระบวนการปรับโครงสร้างหนี้มาใช้กับลูกหนี้ที่อยู่ใน เอเอ็มซี เนื่องจากปีที่ผ่านมารธนาคารพาณิชย์หลายแห่งได้โอนหนี้เสียไปยังเอเอ็มซีจำนวนมาก แต่ยังไม่ได้จัดแยกข้อมูลของลูกหนี้แต่ละประเภทอย่างชัดเจน และลูกหนี้ที่โอนไปบางรายยังไม่ได้ดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ ซึ่งน่าจะเกิดจากธนาคารยังไม่มีข้อมูลชัดเจนว่าจะจัดการลูกหนี้ดังกล่าวอย่างไร ขณะนี้ ธปท.ได้ให้เจ้าหน้าที่ติดตามขอข้อมูลสถานะลูกหนี้จากทางผู้บริหารเอเอ็มซี

ร.ต.ยอดชายกล่าวว่า ปัญหาที่ยังไม่สามารถปรับโครงสร้างหนี้ได้ เกิดจากความหลากหลายของลูกหนี้ ทำให้จัดกลุ่มลูกหนี้ยากและแต่ละกลุ่มมีสถานะแตกต่างกัน การแก้ไขปัญหาของแต่ละธนาคารก็แตกต่างกันขึ้นอยู่กับเจตนาของเจ้าหนี้ ทำให้กรอบการทำงานหลากหลาย ดังนั้นควรจัดกลุ่มลูกหนี้แยกเป็นประเภทใหญ่ 4 ประเภท คือ 1) ลูกหนี้ที่โอนมาเอเอ็มซีเพื่อเข้าสู่กระบวนการปรับโครงสร้างหนี้ เพื่อให้ลูกหนี้เดินต่อได้ 2) กลุ่มที่โอนมาเอเอ็มซีเพื่อเข้ากระบวนการทางศาลเพื่อแก้ปัญหาความยืดเยื้อ 3) กลุ่มที่โอนมาเอเอ็มซีเพื่อพัฒนาสินทรัพย์ให้มีมูลค่าเพิ่ม และ 4) กลุ่มที่โอนมาเพื่อขายสินทรัพย์ ซึ่งในเบื้องต้นการแยกลูกหนี้สองประเภทแรกจะดำเนินการได้เร็ว หลังจากนั้นทาง สปน. สามารถนำกระบวนการปรับโครงสร้างหนี้ไปใช้ในเอเอ็มซี โดยตั้งลูกหนี้กลุ่มเป้าหมายเหมือนที่เคยดำเนินการ

อนึ่ง รายงานกล่าวว่า ขณะนี้ทางฝ่ายนโยบายสถาบันการเงิน ธปท. กำลังร่างประกาศเกี่ยวกับการรายงานตัวเลขหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (เอ็นพีแอล) และการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของบริษัทบริหารสินทรัพย์ (เอเอ็มซี) ทั้งระบบ เพื่อจะได้ติดตามสถานะและความคืบหน้าการแก้ปัญหาหนี้เสียของเอเอ็มซีได้อย่างใกล้ชิด คาดว่าจะเริ่มให้รายงานในเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคมนี้

ทั้งนี้ ในปัจจุบันมีการตั้งเอเอ็มซีทั้งระบบ 14 แห่ง บางแห่งจัดตั้งแล้วแต่ยังไม่ได้ออนหนี้เสีย โดยตัวเลขยอดคงค้างเอ็นพีแอลที่โอนไปเอเอ็มซี ณ สิ้นพฤศจิกายน 2543 รวม 579,282 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นหนี้เสียของเอเอ็มซีธนาคารรัฐที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ระบบสถาบันการเงินเป็นเจ้าของ ส่วนธนาคารเอกชนยังไม่ได้ดำเนินการโอนหนี้เสียออกมามากนัก ทั้งที่จัดตั้งเอเอ็มซีแล้วเพราะติดปัญหาการลงบัญชี (พระราชบัญญัติ 250144)

1.3 ความเคลื่อนไหวด้านกฎหมายและระเบียบข้อบังคับทางเศรษฐกิจ

1.3.1 สภาพทนายความที่ประเด็นความไม่เสมอภาคของกฎหมายล้มละลาย ปิดกั้นโอกาสธุรกิจรายเล็กไม่มีทางเลือกฟื้นฟูกิจการ ไม่ให้อำนาจศาลล้มละลายแทรกแซงการจัดการของผู้ทำแผน แม้จะมีปัญหาการทุจริต

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์ อุปนายกสภาทนายความ มีความเห็นเกี่ยวกับประเด็นใน พ.ร.บ. ล้มละลาย ที่ต้องแก้ไขเร่งด่วน เช่น ความไม่เสมอภาค โดยกฎหมายฉบับนี้ให้สิทธิการเข้ากระบวนการฟื้นฟูกิจการได้เพียงบริษัทจำกัดที่มีหนี้สินเกิน 10 ล้านบาทขึ้นไปเท่านั้น ขณะที่นิติบุคคลอื่น ๆ เช่น ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหกรณ์ ไม่มีสิทธิเข้าสู่กระบวนการนี้ และการเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการยังมีเงื่อนไขว่าต้องเป็นลูกหนี้ที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวเท่านั้น นอกจากนี้อำนาจของฝ่ายเจ้าหนี้ที่มีมาก อาจจะทำให้ฝ่ายลูกหนี้ไม่ได้รับความเป็นธรรม

รายงานข่าวกล่าวว่า ก่อนหน้านี้ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับร่าง พ.ร.บ.ล้มละลาย ได้ถกเถียงกันอยู่หลายครั้ง แม้แต่ในขั้นตอนการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ก็มีความขัดแย้งกันในหลายประเด็น สุดท้ายแล้วต้องแบ่งเป็นสองฝ่ายคือร่างรัฐบาลและร่างของวุฒิสภา ซึ่งต่อมารัฐบาลพยายามเจรจาให้สมาชิกวุฒิสภาบางส่วน ยอมรับร่างรัฐบาลฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน แต่ก็ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นกฎหมายขายชาติ เพราะสาระสำคัญของกฎหมายไม่ได้ปกป้องธุรกิจของคนไทยที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ เพราะเจ้าหนี้ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสถาบันการเงินต่างประเทศ มักจะอาศัยกฎหมายฉบับนี้บังคับลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการล้มละลาย เพื่อที่จะยึดทรัพย์ของฝ่ายลูกหนี้ กรณีของบริษัททีพีไอ เป็นตัวอย่างที่จุดประกายให้มีการทบทวนกฎหมายล้มละลายอีกครั้ง

เกี่ยวกับเรื่องนี้ นายไกรสร บารมีอวยชัย ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะศาลล้มละลายกลาง กล่าวว่า พระราชบัญญัติล้มละลายปัจจุบันนั้นมิชอบในบางเรื่อง โดยเฉพาะไม่เปิดโอกาสให้ศาลหรือผู้พิพากษามีอำนาจสั่งการแก่ผู้ทำแผนฟื้นฟูกิจการ ซึ่งหากผู้ทำแผนดำเนินการใดๆ ที่มีเจตนาไม่สุจริต ศาลจะไม่มีอำนาจเข้าไปสั่งการใดๆ แก่ผู้ทำแผนได้เลย

ศ.อมร จันทรมานูรณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ได้เคยแสดงความเห็นไว้ว่ากฎหมายล้มละลายจะแก้อย่างไรก็ยังมีความเห็นแตกแยกกันเสมอ โดยนักกฎหมายบางส่วนเห็นควรแบ่งการล้มละลายในกฎหมายล้มละลายออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนหนึ่งว่าด้วยการล้มละลายของลูกหนี้ ซึ่งเป็น "บุคคลธรรมดา" และ อีกส่วนหนึ่งว่าด้วยการล้มละลายของลูกหนี้ที่เป็น "นิติบุคคล" เพราะมีบทพิสูจน์ในกรณีของ TPI และรายอื่นๆ ซึ่งเจ้าหนี้-ลูกหนี้อาศัยเทคนิค การสูดคีในศาลเพื่อประวิงเวลา ทำให้การบังคับชำระหนี้และการแก้ไขหนี้ NPL ต้องล่าช้า

ขณะที่บางกลุ่มเห็นว่า การที่ พ.ร.บ.ล้มละลาย (ฉบับที่ 5) ซึ่งเพิ่งแก้ไขไปเมื่อเมษายน 2542 บัญญัติให้บุคคลที่เป็นคนล้มละลายพ้นจากการล้มละลายได้ภายในสามปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย ก่อให้เกิดกระแสที่ลูกหนี้จะเบี่ยงหนี พร้อมกับทำการโอนทรัพย์สินของตนไปอยู่ที่อื่น โดยตนเองยอมล้มละลายในช่วงระยะเวลาอันสั้น ซึ่งกฎหมายเช่นนี้จะทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่ดีต่อการประกอบธุรกิจในอนาคต และขอเสนอให้ขยายระยะเวลาให้ยาวขึ้น (ผู้จัดการ 200144)

2. ความเคลื่อนไหวภาคเอกชน

2.1 ความเคลื่อนไหวธนาคารและสถาบันการเงิน

2.1.1 เปิดแผน 5 ปีแบงก์กรุงไทยลดขนาดองค์กร ปฏิรูประบบการทำงาน/คนใหม่ รองรับบริการครบวงจร เผยเป้าสินเชื่อขยายตัวแค่ปีละ 5% ส่วนหนี้เสีย 86,000 ล้านบาทขอสะสาง 2 ปี

หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจรายงานข่าวอ้างแหล่งข่าวจากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ว่า เมื่อกลางเดือนม.ค.ที่ผ่านมา คณะกรรมการธนาคาร ซึ่งมีนายวิวงศ์ จังคศิริ เป็นประธานกรรมการ ได้พิจารณาเห็นชอบแผนการทำธุรกิจ 5 ปี ที่ฝ่ายจัดการธนาคารและผู้บริหารสายงานธนาคารเสนอ โดยตามแผนงานแล้วธนาคารจะลดขนาดองค์กรลงมาให้เหมาะสมกับฐานะรายได้และขนาดสินเชื่อที่มีอยู่ 390,000 ล้านบาท โดยธนาคารได้ตั้งเป้าขยายสินเชื่อไว้ปีละ 5% ส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (เอ็นพีแอล) ที่มีอยู่ประมาณ 66,465-86,000 ล้านบาท หรือ 8.6% ของสินเชื่อรวม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้าขนาดกลางและขนาดเล็กที่อยู่ระหว่างการปรับโครงสร้างหนี้ ซึ่งมีแผนที่จะแก้ปัญหาให้หมดไปภายใน 2-3 ปี โดยคาดว่าเอ็นพีแอลดังกล่าวธนาคารจะฟ้องร้องเพื่อบังคับหลักทรัพย์และหลักประกันประมาณ 25,000 ล้านบาท และคาดว่าจะสามารถที่จะแก้ไขได้ไม่น้อยกว่า 35,000 ล้านบาท

แหล่งข่าวกล่าวว่า ขณะนี้ธนาคารได้มีการปรับระบบการทำงานของสาขาและฝ่ายการตลาดใหม่ทั้งหมด โดยพนักงานในสาขาจะต้องเรียนรู้การทำงานที่ครอบคลุมและสามารถขายผลิตภัณฑ์ของธนาคารได้อย่างครบวงจร แทนที่จะทำหน้าที่รับฝากปล่อยสินเชื่อเช่นเดิม ซึ่งรูปแบบใหม่นั้นพนักงานต้องออกไปหาลูกค้า สร้างฐานข้อมูลของลูกค้าว่าแต่ละรายใช้บริการทางการเงินอย่างไรบ้าง ยังขาดบริการอะไร และธนาคารจะสามารถให้บริการเสริมอย่างไร สิ่งเหล่านี้คือแผนการทำธุรกิจใหม่ของธนาคารที่จะต้องมีการสร้างวัฒนธรรมการทำงานกันใหม่ และบอร์ดได้ตั้งฝ่ายจัดการว่าไม่ควรเน้นการให้พนักงานออกอย่างเดียวหรือเปิดรับสมัครพนักงานใหม่ แต่ต้องเปิดทางในการพัฒนาให้มีความรู้ทักษะเพื่อสร้างรายได้ให้กับธนาคาร

ด้านนายสิงห์ ตังทตสวัสดิ์ กรรมการผู้จัดการใหญ่ธนาคารกรุงไทย กล่าวว่า ทางผู้บริหารสายงานได้นำเสนอแผนธุรกิจสำหรับปี 2544 และแผนธุรกิจ 5 ปี โดยคณะกรรมการธนาคารเห็นว่า ตั้งแต่ปีนี้เป็นต้นไปจะเป็นปีแห่งการสร้างวัฒนธรรมธุรกิจและสร้างมาตรฐานการทำงานใหม่ โดยยึดหลักการบริหารความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจและการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ เพื่อให้ธนาคารมีขีดความสามารถในการแข่งขันในธุรกิจธนาคารที่มีความรุนแรงมากขึ้น (ประชาชาติธุรกิจ 250144)

2.2 ความเคลื่อนไหวตลาดเงินตลาดทุน

2.2.1 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เตรียมเริ่มใช้โครงสร้างใหม่ภายใต้การหารือร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(ก.ล.ต.)ที่ต้องการให้ตลาดหลักทรัพย์เป็นบริษัทเอกชน (cor-poratisation)

รายงานข่าวกล่าวว่า ในวันที่ 8 ม.ค. 2544 นี้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) จะเริ่มใช้โครงสร้างใหม่ มุ่งเป็นเอกชนเต็มตัว และมุ่งเน้นลดขั้นตอนจากระดับล่างสู่ระดับบนให้แคบที่สุด เพื่อให้การดำเนินงานต่างๆ กระทำได้อย่างรวดเร็ว และเน้นที่งานด้านการตลาด ซึ่งในส่วนนี้จะมียายยุทธ วรฉัตรธาร เป็นผู้ดูแล

รายงานข่าวกล่าวอีกว่า ตลาดหลักทรัพย์ได้แบ่งสายงานตามโครงสร้างใหม่ ประกอบด้วย 1. ศูนย์บริการข้อมูลผู้ลงทุน เพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์และการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ 2. สถาบันพัฒนาบุคลากรธุรกิจหลักทรัพย์ เพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการจัดสัมมนาและอบรมต่างๆ 3. ฝ่ายกำกับตลาดเพื่อประสานงานด้านบริษัทจดทะเบียนประสานงานด้านบริษัทสมาชิก 4. ฝ่ายการตลาดผู้ออกหลักทรัพย์ เพื่อติดต่อด้านการนำบริษัทเข้าจดทะเบียน 5. ฝ่ายบริการสารสนเทศ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับสินค้าและบริการด้านข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ 6. ฝ่ายบริการสมาชิก เพื่อสอบถามข้อมูลและแจ้งข้อขัดข้องเกี่ยวกับระบบ ASSET ELCID BRS และระบบข้อมูลต่างๆ ของตลาดหลักทรัพย์ (สำหรับบริษัทสมาชิก บริษัทจดทะเบียน และสมาชิกระบบข้อมูล) 7. ฝ่ายสารสนเทศ เพื่องานสื่อมวลชน 8. ฝ่ายชำระราคาและรับฝากหลักทรัพย์ (บริษัทศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ฯ) เพื่อติดต่อด้านการโอนหลักทรัพย์ชำระราคาส่งมอบ จำนำและรับฝากหลักทรัพย์ 9.ฝ่ายนายทะเบียนหลักทรัพย์ (บริษัทศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ฯ) เพื่อติดต่องานนายทะเบียนหลักทรัพย์ (ผู้จัดการ 080144)

2.2.2 ดัชนีตลาดหลักทรัพย์เดือน ม.ค. ขานรับการเลือกตั้ง พุ่งสูงขึ้นตลอดเดือน มูลค่าการซื้อขายเฉลี่ยต่อวันกว่าหมื่นล้านบาท นักลงทุนรายย่อยยึดตลาดหลักทรัพย์ ครองสัดส่วนกว่า 80%

ความเคลื่อนไหวของตลาดหลักทรัพย์ไทยในช่วงเดือน ม.ค. 2544 ดัชนีการซื้อขายติดตัวขึ้นอย่างคึกคักตลอดเดือน มีมูลค่าการซื้อขายเฉลี่ยต่อวันอยู่ที่ 12,600.86 ล้านบาท บางวันมีการซื้อขายสูงเกินกว่า 23,000 ล้านบาท เห็นได้ชัดว่าปัจจัยทางด้านการเมืองมีส่วนอย่างสำคัญต่อการเคลื่อนไหวของตลาดหลักทรัพย์ในเดือนนี้ เช่นในการซื้อขายวันจันทร์ที่ 8 ม.ค. หลังจากทราบผลการเลือกตั้งที่พรรคไทยรักไทยชนะการเลือกตั้งอย่างถล่มทลาย ดัชนีได้พุ่งสูงขึ้น 9.08 จุด โดยมีปริมาณการซื้อขายพุ่งพรวดขึ้นเหนือหมื่นล้านบาทเป็นครั้งแรก (อยู่ที่ 11,735 ล้านบาท) ปิดตลาดที่ 295.84 จุด แม้ในระหว่างเทศกาลตรุษจีน ซึ่งปกติการซื้อขายจะเบาบางเงียบเหงา แต่ในปีนี้มีมีการซื้อขายคึกคักผิดปกติ ดัชนีเพิ่มขึ้น 6.53 จุด มูลค่าการซื้อขายรวม 13,256 ล้านบาท ปิดที่ 325.62 จุด (วันที่ 23 ม.ค.) และในการซื้อขายวันที่ 25-26 ม.ค. ตลาดมีปริมาณการซื้อขายสูงเกิน 23,000 ล้านบาท ทั้งนี้เนื่องจากการเมืองมีความชัดเจนในเรื่องการจัดตั้งรัฐบาลที่มีพรรคไทยรักไทยเป็นแกนนำ ประกอบด้วยวาระการรับข่าวการประชุมของคณะกรรมการธนาคารกลางสหรัฐ (เอฟโอเอ็มซี) ซึ่งคาดว่าจะปรับลดอัตราดอกเบี้ย

เบี่ยงลงแน่นอน นักวิเคราะห์ที่ตั้งข้อสังเกตว่านับเป็นมูลค่าการซื้อขายหุ้นที่ไม่ค่อยได้เห็นบ่อยในรอบเกือบ 2 ปี และดัชนีตลาดในเดือนนี้ก็สามารถพุ่งทะลุจากการปิดที่ 272.03 จุดเมื่อวันที่ 3 ม.ค. มาปิดอยู่ที่ 332.77 จุด ในวันที่ 31 ม.ค.

ส่วนความเคลื่อนไหวค่าเงินบาทตลอดเดือนมีการเคลื่อนไหวช่วงแคบๆ ราคาเมื่อปิดตลาดสูงสุดประมาณ 43.60 บาท/ดอลลาร์สหรัฐ และต่ำสุดประมาณ 42.53 บาท/ดอลลาร์สหรัฐ แต่ทิศทางค่าเงินบาทเพิ่มขึ้นตามการเคลื่อนไหวของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ และค่าเงินของประเทศเพื่อนบ้าน (ข่าว น.ส.พ. และสำนักข่าวไทย ทั้งเดือน 0144)

2.3 ความเคลื่อนไหวบริษัทและองค์กรภาคเอกชน

2.3.1 เตรียมจัดการประชุมหอการค้าทั่วประเทศครั้งที่ 18 ที่ จ.ภูเก็ต 3-4 ก.พ. 2544

ในงานแถลงข่าวสรุปความพร้อมของการจัดประชุมหอการค้าทั่วประเทศครั้งที่ 18 ซึ่งจะจัดระหว่างวันที่ 2-4 กุมภาพันธ์ 2544 ที่ จ.ภูเก็ต นายวิเชียร เตชะไพบูลย์ ประธานกรรมการหอการค้าไทย เปิดเผยมว่า นอกจากจะเป็นการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของหอการค้าทั่วประเทศ และมอบรางวัลหอการค้าดีเด่นแล้ว ยังจะสรุปรวบรวมปัญหาเตรียมไว้สำหรับรัฐบาลชุดใหม่อีกด้วย

นายวิเชษฐ์ พรหมเชษฐ์ เลขาธิการหอการค้าไทย เปิดเผยมว่า การสัมมนาวันที่ 3 ก.พ. 2544 ซึ่งจะมีการแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาต่าง ๆ หัวข้อหลักจะประกอบด้วย "นโยบายเพื่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ", "ความร่วมมือขององค์กรในท้องถิ่นกับการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาค" รวมถึงประเด็นที่มีเสียงสะท้อนจากนักธุรกิจ หอการค้าจังหวัดต่างๆ มากที่สุดในช่วงที่ผ่านมา นั่นคือ "มาตรการส่งเสริมการแข่งขันของธุรกิจไทย"

นายวิเชษฐ์กล่าวอีกว่า แม้ในช่วงที่ผ่านมาจะมีความพยายามในการนำเสนอแนวทางแก้ปัญหาหลายรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาของธุรกิจค้าปลีกคนไทยกับการแข่งขัน ต่อสู้กับกลุ่มธุรกิจต่างชาตินั้น มีผลกระทบในหลายๆ พื้นที่ เชื่อว่าในการประชุมครั้งนี้จะมีการนำเสนอแนวทางแก้ไข หรือทางออก รวมถึงการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง นอกเหนือไปจากการตั้งคณะกรรมการศึกษาแนวทางที่ดำเนินไปก่อนหน้านี้แล้วโดยกรรมการค้าภายใน

รายงานข่าวเปิดเผยด้วยว่า นอกจากประเด็นร้อนเรื่องการแข่งขันทางการค้าของธุรกิจไทยแล้ว ในช่วงที่ผ่านมา องค์กรในท้องถิ่น อาทิ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบลเริ่มมีอำนาจ มีบทบาทมากขึ้น คาดว่าในการประชุมหอการค้าคราวนี้จะมีกระแสสะท้อนปัญหาที่เกิดจากการประสานงานกันไม่ลงตัวระหว่างองค์กรในท้องถิ่นอีกด้วย (ประชาชาติธุรกิจ 250144)

3. ความเคลื่อนไหวภาคเศรษฐกิจที่แท้จริง

3.1 ความเคลื่อนไหวด้านอุตสาหกรรม

3.1.1 ก.อุตสาหกรรมเดินหน้าแผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม กำหนดแผนระยะที่ 1 แล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคม 2544 พร้อมกำหนดเวลาแผนระยะที่ 2 ให้แล้วเสร็จภายในปี 2547

นายดำริ สุโขธินันท์ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) เปิดเผยมถึงผลคืบหน้าแผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม (IRP) ระยะที่ 2 ว่า โครงการที่ผ่านการอนุมัติจำนวน 58 โครงการนั้น ล่าสุดทางสำนักงานงบประมาณได้อนุมัติงบประมาณใช้จ่ายให้กับ 21 โครงการ วงเงินกว่า 500 ล้านบาท ส่วนที่เหลือคาดว่าจะผ่านการพิจารณาและอนุมัติงบประมาณใช้จ่ายภายในเดือนมกราคม 2544 โดยหลายโครงการเป็นโครงการที่จะต้องใช้เวลาและงบประมาณผูกพันไปจนถึงปี 2547 เพราะฉะนั้น แผนระยะที่ 2 จึงมีช่วงเวลาดำเนินการระหว่างปี 2544-2547

ส่วนแผนระยะที่ 1 ขณะนี้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายแล้วร้อยละ 95 โดยมีโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จจำนวน 15 โครงการ แผนที่อยู่ระหว่างดำเนินการ 5 โครงการ และมีโครงการที่ชะลอการดำเนินการ 3 โครงการ ซึ่งมีเป้าหมายว่าทุกโครงการในระยะที่ 1 จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคม 2544 เพราะฉะนั้น โดยสรุปแล้วแผนปรับโครงสร้างระยะที่ 1 จะใช้เวลาดำเนินการระหว่างปี 2542-มีนาคม 2544 ทั้งนี้ รายงานสรุปผลดำเนินการระยะที่ 1 ข้อมูล ณ วันที่ 22 ธันวาคม 2543 พบว่าบรรลุผลสำเร็จร้อยละ 95 โดยมีผลประโยชน์ที่ได้รับคือสามารถพัฒนาบุคลากรโดยการพัฒนาทักษะแรงงานในสาขาเป้าหมาย 41,493 คน, รักษาสภาพการจ้างงาน 87,751 คน, โรงงานที่ปรับปรุงและยกระดับการผลิต 822 แห่ง, ปรับปรุงโรงงานให้มีระบบมาตรฐานสากล 861 แห่ง, มีฐานข้อมูล 5 ฐาน, กระจายอุตสาหกรรมสู่ชนบท 388 หมู่บ้าน, ลดต้นทุนการผลิต 431.55 ล้านบาทต่อปี และปล่อยสินเชื่อให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SMEs ประมาณ 1,773 ล้านบาท

นายดำริกล่าวเปรียบเทียบกับข้อแตกต่างโครงการระยะที่ 1 และ 2 พบว่า มีข้อสังเกตที่น่าสนใจคือระยะที่ 2 มีโครงการที่เกี่ยวข้องกับด้านอุตสาหกรรมเกษตรเข้ามามาก ขณะเดียวกันก็มีโครงการสำรวจจัดหาแหล่งวัตถุดิบสำรองสำหรับอุตสาหกรรมเซรามิก ของกรม

ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งหมายถึงมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับโครงการปรับปรุงและพัฒนาวัตถุดิบเข้ามามาก ทั้งวัตถุดิบที่มีชีวิตคือในเชิงการเกษตร และวัตถุดิบที่ไม่มีชีวิตในแง่ของทรัพยากรธรรมชาติ

ในเรื่องสินเชื่อที่จะใช้ในโครงการ ผู้อำนวยการ สศค. อธิบายว่า แผนระยะที่ 1 เป็นโครงการสินเชื่อผ่านบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (IFCT) และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) วงเงิน 3,788.43 ล้านบาท ส่วนแผนระยะที่ 2 จะเพิ่มแหล่งปล่อยกู้อีกแห่งคือผ่านธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) วงเงิน รวม 8,100 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม คาดว่าผู้ประกอบการจะหันไปกู้โดยตรงกับสถาบันการเงินมากกว่า เพราะอัตราดอกเบี้ยอาจจะต่ำกว่า (ประชาชาติธุรกิจ 010144)

3.2 ความเคลื่อนไหวด้านการค้าและการส่งออก

3.2.1 ศูนย์วิจัยไทยพาณิชย์คาดแนวโน้มดุลการค้าปี 2544 จะลดลงถึง 10%

บริษัท ศูนย์วิจัยไทยพาณิชย์ จำกัด รายงานผลวิเคราะห์แนวโน้มดุลการค้าระหว่างประเทศว่า จากมูลค่าการส่งออกที่มากกว่ามูลค่าการนำเข้า ทำให้ดุลการค้าของไทยในช่วง 11 เดือนแรกของปี 2543 เกินดุลอยู่ที่ 5,106 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนที่เกินดุลการค้าอยู่ที่ 8,450 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือดุลการค้าเกินดุลลดลง 39.6% และบริษัท ศูนย์วิจัยคาดการณ์ว่า ทิศทางดุลการค้าทั้งปี 2543 และปี 2544 จะเกินดุลอยู่ที่ 5,646 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และ 2,711 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ

ศูนย์วิจัยไทยพาณิชย์ ยังคาดการณ์ว่ามูลค่าการส่งออกทั้งปี 2543 จะขยายตัว 19.4% ซึ่งนับเป็นอัตราที่สูงมากเมื่อเทียบกับปี 2542 ที่มูลค่าการส่งออกขยายตัว 7.4% ส่วนมูลค่าการส่งออกสินค้าของไทยในปี 2544 จะขยายตัวชะลอลงเป็น 10.0% นอกเหนือจากการชะลอลงของเศรษฐกิจและการค้าโลก โดยเฉพาะในตลาดสหรัฐ ซึ่งเป็นตลาดส่งออกอันดับหนึ่งของไทย

ทั้งนี้ มูลค่าการส่งออกของไทย ที่ขยายตัวในอัตราสูงเป็นผลมาจากการขยายตัวของเศรษฐกิจและการค้าโลก โดยเฉพาะประเทศที่เป็นตลาดส่งออกสำคัญของไทย ค่าเงินบาทที่อ่อนลง ความช่วยเหลือจากบริษัทแม่ในต่างประเทศในการขยายตลาดในบางอุตสาหกรรม เช่น ยานยนต์ และการขยายตัวของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) ทำให้ความต้องการสินค้าในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคมขยายตัวเพิ่มมากขึ้น

มูลค่าส่งออกที่ขยายตัวในอัตราสูงเป็นผลมาจากการขยายตัวของสินค้าอุตสาหกรรม (สัดส่วนต่อการส่งออกประมาณ 88%) ถึง 22.5% ในขณะที่สินค้าประมง (สัดส่วนต่อการส่งออกประมาณ 3%) และสินค้าเกษตร (สัดส่วนต่อการส่งออกประมาณ 7%) ขยายตัวเพิ่มขึ้น 10.9% และ 2.5% ในช่วง 10 เดือนแรกของปี 2543 ตามลำดับ

สำหรับตลาดส่งออกสำคัญของไทยในช่วง 10 เดือนแรกของปี 2543 ได้แก่ สหรัฐ ประเทศในกลุ่มอาเซียน สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ซึ่งมีสัดส่วนต่อมูลค่าการส่งออกคิดเป็น 54.3% โดยมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังกลุ่มประเทศดังกล่าวปรับตัวเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน 20.7% ในช่วง 10 เดือนแรกของปี 2543 และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายตลาดพบว่า สหรัฐซึ่งเป็นตลาดส่งออกอันดับหนึ่งของไทย (สัดส่วนต่อการส่งออกประมาณ 21.4%) ขยายตัวเพิ่มขึ้น 18.5% รองลงมา ได้แก่ ประเทศในกลุ่มอาเซียน (สัดส่วนต่อการส่งออกประมาณ 16.1%) สหภาพยุโรป (สัดส่วนต่อการส่งออกประมาณ 15.8) และญี่ปุ่น (สัดส่วนต่อการส่งออกประมาณ 14.8%) ขยายตัวเพิ่มขึ้น 26.4%, 13.3% และ 27.4% ตามลำดับ

ด้านมูลค่าสินค้านำเข้าของไทยในช่วง 11 เดือนแรกของปี 2543 อยู่ที่ 57,083 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือเพิ่มขึ้น 32.5% จากช่วงเดียวกันของปีก่อนโดยการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นมาก ส่วนหนึ่งเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตเพื่อส่งออก ดังจะเห็นได้จากมูลค่าการนำเข้าสินค้าประเภทวัตถุดิบ (สัดส่วนต่อการนำเข้ารวมประมาณ 28%) และ สินค้าทุน (สัดส่วนต่อการนำเข้ารวมประมาณ 47%) ปรับตัวเพิ่มขึ้น 26.5% และ 33.3% ตามลำดับ รวมถึงการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันดิบโลกทำให้มูลค่าการนำเข้าสินค้าน้ำมัน (สัดส่วนต่อการนำเข้ารวมประมาณ 11%) ปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างมากโดยในช่วง 10 เดือนแรกของปี 2543 มูลค่าการนำเข้าน้ำมันปรับตัวเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 67.6 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ในขณะที่มูลค่าการนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภค (สัดส่วนต่อการนำเข้ารวมประมาณ 11%) เพิ่มขึ้น 23.8%

สำหรับตลาดนำเข้าสำคัญของไทยในช่วง 10 เดือนแรกของปี 2543 ได้แก่ ญี่ปุ่น ประเทศในกลุ่มอาเซียน สหรัฐ ประเทศในตะวันออกกลาง และสหภาพยุโรป ซึ่งมีสัดส่วนต่อมูลค่าการนำเข้ารวม 74.1% และมูลค่าการนำเข้าของไทยจากกลุ่มประเทศดังกล่าวปรับตัวเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน 30.4% ในช่วง 10 เดือนแรกของปี 2543

เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายตลาดพบว่า สัดส่วนต่อการนำเข้ารวมจากญี่ปุ่นมีประมาณ 24.1% ประเทศในกลุ่มอาเซียน มีสัดส่วนต่อการนำเข้ารวมประมาณ 19.3% ซึ่งเป็นตลาดนำเข้าสูง 2 อันดับแรก ขยายตัวเพิ่มขึ้น 27.8% และ 64.4% ตามลำดับ ขณะที่มูลค่าการนำเข้าจากสหรัฐ (สัดส่วนต่อการนำเข้ารวม 10.6%) และสหภาพยุโรป (มีสัดส่วนต่อการนำเข้ารวม 9.8%) ขยายตัวเพิ่มขึ้น 4.5% และ 3.5% ตามลำดับ ตามการนำเข้าสินค้าน้ำมันเพื่อใช้ในการผลิตเพื่อส่งออก ส่วนตลาดนำเข้าจากกลุ่มประเทศในตะวันออกกลาง (มีสัดส่วนต่อการนำเข้า

เข้ารวมประมาณ 10.3%) ขยายตัวเพิ่มขึ้นถึง 55.7% จากมูลค่าการนำเข้าน้ำมันที่เพิ่มขึ้นตามราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก (ผู้จัดการ 300144)

4. ความเคลื่อนไหวเศรษฐกิจต่างประเทศ

4.1 เศรษฐกิจสหรัฐ

4.1.1 ว่าที่ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช เรียกประชุมที่ปรึกษาความมั่นคง และหัวหน้าทีมที่ปรึกษาเศรษฐกิจ เพื่อกำหนดแผนเปลี่ยนแปลงการทำงานในสภาความมั่นคง

รายงานข่าวกล่าวว่า เมื่อวันที่ 12 ม.ค. 2544 ว่าที่ประธานาธิบดี จอร์จ ดับเบิลยู. บุช ได้เรียกประชุมคอนโดลิซซา ไรซ์ ที่ปรึกษาความมั่นคง และลอว์เรนซ์ ลิנדซี หัวหน้าทีมที่ปรึกษาเศรษฐกิจ โดยนายบุชจูนีเรียกทั้งสองให้ทั้งสองตั้งทีมงานร่วมเพื่อประสานเป้าหมายนโยบายต่างประเทศและยุทธศาสตร์เศรษฐกิจเข้าด้วยกัน และชี้ว่ากระแสโลกาภิวัตน์ได้สร้างพลวัตในท่าเทียบขาบ รวมทั้งระหว่างท่าเทียบขาบและกระทรวงการคลังด้วย รัฐบาลจึงต้องปรับตัวเพื่อได้ตอบสนองภาพที่เปลี่ยนไป

ไรซ์ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 15 ม.ค. ว่าเธอและลินดซีจะบริหารทีมงานร่วมในการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และประสานงานได้ตอบวิกฤติบางอย่างที่เคยเกิดในเม็กซิโก เอเชีย และ รัสเซีย เจ้าหน้าที่กลุ่มนี้จะนั่งทำงานอยู่ในเอ็นเอสซี แต่รายงานการทำงานต่อทั้งลินดซีและเธอ

แผนดังกล่าวของบุชจะเป็นการปรับแผนการทำงานที่ประธานาธิบดีคลินตันสร้างขึ้นมากับปัญหาเดียวกัน โดยในปี 1993 คลินตันสร้างสภาเศรษฐกิจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหนึ่งในท่าเทียบขาบซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากับเอ็นเอสซี เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงพัฒนานโยบายเศรษฐกิจภายใน และทะยานขึ้นมาเมื่ออิทธิพลแข็งแกร่งโดยเฉพาะสมัยประธานคนแรกของหน่วยงานได้แก่ โรเบิร์ต รูบิน แต่ด้วยขนาดงบประมาณและอิทธิพล ทำให้หน่วยงานใหม่นี้ ไม่อาจเทียบเท่ากับสภาเอ็นเอสซี

สำหรับแผนใหม่ของบุชจูนี สภาเศรษฐกิจยังคงอยู่ โดยมีลินดซีเป็นนายใหญ่กำกับดูแล แต่โอนประเด็นเศรษฐกิจระหว่างประเทศให้ทีมงานของอีกชุดหนึ่ง ซึ่งมีผู้ช่วยประธานาธิบดีเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ และรายงานต่อนายใหญ่ของทั้งสองสภา (ผู้จัดการ 180144)

4.2 ความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจและองค์กรทางเศรษฐกิจภูมิภาคต่างๆ

4.2.1 การประชันกันระหว่างการประชุมสมัชชาคนรวยโลกที่ดาวอสกับสมัชชาคนจนโลกที่บราซิล

ในช่วงปลายเดือน ม.ค. 2544 มีการประชุมระดับโลกที่สำคัญ 2 นัด นัดหนึ่งคือการประชุมกลุ่มผู้นำเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum) จัดที่เมืองดาวอส ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ อีกนัดหนึ่งคือเวทีประชุมสังคมโลก หรือ World Social Forum ซึ่งจัดขึ้นที่เมือง Porto Alegre ประเทศบราซิล ระหว่างวันที่ 25-30 ม.ค. 2544

การประชุมเวสต์ ชิโคโนมิก ฟอรัม หรือ World Economic Forum (ดับเบิลยูอีเอฟ) จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีตั้งแต่ปี ค.ศ. 1971 ที่ดาวอสในช่วงปลายเดือน ม.ค. โดยได้แสดงบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและทิศทางเศรษฐกิจของโลก ผู้เข้าร่วมการประชุมนี้ประกอบด้วยหัวหน้ารัฐบาลและประมุขแห่งรัฐราว 30 คน บุคคลระดับรัฐมนตรี ประธานบริษัทยักษ์ใหญ่ของโลก ตลอดจนผู้นำทางเศรษฐกิจและทางสังคมรวมประมาณ 3,000 คน วาระสำคัญของการประชุมที่นี่ เช่น ภาวะการณ์ถดถอยอย่างกระทันหันของโลกาภิวัตน์ การจัดรูปบรรษัทของโลก และเรื่องเกี่ยวกับอนาคตของเทคโนโลยีชีวภาพ เป็นต้น นอกจากนั้นในการหารือวันอาทิตย์ที่ 28 ม.ค. ยังได้รวมประเด็นเรื่อง การรับมือกับการต่อต้านโลกาภิวัตน์ กระบวนการสร้างสันติภาพในวันออกกลาง การฟื้นฟูและสร้างเสถียรภาพในคาบสมุทรบอลข่าน ตลอดจนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ในเอเชีย เป็นต้น (The Public eye on Davos เว็บไซต์ Davos2001, ผู้จัดการ 290144)

รายงานข่าวกล่าวว่า ในระหว่างการประชุม ทางการสวิตเซอร์แลนด์ได้วางมาตรการรักษาความปลอดภัยอย่างเข้มงวด เพราะเกรงว่าจะเกิดเหตุการณ์การประท้วงรุนแรง และมีการเดินขบวนของผู้ต่อต้านกระแสโลกาภิวัตน์ดังที่เกิดขึ้นเมื่อปีที่แล้ว โดยมีการตรวจตราผู้ที่จะเข้า-ออกจากดาวอสอย่างเคร่งครัด มีการห้ามการชุมนุมในที่สาธารณะนับตั้งแต่การประชุมเริ่มต้นขึ้น แต่กระนั้น ก็ปรากฏว่าที่ดาวอสเองมีผู้ชุมนุมมารวมตัวอย่างสงบประมาณ 300 คนนอกจากนั้นมีการชุมนุมที่ซุริก ราว 1,000 คน โดยมีการจุดไฟเผารถยนต์ 4 คัน หลังจากที่ถูกขัดขวางไม่ให้เดินทางไปดาวอส และตำรวจตอบโต้ด้วยการยิงแก๊สน้ำตาและกระสุนยางใส่ผู้ประท้วง และมีรายงานกลุ่มต่อต้านการประชุมและกระแสโลกาภิวัตน์ ชุมนุมกันประปรายตามเมืองต่างๆ ในสวิตเซอร์แลนด์ เช่น เบิร์น แลงการ์ต และเจนีวา แต่ไม่มีเหตุรุนแรง

อย่างไรก็ตาม ในปีนี้ กลุ่มองค์กรที่เป็นแกนหลักของการประท้วงการประชุมนี้ได้ไปรวมตัวกันในการจัดประชุมคู่ขนานที่เมืองทางใต้ของประเทศบราซิล ใช้ชื่อว่าการประชุมเวทีสังคมโลก หรือ World Social Forum โดยเป็นการรวมตัวของกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนและตัว

แทนกลุ่มปัญหาประชาชน (พัฒนามาจากการคัดค้านข้อตกลงการลงทุนพหุภาคี เมื่อปี 1998 และการต่อต้านการประชุมองค์การการค้าโลก (WTO) เมื่อเดือน ต.ค. 1999 รวมถึงกองทุนการเงินระหว่างประเทศ และธนาคารโลกที่กรุงวอชิงตันเมื่อปีที่ผ่านมานี้) ถือเป็นเวทีระหว่างประเทศแห่งใหม่สำหรับการนำเสนอและแลกเปลี่ยนโครงการทางเศรษฐกิจสังคมต่างๆ ที่ส่งเสริมสิทธิมนุษยย์ ความยุติธรรมทางสังคมและการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นเวทีสำหรับการสร้างสรรค์ทางเลือกใหม่ทางด้านเศรษฐกิจ แลกเปลี่ยนประสบการณ์และการกระชับความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นของพันธมิตรเหนือ-ใต้ ระหว่างเอ็นจีโอ สหภาพแรงงานและขบวนการทางสังคมต่างๆ และยังเป็นโอกาสในการพัฒนาโครงการบูรณาการ ให้การศึกษาแก่สาธารณชน และระดมพลังประชาสังคมสากลขึ้นมาด้วย

ประเด็นที่มีการอภิปรายถกแถลงกันในที่ประชุมเวทีสังคมโลก จะประกอบด้วยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสร้างนโยบายทางเศรษฐกิจที่ส่งเสริมการพัฒนาคน สร้างยุทธศาสตร์สากลสำหรับการจัดตั้งประชาชนระดับรากหญ้า สร้างข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาสถาบันนานาชาติให้เป็นประชาธิปไตย เช่น ดับเบิลยูทีโอ ไอเอ็มเอฟ และธนาคารโลก นอกจากนั้นก็จะมีเรื่องอิทธิพลของบรรษัทข้ามชาติต่อชุมชนท้องถิ่น เรื่องการสร้างข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อลดล้างความยากจนและหิวโหย และการรักษาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการคุ้มครองและอนุรักษ์แผ่นดินและวัฒนธรรมพื้นบ้าน เป็นต้น (เว็บไซต์ forumsocialmundial.com)

อย่างไรก็ตาม ประเด็นหลักๆ ที่เวทีการประชุมสังคมโลกครั้งนี้ จะหยิบยกขึ้นมาพูดคุยมี 4 หัวข้อใหญ่คือ หัวข้อแรก การผลิตความมั่งคั่งและการผลิตซ้ำทางสังคม ซึ่งมี 4 ประเด็น คือ หนึ่ง การถกเถียงเรื่องการสร้างระบบการผลิตและสินค้าที่เท่าเทียม สอง การค้าระหว่างประเทศที่พึ่งปรารถนา สาม ระบบการเงินที่ให้หลักประกันความเท่าเทียมและการพัฒนา สี่ จะประกันระบบโลกที่มีความหลากหลายได้อย่างไร หัวข้อที่สอง การเข้าถึงความมั่งคั่งและความยั่งยืน มี 4 ประเด็น คือ หนึ่ง การพัฒนาวิทยาศาสตร์ไปสู่การพัฒนาคน สอง การรับประกันการใช้ทรัพยากรร่วมกันของมวลมนุษยชนแทนที่จะนำไปใช้ในทางพาณิชย์อย่างเดียว สาม การกระจายความมั่งคั่งเพื่อรับประกันเกียรติภูมิของทุกชีวิต และ สี่ การจัดตั้งระบบควบคุมสิ่งแวดล้อมของสังคม หัวข้อที่สาม ประชาสังคมและประเด็นสาธารณะ ประกอบด้วย หนึ่ง การเสริมขยายความสามารถของประชาสังคมและการพัฒนางานสาธารณะ สอง การประกันความหลากหลายทางชนชั้นและชาติพันธุ์ สาม หลักประกันสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและประชาธิปไตยของสื่อมวลชน และ สี่ การประกันเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและการคุ้มครองงานสร้างสรรค์ศิลปะให้หลุดพ้นจากลัทธิพาณิชย์นิยม หัวข้อที่สี่ ประชาธิปไตยและประชาชน ประกอบด้วย หนึ่ง พื้นฐานประชาธิปไตยและอำนาจประชาชน สอง กระบวนการประชาธิปไตยของอำนาจโลกบาล สาม อนาคตของประเทศไทย และ สี่ การแก้ไขข้อขัดแย้งและพัฒนาสันติภาพ (ผู้จัดการ 200144)

5. ประมวลทัศน์ระดับด้านเศรษฐกิจ

5.1 ทศนะตอนนโยบายพรรคไทยรักไทย

5.1.1 ทศนะเรื่อง 'พักหนี้เกษตรกร 3 ปี - กองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท และ เอเอ็มซีแห่งชาติ'

นายโหวต 'ไชยประวัติ' กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการจัดการ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) เปิดเผยถึงแนวทางการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศไทยว่า "ตอนนี้เราต้องกลับมาใช้แนวคิดในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจแบบกลับหัว โดยคิดถึงการแก้ไขปัญหาในระดับจุลภาคก่อนปัญหาในระดับมหภาคอย่างที่เคยเป็นมา เพื่อให้รับรู้ปัญหาของประชาชนได้อย่างแท้จริง ก่อนกำหนดเป็นนโยบายในการแก้ปัญหาขึ้นสู่ระดับมหภาค ซึ่งนักวิเคราะห์ นักวิชาการ รวมถึงที่ปรึกษาเศรษฐกิจของรัฐบาลใหม่ ควรหันมาใช้แนวคิดใหม่แบบกลับหัว โดยคิดจากล่างสุดขึ้นมาบนสุด"

สำหรับนโยบายของพรรคไทยรักไทยนั้น นายโหวตกล่าวว่า แม้จะมีแนวคิดแก้ปัญหาในระดับจุลภาค โดยเฉพาะนโยบายพักหนี้เกษตรกร 3 ปี และการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 ล้านบาท แต่ยังไม่มีความชัดเจนเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการ โดยยังไม่มีความรอบรับว่าเมื่อจัดตั้งกองทุนแล้วจะนำเงินไปใช้ในแนวทางใดต่อไป หรือเป็นเพียงการใส่เงินลงไปเพียงอย่างเดียว จึงน่าเป็นห่วงในด้านการปฏิบัติว่าจะสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ในการฟื้นฟูเศรษฐกิจหรือไม่ ส่วนนโยบายการจัดตั้งเอเอ็มซีแห่งชาติถือเป็นนโยบายที่มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เพราะเป็นแนวคิดที่เคยออกมาก่อนหน้านั้นแล้วในการดำเนินการทั้งรูปแบบและวิธีปฏิบัติ จึงไม่น่ามีปัญหา ซึ่งนี่ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (เอ็นพีแอล) ของสถาบันการเงินทั้งระบบในขณะนี้ เชื่อว่าเป็นหน้าที่ที่สามารถแก้ไขฟื้นฟูได้เพียงประมาณ 1 ใน 3 หรือประมาณ 30-35% ของเอ็นพีแอลทั้งหมด (ไทยโพสต์ 170144)

5.1.2 ทศนะนักวิชาการต่อนโยบายพรรคไทยรักไทย อาจก่อวิกฤติเศรษฐกิจรอบ 2

วันที่ 22 ม.ค. 2544 คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้จัดสัมมนาเรื่อง "เศรษฐกิจไทยหลังการเลือกตั้ง" ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีผู้ร่วมอภิปรายประกอบด้วย ดร.นิพนธ์ พัวพงศกร รศ.รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ ผศ.ดร.พิชิต ลิขิตกิจสมบูรณ์ ผศ.ดร.วิมุต วาณิชเจริญธรรม โดยมี ผศ.ดร. สมบูรณ์ ศิริประชัย เป็นผู้ดำเนินรายการ

ดร.นิพนธ์ พัวพงศกร กล่าวว่ นโยบายของพรรคไทยรักไทย จะไม่เป็นภาระต้องงบประมาณรายจ่ายในระยะสั้น แต่จะเป็นภาระต้องงบประมาณรายจ่ายในระยะยาว โดยโครงการกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท จะต้องใช้งบประมาณ 2.1 หมื่นล้านบาท ซึ่งจะมีภาระต้องงบประมาณรายจ่ายปี 2544 จำนวน 8% รวมไปถึงการพักชำระหนี้เกษตรกร 3 ปี จำนวน 2.3 แสนล้านบาท ก็จะไม่ไ้คืน และอาจทำให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ต้องล้มละลายได้ และเมื่อถึงเวลานั้น รัฐบาลของพรรคไทยรักไทยจะประสบปัญหาว่า นโยบายไม่สามารถประสบผลและสร้างปัญหาให้กับรัฐบาลหน้าอีกครึ่ง "ตามนโยบายพรรคไทยรักไทย จะสร้างหนี้สาธารณะอีก 3-4 แสนล้านบาทในระยะ 4 ปีข้างหน้า ซึ่งภาระดังกล่าว ถือว่าจะตกมาสู่ลูกหลานในระยะยาว" และกล่าวว่า สำหรับการแปรรูปสื่อสารโทรคมนาคม พรรคไทยรักไทยเองก็มีการเคลื่อนไหวแล้ว เพื่อให้ได้เปรียบรายใหม่ที่เข้ามาแข่งขัน ซึ่งอาจจะทำให้เกิดการขัดแย้งทางด้านผลประโยชน์

ดร.พิชิต ลิขิตกิจสมบูรณ์ อาจารย์เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวว่า นโยบายของพรรคไทยรักไทยเปรียบเสมือนการสร้างเกราะคุ้มกัน เพื่อให้ทุนนิยมฟื้นตัวขึ้นมาอีกครั้ง โดยการกระตุ้นให้ธุรกิจแบบเก่าๆ ฟื้นตัวขึ้นมาเพียงชั่วคราวเท่านั้น โดยไม่ปรับโครงสร้างการผลิตที่แท้จริง เมื่อเป็นเช่นนี้ ในอนาคตข้างหน้าทุนนิยมไทยที่เป็นอยู่ก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงตัวเองได้ โดยเฉพาะนโยบายการตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ หรือเอเอ็มซีแห่งชาติ ทำให้รัฐบาลเป็นเจ้าของรายใหม่ เมื่อรัฐบาลเข้ามาแล้ว ก็จะทำกรแก้ไขกฎหมาย 11 ฉบับ ถือว่าเป็นการลดอำนาจลูกหนี้และเจ้าหนี้ลงไปด้วย ซึ่งปล่อยให้กลไกทางการเงินทำงานต่อไปอีก ทำให้ไม่สามารถทวงหนี้คืนมาได้ การตั้งเอเอ็มซีแห่งชาติ ก็จะเป็นปัญหามาก จะจ่ายดอกเบี้ยซื้อคืนสูง ซึ่งบางลิตจะไ้คืนเพียง 15% เท่านั้น จะเสียหายมากกว่า 60% ของเอ็นพีแอลทั้งหมด 1.2 ล้านล้านบาท ซึ่งเท่ากับ 7.2 แสนล้านบาท และจะทำให้ลูกหนี้เอาตัวรอดไปด้วย ก่อให้เกิดแรงกดดันที่โครงสร้างเศรษฐกิจไม่สามารถแข่งขันกับระดับโลกได้ ทำให้ระบบทุนนิยมของไทยซึ่งมีการอุดหนุนมาตลอด ไม่สามารถสร้างการแข่งขันภายในได้ต่อไปอีก นอกจากให้กลไกภายนอกเข้ามาบีบถึงจะปรับตัว

นอกจากนั้น ในช่วง 3 ปีแรก นโยบายพักชำระหนี้เกษตรกรจะมีการใช้เงินถึง 1.8 หมื่นล้านบาท กองทุนหมู่บ้านอีก 2.6 หมื่นล้านบาท หากไม่ขึ้นภาษีมูลค่าเพิ่มและลดภาษีเงินได้นิติบุคคลจะทำให้สูญเสียรายได้ 8.4 หมื่นล้านบาท รวมแล้วทั้ง 3 ประเด็นดังกล่าวเป็นเงิน 1.28 แสนล้านบาท และเมื่อรวมกับเอเอ็มซีแห่งชาติที่ต้องสูญเสียไป 60% ของเอ็นพีแอล หรือ 7.2 แสนล้านบาท ทำให้ในช่วง 3 ปีแรกจะมีการใช้เงินประมาณ 1 ล้านล้านบาท ส่วนในปีที่ 4 จะมีโครงการใช้เงินเพิ่มเติม คือการช่วยเหลือด้านประกันสุขภาพ 30 บาท โดยโครงการนี้ จะใช้เงินทั้งหมด 3.5 หมื่นล้านบาท ซึ่งรัฐจะต้องหารายได้เข้ามาจากที่ต้องสูญเสียจากช่วง 3 ปีแรก เป็นเงิน 8.4 หมื่นล้านบาท รวมเป็นเงิน 1.19 แสนล้านบาท และรัฐจะต้องกู้เงินโดยไม่มีการตั้งงบประมาณ ซึ่งจะทำให้หนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นเป็น 60% ต่อจีดีพี และหากมีการจ่ายดอกเบี้ย 4% ต่อปี คิดเป็น 1.51 แสนล้านบาท หรือเท่ากับ 16% ของงบประมาณรายจ่าย และหากคิดเงินต้นและอัตราดอกเบี้ยเท่าเดิม จะทำให้หนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นเป็น 84% ของจีดีพี

เมื่อเป็นเช่นนี้ จะทำให้โครงสร้างเศรษฐกิจมหภาคเลวร้ายลง โดยเฉพาะเงินเฟ้อ ที่มีการตั้งค่าไว้ว่า จะอยู่ในอัตรา 2.5-3.5% ก็อาจจะทะลุขึ้นไปเป็น 4-5% เพราะเศรษฐกิจมีหนี้ขยายตัวและปีต่อไปจะมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอีก เมื่อมีการใช้จ่ายเพิ่มตามนโยบายไทยรักไทย และเมื่อเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้น ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ก็ไม่สามารถคุมนโยบายอินเฟลชันทาร์เก็ตติง และเมื่อผู้ว่าการ ธปท. ไปประชุมระดับประเทศ ผู้ว่าการ ธปท. ต้องเอาปีคลุมหน้าอย่างแน่นอน

ส่วนการเกินดุลบัญชีเดินสะพัด ก็อาจจะมีการขาดดุลเร็วขึ้น จากที่เกินดุลลดลงเรื่อยๆ ขณะที่เงินทุนไหลออก อยู่ที่ 300-400 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อเดือน เมื่อเป็นเช่นนี้ก็จะขาดดุลทั้ง 3 ประเภท คือ ขาดดุลบัญชีเดินสะพัด ดุลการชำระเงิน และงบประมาณภาครัฐขาดดุล แต่สิ่งที่จะปรากฏต่อมาก็คือ ทุนสำรองทางการเงินจะลดลง ดุลการชำระเงินระหว่างประเทศก็จะมีขาดดุลมากขึ้นพอสมควร ในสภาวะที่มีการขาดดุลรายจ่าย และมีหนี้สาธารณะสูงขึ้น ซึ่งอาจทำให้เกิดวิกฤติรอบสองขึ้นได้ โดยวิกฤติรอบสองครั้งนี้อาจเกิดขึ้นภายใต้สภาวะอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัว โดยที่ ธปท. ไม่ปกป้องค่าเงินบาท ดอกเบี้ยในประเทศสูงขึ้น เงินเฟ้อปรับตัวสูงขึ้น เงินทุนไหลออก และค่าเงินบาทอ่อนตัวลง "เมื่อถึงเวลานั้นพรรคประชาธิปัตย์ ก็จะกลับเข้ามาแก้ไขปัญหาก็ เพราะเป็นช่วงที่ประชาชนไม่พอใจ" (กรุงเทพธุรกิจ 230144)

นายรังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ อาจารย์เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวว่า เศรษฐกิจไทยจะไม่ย่ำแย่ตามที่ ดร.นิพนธ์ และดร.พิชิต ระบุ เพราะหากใช้การวิเคราะห์ของนายลอลเลนซ์ ซัมเมอร์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังสหรัฐ ที่มองว่าโชคลาภเป็นตัวแปรสำคัญในนโยบายเศรษฐกิจของประเทศโลกที่ 3 ดังนั้นหลังการเลือกตั้งเศรษฐกิจจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับกระตือรือร้นของเศรษฐกิจโลก และกล่าวว่ นโยบายของพรรคไทยรักไทยอาจจะไม่ต้องมีความรับผิดชอบก็ได้ เพราะว่รัฐธรรมนูญ 2540 ที่สร้างขึ้นไม่ได้มีกลไกรับผิดชอบต่อประชาชน แต่เป็นกลไกที่รับผิดชอบต่อสมาชิกสภาว่รัฐธรรมนูญ หรือ ส.ส.ว. ประชาชนต้องเรียนรู้ที่จะเรียกร้องให้พรรคการเมืองรับผิดชอบและดำเนินนโยบายของพรรคการเมืองด้วยความรับผิดชอบต่อประชาชนทั่วประเทศ การเลือกตั้งครั้งนี้จะเห็นว่า ตลาดการเมืองของไทยยังไม่มีมีการซื้อขายนโยบายพรรค เพราะว่ที่ผ่านมา นโยบายของพรรคการเมืองไม่ได้นำมาสู่ภาคปฏิบัติอย่างแท้จริง เนื่องจากรัฐบาลมีอายุ

สิ้น มีการรัฐประหารเกิดขึ้นบ่อย ทำให้นโยบายของพรรคการเมืองไม่สามารถใช้เป็นเครื่องมือได้ "หากเป็นประเทศในกลุ่มยุโรปตะวันตก หรือ สหรัฐ ประชาชนจะถกเถียงถึงนโยบายต่างๆ ของพรรค เช่น จะมีการเสียภาษีเท่าไร ที่ผ่านมารถือของพรรคไทยรักไทยที่มีการซื้อขายนโยบายถือว่าประชาชนไม่ได้ถกเถียงถึงกลไกรายละเอียดของนโยบาย จำเป็นอย่างยิ่งที่ประชาชนต้องเรียนรู้กันต่อไป" (กรุงเทพธุรกิจ 230144)

ความเคลื่อนไหวด้านประชากร สิ่งแวดล้อม และพลังงาน

1. ความเคลื่อนไหวด้านประชากร

1.1 ความเคลื่อนไหวด้านประชากรและคุณภาพชีวิต

1.1.1 นักวิชาการชี้ปี 44 คนว่างงานจะเพิ่มขึ้น

ศ.เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม หนึ่งในคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ อดีตอธิการบดี ม.ธรรมศาสตร์ กล่าวปาฐกถาพิเศษเรื่อง "เศรษฐกิจและการจ้างงานหลังรัฐบาลใหม่" ในการอภิปรายโครงการความรู้คู่ประสบการณ์ที่หอประชุมใหญ่ ม.ธรรมศาสตร์ มีความสำคัญว่า ภาพรวมภาวะเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2544 เมื่อเทียบกับปีที่แล้วอาจจะแยงเล็กน้อย การส่งออกจะได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจโลกที่เริ่มชะลอตัว ดังนั้น คาดว่าจะมีคนว่างงานเพิ่มขึ้นจาก 1.06 ล้านคน ในปีที่แล้ว ซึ่งมีอัตราการว่างงานร้อยละ 3.2 "การจ้างงาน ถ้าดูจากข้อมูลเดิมก็พอๆ กับปีที่แล้ว อาจจะแยงเล็กน้อย ทั้งในด้านของอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอาจจะอยู่ร้อยละ 4-4.5 โดยประมาณ ซึ่งน้อยกว่าปีที่แล้วเล็กน้อย ดังนั้นตรงนี้ก็ลำบาก" นายเกริกเกียรติกล่าว

ภาวะเศรษฐกิจมีตัวแปรสำคัญขึ้นอยู่กับว่า รัฐบาลใหม่จะกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างไร นำเงินมาจากไหน ภาวะการส่งออกเป็นอย่างไร เชื่อมโยงไปถึงนโยบายความเชื่อมั่นในรัฐบาลใหม่ ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าใครจะมาเป็นรัฐมนตรีว่าการ ก.คลัง อย่างไรก็ตาม รัฐบาลใหม่มีนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจหลายเรื่อง เช่น กองทุนหมู่บ้านจะมีการผันเงิน 90,000 ล้านบาท โครงการพักหนี้เกษตรกร การรักษาทุกโรค 30 บาท ล้วนเป็นโครงการกระตุ้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจช่วยให้คนมีงานทำ แต่ปัญหาคือจะนำเงินมาจากไหน เรื่องของเงินเพื่อ อัตรากำลังเปลี่ยนแปลงจะตามมาอย่างไร (กรุงเทพธุรกิจ 300144)

1.2 ความเคลื่อนไหวแรงงานเด็กและสตรี

1.2.1 เอบแคโพลซ์เด็กเมืองกรุงส่วนใหญ่เครียดกับชีวิตประจำวัน สาเหตุจากพ่อ-แม่

วันที่ 12 ม.ค. 2544 สำนักวิจัยเอบแคโพลซ์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ รายงานผลการสำรวจความคิดเห็นเด็กนักเรียนในกรุงเทพมหานครจำนวน 1,210 ตัวอย่าง ในหัวข้อ "เด็กฯ คิดอย่างไรต่อผู้ใหญ่ในสังคม" ซึ่งสำรวจระหว่างวันที่ 10-11 ม.ค. 2544 พบว่า เด็กส่วนใหญ่ร้อยละ 61 ระบุว่ามีความรู้สึกเครียดในชีวิตประจำวัน อันเนื่องมาจากการเรียน ปัญหาในครอบครัว/พ่อแม่ทะเลาะกัน พ่อแม่ไม่ยอมเข้าใจลูก ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาจรรยาบรรณผิดศีลธรรม เป็นต้น ส่วนอีกร้อยละ 39 ไม่รู้สึกเครียด ส่วนนักการเมืองที่กลุ่มตัวอย่างเด็กชื่นชอบมากที่สุด ร้อยละ 23.5 ระบุ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร รองลงมา ร้อยละ 18.4 ระบุ นายชวน หลีกภัย ร้อยละ 4.9 ระบุ นายสมัคร สุนทรเวช ส่วนอีกร้อยละ 44.4 ระบุไม่ชอบนักการเมืองคนใดเลย นอกจากนี้ จากผลสำรวจยังพบว่า ร้อยละ 41.3 ต้องการให้นักการเมืองแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 25.4 ระบุปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน และร้อยละ 10.3 ระบุปัญหาจรรยาบรรณ (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 12,130144)

อนึ่ง วันเสาร์ที่ 13 ม.ค. 2544 เป็นวันเด็กแห่งชาติ รัฐบาลได้จัดงานวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2544 ที่ทำเนียบรัฐบาล นายชวน หลีกภัย นายกฯ ได้เป็นประธานเปิดงาน ขณะที่ ด.ช.สุรภด หลีกภัย (น้องปลื้ม) แจกของที่ระลึกและเอกสารประวัติของทำเนียบรัฐบาลแก่เด็กฯ ที่มาเข้าชมทำเนียบรัฐบาล ทั้งนี้ น้องปลื้มได้ฝากเด็ก ๆ และเยาวชนของชาติให้ตั้งใจ ชยัน หมั่นเพียร ประพฤติดีเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ และห่างไกลจากยาเสพติด "ขอให้เด็กทุกคนเป็นเด็กดีของพ่อแม่ ตั้งใจเรียนหนังสือ ยาเสพติดอย่าไปยุ่ง สนใจเรื่องการกีฬาและการเรียนดีกว่า"

นางสาวเสาวนีย์ ลิ้มมานนท์ ผู้อำนวยการองค์การนิรโทษกรรมสากล ประเทศไทย กล่าวว่า องค์การฯ ได้ร่วมจัดกิจกรรมงานวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2544 ซึ่งจัดโดยสำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ณ ทำเนียบรัฐบาล เพื่อให้เด็กได้ตระหนักถึงความสำคัญและมีความเข้าใจในสิทธิของตน โดยเด็กจะต้องมีสิทธิในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สำคัญๆ และได้รับการคุ้มครองดูแลจากรัฐเพื่อหลุดพ้นจากผู้ที่แสวงหาผลประโยชน์จากเด็กและพ้นจากการถูกระงับการทำรุนแรง เด็กมีสิทธิที่จะเล่นและพักผ่อนตามวัย สิทธิที่จะได้รับการศึกษา สิทธิเพื่อความอยู่รอด ส่วนการจัดกิจกรรมเพื่อให้ยุติการทารุณเด็กนั้น ถือเป็นส่วนหนึ่งของโครงการรณรงค์เพื่อยุติการทารุณกรรม ที่เริ่มมาตั้งแต่เดือน ต.ค. 2543 ต่อเนื่องไปจนถึงสิ้นเดือน ก.ย. 2544 (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 130144)

1.3 ความเคลื่อนไหว ค่าจ้าง ข้อพิพาทแรงงานและสวัสดิการแรงงาน

1.3.1 ปี' 43 นายจ้างยึดปิดงานลอยแพลูกจ้าง เฉลี่ยเดือนละ 1.5 แห่ง

จากรายงานสถิติการนัดหยุดงานและปิดงานเปรียบเทียบระหว่าง 6 เดือนแรกของปี 2542 และปี 2543 ของกองแรงงานสัมพันธ์ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ระบุว่า การนัดหยุดงานอันเนื่องมาจากข้อพิพาทแรงงานในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2543 พบว่ามีการนัดหยุดงานในสถานประกอบการ 2 แห่งคือ บริษัท เทียน โพลีเอสเตอร์ จำกัด จ.ปทุมธานี และบริษัทไทยเกรียงสิ่งทอ จำกัด (มหาชน) จ.สมุทรปราการ มีลูกจ้างที่เกี่ยวข้องกับการนัดหยุดงานรวม 2,095 คน ก่อให้เกิดวันทำงานสูญเสีย 32,625 วัน หากคำนวณวันทำงานสูญเสียโดยเฉลี่ยลูกจ้าง 1 คน ต้องสูญเสียวันทำงานจากการนัดหยุดงาน 15.6 วัน และถ้าคำนวณจากค่าจ้างที่ได้รับจากการทำงาน 1 วัน โดยใช้อัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามจำนวน พบว่าก่อให้เกิดการสูญเสียรายได้จากการนัดหยุดงานประมาณ 2,527 บาทต่อลูกจ้าง 1 คน ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2542 ที่เกิดการนัดหยุดงาน 2 ครั้งเท่ากัน แต่มีลูกจ้างที่เกี่ยวข้องเพียง 290 คน ก่อให้เกิดวันทำงานสูญเสีย 2,232 วัน เฉลี่ยต่อลูกจ้าง 1 คน ต้องสูญเสียวันทำงานประมาณ 7.7 วัน สูญเสียรายได้จากการนัดหยุดงานโดยเฉลี่ยคนละ 1,247 บาท

สำหรับการปิดงานอันเนื่องมาจากข้อพิพาทแรงงาน พบว่า ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2543 มีการปิดงานโดยฝ่ายนายจ้างในสถานประกอบการ 9 แห่ง เมื่อเฉลี่ยเป็นรายเดือนจะมีสถานประกอบการปิดงานประมาณเดือนละ 1.5 แห่ง มีลูกจ้างที่ถูกปิดงานจำนวน 3,719 คน ก่อให้เกิดวันทำงานสูญเสีย 46,808 วัน และคำนวณการสูญเสียวันทำงานเฉลี่ยของลูกจ้าง 1 คน ต้องหยุดงานจากการปิดงาน 12.6 วัน คิดเป็นรายได้จากการทำงานที่ต้องสูญเสีย เฉลี่ยคนละ 11.8 วัน ก่อให้เกิดการสูญเสียรายได้จากการทำงานเฉลี่ยคนละ 1,911 บาท ข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการปิดงานโดยฝ่ายนายจ้างในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2543 มีมากกว่าปี 2542 ที่มีนายจ้างปิดงาน 7 แห่ง ลูกจ้างที่ถูกปิดงาน 1,376 คน ก่อให้เกิดวันสูญเสียจากการทำงาน 16,292 วัน

กองแรงงานสัมพันธ์ ได้วิเคราะห์สถานการณ์นัดหยุดงานและการปิดงานของนายจ้างในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2542 และปี 2543 ว่า เมื่อเกิดข้อพิพาทแรงงานขึ้นในสถานประกอบการ นายจ้างมักจะทำให้มาตรการปิดงานเป็นการกดดันฝ่ายลูกจ้างเพื่อให้ยอมตามข้อเสนอของฝ่ายตนมากขึ้น ในขณะที่ฝ่ายลูกจ้างนำมาตราการนัดหยุดงานมาใช้ค่อนข้างน้อย

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลการนัดหยุดงานในสถิติดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การนัดหยุดงานมักเกิดขึ้นในสถานประกอบการขนาดใหญ่ที่มีสภาพแรงงานเข้มแข็ง ขณะที่การปิดงานโดยฝ่ายนายจ้างมักเกิดขึ้นในสถานประกอบการขนาดกลางและเล็ก ซึ่งลูกจ้างมีอำนาจในการต่อรองต่ำ กองแรงงานสัมพันธ์ วิเคราะห์ด้วยว่า ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การเจรจาต่อรองเพื่อหาข้อยุติปัญหาข้อพิพาทแรงงานมีความยืดเยื้อ และต่างฝ่ายต่างใช้มาตรการต่อรองที่รุนแรงระหว่างกัน (กรุงเทพฯธุรกิจ 090144)

1.4 การสร้างชุมชนเข้มแข็ง

1.4.1 ชาวบ้านจาก 3 จังหวัด เรียกร้องให้รัฐผ่อนปรนเกณฑ์การผลิตเหล้าเถื่อน เพื่อให้โอกาสชาวบ้านเพิ่มรายได้มากกว่าจำกัดให้เฉพาะนายทุน

วันที่ 17 ม.ค. 2544 มีรายงานว่า เมื่อเวลา 9.00 น. มีกลุ่มชาวบ้านจาก จ.มหาสารคาม ขอนแก่น และกาฬสินธุ์ กว่า 100 คน มาชุมนุมบริเวณสนามศาลากลาง จ.กาฬสินธุ์ ร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชน 3 องค์กร ประกอบด้วย เครือข่ายภูมิปัญญาพื้นบ้านอีสาน ชมรมสหพันธ์สหกรณ์ภาคอีสาน และคณะกรรมการองค์กรประชาชนภาคอีสาน โดยมีแกนนำขึ้นเวทีปราศรัยเรื่องภูมิปัญญาพื้นบ้าน การผลิตเหล้าเถื่อนสามารถช่วยเหลือแก้ไขปัญหาหาค่าพิชผลได้ เรียกร้องให้รัฐบาลเคารพในภูมิปัญญาชาวบ้าน อนุญาตให้ชาวบ้านต้มเหล้าเสรีเลี้ยงครอบครัวในยามเศรษฐกิจฝืดเคือง

นายวิรพล โสภณ เลขาธิการคณะกรรมการองค์กรประชาชนภาคอีสาน (คปอ.) เปิดเผยว่า ได้มาเรียกร้องด้วยกัน 3 เรื่อง คือ 1. ให้เจ้าหน้าที่อะลุ่มอล่วยกับชาวบ้านที่ถูกจับกุมเรื่องเหล้าเถื่อน หลังจากที่ชาวบ้านเข้าใจว่า การผลิตเหล้าเถื่อนถูกต้องตามกฎหมาย 2. เนื่องจากการผลิตสุราพื้นบ้านตามมติกรม.เมื่อวันที่ 7 พ.ย.2543 จะต้องจัดตั้งเป็นสหกรณ์ มีพื้นที่การผลิตและเงินลงทุน มีมาตรฐานเป็นโรงงานนั้น ชาวบ้านทั่วไปไม่มีโอกาสได้ผลิต น่าจะเปิดโอกาสให้ชาวบ้านผลิตเองได้ ไม่ใช่จำกัดให้กับนักลงทุนเพียงกลุ่มเดียว จึงขอให้กระทรวงการคลังพิจารณาในจุดนี้ด้วย และ 3. เรื่องของกฎหมายปี 2493 มีปัญหาในด้านการปฏิบัติ จึงน่าจะจะมีการเปลี่ยนแปลงและแก้ไข

นายประสงค์ อุทัยประดิษฐ์ ประธานเครือข่ายภูมิปัญญาพื้นบ้านอีสาน กล่าวว่า เหล้าเถื่อนถือเป็นทางเลือกหนึ่งของชาวบ้านในอันที่จะสร้างรายได้เลี้ยงครอบครัวสมควรที่จะให้ชาวบ้านผลิตเหล้าได้อย่างเสรี เนื่องจากสามารถนำข้าวที่ราคาตกต่ำแค่ถึงละ 60-70 บาท ไปหมักก็เป็นเหล้าขายได้ราคาสูงขึ้นถึงถึงละ 700 บาท นอกจากนี้ยังสามารถใช้พืชผลอื่นๆ ผลิตเหล้าได้อีกด้วย เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง หรือผลไม้ต่างๆ (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 170144, ไทยโพสต์ 180144)

- ดึงสหกรณ์ทำสุราพื้นบ้านยาก-ชี้ขายเกิน 30 บาทต่อขวดไปไม่รอด

นายเรืองชัย บุญญานันต์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เปิดเผยว่า ขณะนี้กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ทำหนังสือเวียนประกาศกรมสรรพสามิตเรื่องกฎเกณฑ์การจัดตั้งโรงงานสุราพื้นบ้านไปยังสหกรณ์การเกษตรทั่วประเทศ หากจะขอจัดตั้งโรงงานสุราพื้นบ้านให้ค่านึงถึง 1. สมาชิกสหกรณ์จะได้อะไรจากการตั้งโรงงาน สินค้าการเกษตรของสมาชิก จะขายได้ราคาสูงขึ้นจริงหรือไม่ 2. เมื่อมีการตั้งโรงงานจะ

สามารถจำหน่ายสุราได้คุ้มค่าการลงทุน มีผลตอบแทนที่เหมาะสมหรือไม่ และเงื่อนไขที่กรมสรรพสามิตประกาศออกมาส่วนใหญ่คล้ายกับเงื่อนไขการเปิดเสรีสุราทั่วไป ยกเว้นขนาดพื้นที่ตั้งโรงงานและวงเงินลงทุน ซึ่งโรงงานสุราพื้นบ้านจะมีการพิจารณาเป็นรายกรณี แต่สิ่งที่น่าเป็นห่วงคือ สหกรณ์พื้นบ้านจะไม่สามารถผลิตสุราพื้นบ้านแข่งขันกับสุรานิคมอื่นได้ ขณะที่ชาวชนบทส่วนใหญ่ขณะนี้มักจะมีโรคเบาหวานที่มีราคาสูงมาก หากสุราพื้นบ้านมีราคาขายเกิน 20-30 บาทต่อขวด คงไม่สามารถแข่งขันได้อย่างแน่นอน (มติชน 250144) อย่างไรก็ตามระหว่างวันที่ 1-8 ก.พ. 2544 นี้ เครือข่ายเหล่าเสรีภาคเหนือ จัดชุมนุมชายและทำนิตกรรมคารสาธิตการต้มเหล้ากลางงานใหญ่ประจำปีของอำเภอเชียงคำ จ.พะเยา โดยในงานจะมีการออกร้านขายเหล้าต้มเอง และจัดนิตกรรมคารเพื่อให้มีการสืบทอดภูมิปัญญาชาวบ้าน มีการสาธิตการต้มเหล้า และให้ข้อมูลเรื่องกฎหมายการต้มเหล้า และข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายสุรา รวมถึงการผูกขาดโดยเอกชนบางรายโดยจัดเป็นชุมนุมหนึ่งภายในเขตพื้นที่ภาคประชาชน (ผู้จัดการ 310144)

1.5 ความเคลื่อนไหวแรงงานต่างประเทศ

1.5.1 พนักงานของหนังสือพิมพ์ไทมส์ในซีแอตเติลยุติการประท้วง

มีรายงานว่า หลังจากที่พนักงานของหนังสือพิมพ์ "ซีแอตเติล ไทมส์" ซึ่งอยู่ภายใต้สังกัดของหนังสือพิมพ์ยักษ์ใหญ่ "ไทมส์" ได้หยุดงานประท้วงมานานกว่า 7 สัปดาห์ ในวันที่ 9 ม.ค. 2544 ได้มีการลงมติให้ยุติการประท้วงและกลับเข้าทำงานตามปกติด้วยคะแนนเสียง 359 ต่อ 116 โดยก่อนหน้านั้นพนักงานได้ยื่นข้อเรียกร้องไปยังนายแพทย์ดี มัวร์ วุฒิสมาชิกสังกัดพรรคเดโมแครต กรุงวอชิงตัน, นายแพทย์โรเบิร์ต เบลทเฮน บรรณารักษ์การฝ่ายผลิตของหนังสือพิมพ์ไทมส์ และนายซี ริชาร์ด บาร์น เจ้าหน้าที่เจรจาของกรมแรงงานกลางสหรัฐ ซึ่งในที่สุดทางหนังสือพิมพ์ไทมส์ ก็ตกลงที่จะจ่ายเงินประกันสังคมและค่าจ้างเพิ่มให้กับพนักงานที่ได้รับค่าจ้างในระดับต่ำ นอกจากนี้ยังให้สัญญาเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าคอมมิชชันจากการโฆษณาอีกด้วย โดยนายเอช เมสัน ไซล์มอร์ ประธานของไทมส์ได้กล่าวว่า การที่จะเข้าใจความรู้สึกของคนนับเป็นส่วนที่ยากที่สุด และงานนี้ไม่มีใครเป็นผู้ชนะ (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 090144)

1.5.2 เงินออกกฎหมายช่วยเหลือที่เลี้ยงเด็กและแม่บ้านในมณฑลเซินเจิ้น

วันที่ 9 ม.ค. 2544 หนังสือพิมพ์ ไชน่า เดลี่ได้ออกมาเปิดเผยรายงานว่า สมาชิกสภานิติบัญญัติของจีนได้ร่างกฎหมายฉบับแรกโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของที่เลี้ยงเด็กและแม่บ้านในมณฑลเซินเจิ้น ซึ่งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษทางตอนใต้ของจีน เนื่องจากมีการร้องทุกข์เกี่ยวกับการทารุณกรรมแพร่หลายอยู่ในมณฑลทางตอนใต้ของจีน ซึ่งมีผู้อพยพจากเขตที่ยากจนในเมืองต่างๆของจีนเข้ามาทำงานมากที่สุด ส่วนมากจะเข้ามาโดยสำนักงานจัดหาที่เลี้ยงเด็กและคนรับใช้ ในเมืองที่มีความเจริญอย่างฮ่องกงจะมีหลายครอบครัวใช้บริการจากสำนักงานเหล่านี้ โดยดูจากที่พาดหัวในหนังสือพิมพ์ต่างๆ ซึ่งเจ้าหน้าที่สำนักงานสถิติได้รายงานว่า เกือบทุกครอบครัวในมณฑลเซินเจิ้นใช้เงินเฉลี่ย 60 ดอลลาร์สหรัฐกับบริการของสำนักงานจัดหาที่เลี้ยงเด็ก แต่บรรดาแม่บ้านและคนใช้ภายในบ้านหลายคนถูกทารุณเพราะเป็นผู้พลัดถิ่นเข้ามาเมืองและไม่มีความรู้ อย่างไรก็ตาม กฎข้อบังคับใหม่ในเซินเจิ้นได้ถูกร่างขึ้นในเดือนพฤศจิกายน 2543 และคาดว่าจะมีผลบังคับใช้เร็วๆนี้ (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 090144)

2. ความเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 ความเคลื่อนไหวด้านสารพิษในสิ่งแวดล้อม

2.1.1 นายก อบจ.ชลบุรี เตรียมประชาพิจารณ์ศูนย์กำจัดขยะรวม 1 พันล้าน

นายก อบจ.ประสานกับจังหวัดชลบุรี เตรียมเปิดเวทีประชาพิจารณ์ศูนย์กำจัดขยะรวม 1 พันล้าน วอนประชาชนให้พิจารณาโครงการด้วยใจเป็นธรรม อย่าให้เกิดความแตกแยก

นายปัญญา ตันวิเศษ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ชลบุรี เปิดเผยถึงความคืบหน้าในการก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะรวมของจังหวัดชลบุรีว่า โครงการก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะรวมกำลังเตรียมดำเนินการประชาพิจารณ์ ตามแผนขั้นตอนจะจ่ายอำนาจอันเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เนื่องจากผู้นำขององค์กรท้องถิ่นได้มอบอำนาจให้ดำเนินการ แต่เขาวิตกว่ามีการคัดค้านโครงการดังกล่าว เนื่องจากประชาชนเกรงว่าจะก่อให้เกิดมลพิษที่บริเวณสถานที่ตั้งของศูนย์กำจัดขยะรวม จึงมีความเคลื่อนไหวในแนวทางต่อต้าน โดยได้มีการปล่อยข่าวว่าจะนำขยะอุตสาหกรรมมากำจัด ซึ่งในความเป็นจริงแล้วขยะที่นำมาให้กำจัดเป็นขยะชุมชนทั้งหมด และโครงการในระยะที่ 2 จะมีเมตาขยะความร้อนสูง ซึ่งจะกำจัดขยะได้เกือบ 100% โดยใช้งบประมาณราว 1,000 ล้านบาท จึงอยากให้ประชาชนมั่นใจในเทคโนโลยีสมัยใหม่ "ผมเป็นฝ่ายบริหารงานมา 3 ปี เชื่อกันว่าโครงการนี้ดีจึงให้การสนับสนุนขอให้ประชาชนมั่นใจ และอยากให้ทุกคนมาร่วมประชาพิจารณ์ในวันที่ 6 มีนาคม 2544 ส่วนผลจะเป็นอย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับประชาชนที่เป็นผู้ตัดสินใจ" (กรุงเทพธุรกิจ 300144)

2.2 ความเคลื่อนไหวสิ่งแวดล้อมเมือง

2.2.1 ประมวลข่าวกรณีบ่อน้ำบาดน้ำเสียคลองด่าน จ.สมุทรปราการ บนความขัดแย้งและคอร์รัปชัน

- เงินปิดปากสร้างบ่อน้ำเสีย ตั้งกองทุนพัฒนาท้องถิ่นที่สมุทรปราการเกือบ 800 ล้านบาท

วันที่ 11 ม.ค. 2543 นายศิริบุญชัย ไพโรจน์บริบูรณ์ อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ก.วิทยาศาสตร์ฯ เปิดเผยกับน.ส.พ. สยามรัฐว่า ผลการศึกษาของคณะกรรมการศึกษาปัญหาข้อขัดแย้งโครงการจัดหาน้ำเสียเขตควบคุมมลพิษ จ.สมุทรปราการ ยืนยันว่าผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากระบบบำบัดน้ำเสียสมุทรปราการอยู่ในระดับที่สามารถควบคุมได้ โดยมีมติให้มีโครงการบำบัดน้ำเสียให้ดีขึ้นและนำน้ำที่ผ่านการบำบัดมาใช้ประโยชน์ ในช่วงฤดูแล้งไม่ให้ระบายน้ำลงทะเล ดังนั้น ในฤดูแล้งที่มีการเลี้ยงหอยแมลงภู่มิจะมีการระบายน้ำลงทะเล ซึ่งกำลังพิจารณาการระบายน้ำไปใช้เพื่ออุตสาหกรรม ส่วนการปนเปื้อนโลหะหนักนั้นจะมีการจัดการตั้งแต่โรงงาน โดยโรงงานจะมีโรงบำบัดโลหะหนักเบื้องต้น ซึ่งจะกำหนดค่ามาตรฐานไว้ และที่รวบรวมน้ำทั้งจะมีการตรวจสอบโลหะหนักและการเก็บค่าธรรมเนียมรายเดือนในการบำบัดน้ำทิ้งเพื่อช่วยให้การตรวจสอบง่ายขึ้น และคณะกรรมการฯมีมติเห็นชอบให้คืนผลประโยชน์ตอบแทนจากโครงการฯเพื่อนำมาพัฒนาท้องถิ่น 2 รูปแบบ คือ การตั้งกองทุนพัฒนาท้องถิ่นที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่านและเขตเทศบาลตำบลคลองด่าน ซึ่งมีการจัดสรรรายได้จากค่าบำบัดน้ำเสียเข้าสู่กองทุนในอัตรา 0.20 บาทต่อปริมาณที่เข้าสู่ระบบบำบัด 1 ลูกบาศก์เมตร ซึ่งจะสนับสนุนการพัฒนาชุมชนคิดเป็นเงิน 20 ปีแรก 530 ล้านบาท และการตั้งกองทุนส่งเสริมและพัฒนาอาชีพประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่ดังกล่าวรวมเป็นเงินในช่วง 20 ปีแรกจำนวน 260 ล้านบาท รวมเป็นเงินเกือบ 800 ล้านบาท (สยามรัฐ 110144)

- ส.ว. 102 คน ลงนามส่งหนังสือถึงประธานธนาคารพัฒนาเอเชีย (เอดีบี) ให้ทบทวนโครงการบำบัดน้ำเสียฯ

วันที่ 17 ม.ค. 2544 คณะ ส.ว.ของไทย จำนวน 102 คน ลงชื่อในหนังสือถึงประธานเอดีบีเพื่อให้ดำเนินการทบทวน โครงการรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย จ.สมุทรปราการ ระบุห่วงใยต่อผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม อาชีพของชาวบ้านและมีความไม่โปร่งใส ในการดำเนินงาน

นายจตุรนต์ ยังประกาศ ส.ว. จ.สมุทรปราการ ได้ร่วมกับ ส.ว.อีกหลายคน อาทิ นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ นายจอน อึ้งภากรณ์ นายนิรันดร์ พิทักษ์วัชระ นางประทีป อึ้งทรงธรรม นงมาลีรัตน์ แก้วก่า นายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง แกลงว่า ชาวบ้าน ต.คลองด่าน และ ต.สองคลอง อ.บางปะกง จ.สมุทรปราการ ได้รับความเดือดร้อนจากโครงการรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย จ.สมุทรปราการ และมาร้องเรียนกับ ส.ว. วันที่ 3 พ.ย. 2543 คณะ ส.ว.จำนวน 72 คนได้ลงไปในพื้นที่ เพื่อรับฟังความคิดเห็นของชาวบ้านต่อโครงการ โดยเฉพาะผลกระทบต่ออาชีพของประชาชนในพื้นที่ เช่น การเพาะเลี้ยงหอยแมลงภู่มิ การศึกษาจากเอกสารที่มีอยู่พบว่า โครงการนี้จะก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ประการสำคัญก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างประชาชนในพื้นที่ และก่อให้เกิดความรุนแรงขึ้นในปลายปีที่ผ่านมา

ดังนั้น ส.ว.จำนวน 102 คน จึงลงนามในหนังสือ ส่งให้กับนายมาดาโอะ ชิโน ประธานธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (เอดีบี) เจ้าของเงินกู้เพื่อให้ทบทวนการสนับสนุนโครงการนี้ และเพื่อให้รัฐบาลใหม่ที่เข้ามาทำหน้าที่ ได้รับรู้ถึงโครงการที่ผ่านมามีความโปร่งใสเพียงใด ที่สำคัญโครงการมีผลกระทบต่อประชาชนอย่างมาก ควรมีการทบทวน

นายจตุรนต์กล่าวว่า โครงการนี้ได้มีการศึกษากันมาเป็นระยะเวลาหลายปีในช่วงหลายรัฐบาลที่ผ่านมา แต่เป็นที่น่าแปลกใจว่าโครงการเดิม ได้มีการกำหนดแยกการบำบัดเป็น 2 ฝั่ง คือ ฝั่งตะวันตกบริเวณตำบล บางปลาจืด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และฝั่งตะวันออกที่ตำบลบางปู เขตอำเภอเมือง แต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้มาบำบัดรวมที่ตำบลคลองด่าน ซึ่งอยู่ห่างไกลจากพื้นที่เขตอุตสาหกรรมออกไปกว่า 20 กิโลเมตร จึงเป็นที่กังขาของประชาชน ที่สำคัญโครงการนี้ได้ดำเนินการโดยขัดกับหลักกฎหมายหลายฉบับ โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญในมาตรา 46, 56 และ 59 และ พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ร.บ.โรงงานอุตสาหกรรม และ พ.ร.บ.การผังเมือง ดังนั้น เห็นควรที่โครงการนี้จะได้รับการทบทวนจากรัฐบาล และจะให้ทางเอดีบีทำการทบทวนเช่นกัน

นายเจิมศักดิ์กล่าวว่า หลักการที่ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย คนทำสิ่งแวดล้อมเสียจะต้องเป็นคนรับภาระ หลักการในข้อนี้ไม่ปรากฏเลย เพราะโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหลายต่างมีบ่อน้ำของตัวเอง แต่ทางการไม่สามารถบังคับให้เดินเครื่องได้ การรวมน้ำเสียมาบำบัดที่คลองด่านเป็นการโยนภาระให้เกษตรกร คิดว่าไม่เป็นธรรม

นอกจากนี้ในการดำเนินโครงการไม่ได้มีการศึกษาผลกระทบและปรึกษาหารือกับชาวบ้าน ชาวบ้านไปตรวจพบเมื่อมีการก่อสร้าง สะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินโครงการขาดความรับผิดชอบ และความคำนึงถึงห้วงของชาวบ้าน ประการสำคัญเท่าที่ฟังจากชาวบ้าน กระบวนการในการซื้อที่ดินมาดำเนินโครงการไม่โปร่งใส เพราะเดิมอ้างว่า จะซื้อที่ดินทำสนามกอล์ฟ แต่นำมาทำระบบบำบัดน้ำเสีย (ไทยโพสต์ 180144)

- ฝ่ายค้านญี่ปุ่น มาไทยก่อนเช็กบิลบ่อน้ำ

นางสาวลลิตริมา หลงเจริญ เจ้าหน้าที่มูลนิธิฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติ แจ้งว่า ในวันที่ 22-23 ม.ค. 2544 นี้ นายโตชิมาซะ ยามาตะ และนายฮุน ฮา ยามา ส.ส.ในสังกัด พรรคเดโมแครติก ซึ่งเป็นพรรคฝ่ายค้านของญี่ปุ่นจะเดินทาง มายังประเทศไทย เพื่อเข้ามาเก็บข้อมูลและลงสำรวจพื้นที่ก่อสร้างโรงบำบัดน้ำเสียโครงการบำบัดน้ำเสียสมุทรปราการ ที่ ต.คลองด่าน อ.บางปะกง จ.สมุทรปราการ หลังจากที่

กลุ่ม ส.ส.ฝ่ายค้านของญี่ปุ่นได้รับทราบข่าวคราวความไม่ชอบมาพากลและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากโครงการซึ่งรัฐบาลญี่ปุ่นเป็นผู้ให้การสนับสนุนผ่านทางธนาคารพัฒนาเอเชีย (เอดีบี) และธนาคารเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (เจบีค)

นางดาวัลย์ แกนนำชาวลองด่านได้เสนอประเด็นผลกระทบต่อชุมชนสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเงื่อนไขข้อเท็จจริงคอร์รัปชันที่มีการวิพากษ์วิจารณ์กันมาก และได้จัดส่งรายงานของคณะกรรมการการปกครอง สภาผู้แทนราษฎรของไทยที่สรุปว่า ให้มีการทบทวนโครงการบ่อบำบัดขี้ปูกน้ำใหม่ให้กับทางญี่ปุ่นแล้ว (ผู้จัดการ 190144)

-ส.ส.ญี่ปุ่นยันชวนเงินกู้คลองด่าน รอดผลอนุ.ป.ช.ตัดสิน "คอร์รัปชัน"

นายโตชิมาซะ ยามาตะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเดโมแครติก ซึ่งเป็นฝ่ายค้านของรัฐบาล ให้สัมภาษณ์เมื่อวันอังคารที่ 23 ม.ค. 2544 ซึ่งเป็นวันที่ 2 ของการเดินทางมาสำรวจพื้นที่โครงการบำบัดน้ำเสียที่คลองด่าน อ. บางบ่อ จ. สมุทรปราการ พบว่า ปัญหาสำคัญที่สุด คือ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับข้อมูลที่ชัดเจนโปร่งใสเกี่ยวกับโครงการ ทั้งเรื่องสิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี

การเดินทางมาสำรวจโครงการที่คลองด่านครั้งนี้ นายยามาตะ กล่าวด้วยว่า มีเป้าหมายเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับโครงการที่รัฐบาลของญี่ปุ่นนำเงินภาษีของประชาชนไปใช้ ซึ่งสิ่งสำคัญ คือ ไม่ต้องการเห็นรัฐบาลญี่ปุ่นใช้เงินอุดหนุนโครงการที่ไม่เกิดประโยชน์ต่อประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศที่จัดสรรเงินไปให้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องการตรวจสอบเกี่ยวกับข้อครหาว่ามีการคอร์รัปชันกันอยู่มาก ซึ่งหากผลการตรวจสอบพบว่ามีคอร์รัปชันในการดำเนินการส่วนหนึ่งส่วนใด ทางกรญี่ปุ่นจะต้องถอนความช่วยเหลือหรือระงับเงินกู้ทันที ซึ่งเป็นไปตามระเบียบการช่วยเหลือในรูปแบบเงินกู้จากเจบีค อย่างไรก็ตาม นายยามาตะ กล่าวด้วยว่า หลังจากเข้าพบปะหารือกับตัวแทนหลายคนจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) แล้ว เขาได้ข้อมูลว่า ป.ป.ช.เริ่มศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน และความไม่ชอบมาพากลในด้านต่างๆ ตั้งแต่เมื่อเดือน ก.ย.ปีก่อน ซึ่งขณะนี้ผลการศึกษารับรองเสร็จสิ้นไปแล้ว และได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาและตัดสินใจ ซึ่งคาดว่า อีกไม่นานคงจะทราบผล

ท้ายที่สุด นายยามาตะ ย้ำว่า สิ่งสำคัญ คือ ประชาชนจะต้องได้รับทราบข้อมูลที่ชัดเจนในทุกแง่มุม ต้องมีการทำการสำรวจ และประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยหน่วยงานที่เป็นกลางอย่างจริงจัง เพื่อให้โครงการเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติไม่ใช่เพียงกลุ่มผลประโยชน์ หรือคนบางคนเท่านั้น และอยากให้กรมควบคุมมลพิษ เปิดเผยผลการวิจัยผลกระทบต่อทางด้านสิ่งแวดล้อมให้สาธารณชนทราบให้เร็วที่สุดอย่างช้าภายใน 2 สัปดาห์ (กรุงเทพธุรกิจ 24-250144)

2.3 ความเคลื่อนไหว ดิน น้ำ ป่า

2.3.1 ชาวเนินมะปราง จ.พิษณุโลก บุกศาลากลาง ร้องปิดโรงโม่หิน

วันที่ 2 ม.ค. 2544 กลุ่มชาวบ้านเนินมะปราง จ.พิษณุโลกกว่า 200 คน รวมตัวปักหลักชุมนุมที่ศาลากลางจังหวัด เรียกร้องให้ปิดโรงโม่หินซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยนายแวะ สนใจ ประธานเครือข่ายอนุรักษ์ลุ่มน้ำชมพู ต.ชมพู อ.เนินมะปราง จ.พิษณุโลกเป็นผู้นำ ทั้งนี้ ชาวบ้านต้องการให้ทางจังหวัดแก้ไขปัญหา 3 ข้อเรียกร้อง คือ 1) ให้ยกเลิกการต่อสัมปทานและให้ปิดกิจการของโรงโม่หินบริษัท อนุมัติการคิด ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เขามาแดงรังกาย หมู่ 1 ตำบลชมพู อย่างถาวร เนื่องจากสร้างมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม 2) ให้ทางการยุติการดำเนินคดีกับแกนนำชาวบ้าน 26 คน ที่ถูกออกหมายจับเมื่อปี 2541 กรณีบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนเนื่องจากต่อต้านโรงโม่หิน และ 3) ให้นำสมบัติ บุญบุญ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ต.ชมพู ออกจากตำแหน่งเพราะผู้ใหญ่บ้านใช้อำนาจหน้าที่เข้าข้างฝ่ายนายทุนของโรงโม่หิน

ต่อมานายเมฆินทร์ เมธาวิกุล รองผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก และ พล.ต.ต.วันดี วิสสานนท์ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด อดูมาเจรจากับกลุ่มชาวบ้าน แต่ไม่สำเร็จ แกนนำชาวบ้านไม่ยอมเจรจาด้วย อ้างว่าเอกสารที่ยื่นยังไม่พร้อม และต้องการรอกกลุ่มชาวบ้านอีกนับร้อยจากหมู่บ้านอื่นๆ ซึ่งจะเดินทางมาสมทบในวันที่ 3 ม.ค. 2544 จากนั้นกลุ่มชาวบ้านดังกล่าวได้ปักหลักบริเวณข้างศาลาประชาคมแล้วก่อไฟหุงหาอาหาร ทางจังหวัดได้ระดมกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจและ อส. มาคอยรักษาความสงบ เนื่องจากเกรงว่าจะมีการบุกขึ้นไปบนศาลากลาง (กรุงเทพธุรกิจ 030144)

2.3.2 สรุปภัยธรรมชาติปี 43 ทำความเสียหาย 1.5 หมื่นล้าน

วันที่ 17 ม.ค. 2544 ที่ประชุม ก.มหาดไทยมีการสรุปสาธารณภัยประจำปี 2543 พบว่า 1) มีภัยที่เกิดจากอัคคีภัย 1,814 ครั้ง มูลค่าความเสียหาย 722,588,711 บาท ราษฎรได้รับความเดือดร้อน 4,054 ครอบครัว 12,273 คน เสียชีวิต 46 คน บาดเจ็บ 91 คน 2) วาตภัย เกิดขึ้น 960 ครั้ง มูลค่าความเสียหาย 271,476,754 บาท ราษฎรได้รับความเดือดร้อน 18,058 ครอบครัว 59,009 คน เสียชีวิต 9 คน 3) อุทกภัย มีมูลค่าความเสียหายรวมจนถึงต้นปี 2544 จำนวน 13,801,021,432 บาท ในจำนวนนี้เป็นความเสียหายเฉพาะที่เกิดจากพายุเกมีมาเรียและหวู่คง และอุทกภัยใน 11 จังหวัดภาคใต้ในช่วงปี 2543 ต่อเนื่องปี 2544 จำนวน 7,576,747,800 บาท 4) ภัยแล้ง มีมูลค่าความเสียหาย 641,712,873 บาท ราษฎรได้รับความเสียหาย 10,014,941 คน และ 5) ภัยจากอากาศยานเสียหาย 308,458,160 บาท รวมมูลค่าความเสียหายจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในปี 2543 จำนวน 15,745,257,930 บาท (มติชน 180144)

2.3.3 ความเคลื่อนไหวสภาพภูมิอากาศ: สผ. ซีโลกร้อนตัวการวิกฤตสิ่งแวดล้อมแปรปรวน

ดร.ศักดิ์สิทธิ์ ตริเดช เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สผ.) เผยผลการประชุมสมัชชาประเทศภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ 6 ที่กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์ว่า ยังไม่ได้ข้อสรุปในประเด็นต่างๆที่เป็นสาระสำคัญในพิธีสารเกียวโต ดังนั้น จึงมีมติที่จะจัดประชุมในเดือน พ.ค.อีกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อสรุปทันการบังคับใช้พิธีสารภายในปี '45 สำหรับความพร้อมของไทยได้เตรียมกลไกการพัฒนาที่สะอาด โดยได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลออสเตรเลียผ่านธนาคารโลกศึกษาวิจัยโครงการ NSS-Thailand ซึ่งมีกำหนดการศึกษาแล้วเสร็จภายในเดือน พ.ย.นี้ ขณะเดียวกันก็จะปรับปรุงบัญชีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากภาคต่างๆ โดยอยากให้นักวิจัยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับโลกร้อนสำหรับใช้เป็นข้อมูลพิธีสารเกียวโต อย่างไรก็ตามยืนยันว่าประเทศไทยยังไม่อยู่ในพันธกรณีที่จะต้องร่วมมือในการลดก๊าซเรือนกระจก แต่ก็ต้องเตรียมการไว้สำหรับอนาคตด้วย

ส่วนการผันผวนของสภาพภูมิอากาศในประเทศไทย ซึ่งที่ผ่านมาคนไทยต้องเผชิญกับสภาพอากาศที่ร้อนขึ้น เย็นลง และมีฝนตกน้ำท่วมแบบฉุกเฉิน และไม่ตรงตามฤดูกาล เลขาธิการ สผ.กล่าวว่า มีความเป็นไปได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากภาวะโลกร้อน แม้ว่าจะยังไม่สามารถยืนยันได้ในทางวิชาการ แต่ถ้าดูจากประสบการณ์ในอดีตที่ผ่านมาก็น่าวิตก เพราะจากปัจจัยต่างๆที่เร่งเร้าได้ก่อให้เกิดผลกระทบขึ้นแล้ว

ขณะนี้ทาง สผ.ได้จัดทำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์แล้วเสร็จ เพื่อคาดการณ์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอีก 30-50 ปีข้างหน้า มีประเด็นที่น่าตกใจก็คือพื้นที่แนวชายฝั่งทะเลมีความอ่อนไหวที่จะถูกน้ำทะเลหนุนขึ้นมาสูง ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วม ขณะที่พื้นที่ป่าไม้ที่เคยเป็นป่าดิบชื้น ก็จะกลายเป็นป่าผลัดใบ และเกิดปัญหาพื้นที่แล้งขึ้นทั่วประเทศ โดยทั้งหมดนี้เป็นภาพจำลองที่อาจเกิดขึ้น หากไม่มีการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (ไทยรัฐ 260144)

2.4 ความเคลื่อนไหวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศ

2.4.1 ประมวลเหตุการณ์ภัยธรรมชาติเดือนมกราคม 2544

- แผ่นดินไหวอเมริกากลาง คร่า 138 ชีวิต

วันที่ 13 ม.ค. 2544 เกิดแผ่นดินไหวในประเทศเอลซัลวาดอร์และกัวเตมาลา วัดแรงสั่นสะเทือนได้ประมาณ 7.4-7.9 ริกเตอร์ ขณะที่ผู้เชี่ยวชาญระบุว่า เหตุการณ์ครั้งนี้ เป็นแผ่นดินไหวที่รุนแรงที่สุดในรอบ 20 ปี ของภูมิภาคอเมริกากลาง

เจ้าหน้าที่หน่วยกู้ภัยของเอลซัลวาดอร์ เปิดเผยว่า มีผู้เสียชีวิตแล้วอย่างน้อย 136 คน ในประเทศนี้ และอีก 2 คน ในประเทศกัวเตมาลา อย่างไรก็ตาม ยอดรวมผู้เสียชีวิตจะสูงขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากยังมียอดผู้สูญหายสูงอีกกว่า 1,200 คน ขณะที่มียอดผู้บาดเจ็บอีกราว 500 คน นอกจากนี้ มีอาคารบ้านเรือนถูกดินถล่มทับ 260 หลัง ในเมืองลาส คอลินาส ซึ่งอยู่ห่างจากกรุงซาน ซัลวาดอร์ เมืองหลวงของเอลซัลวาดอร์ ประมาณ 12 กม. สำหรับประเทศเอลซัลวาดอร์ เมื่อปี 2529 เคยเกิดแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ วัดแรงสั่นสะเทือนได้ถึง 7.5 ริกเตอร์ ทำให้มีผู้เสียชีวิตถึง 1,400 คน และเมื่อ 10 ปีก่อนหน้านั้น ก็เคยเกิดแผ่นดินไหวความรุนแรงเท่ากัน แต่มีผู้เสียชีวิตถึง 26,000 คน (กรุงเทพธุรกิจ 150144)

วันที่ 16 ม.ค. 2544 เจ้าหน้าที่ตำรวจ เอลซัลวาดอร์ รายงานเพิ่มเติมว่า ยอดผู้เสียชีวิต จากเหตุการณ์แผ่นดินไหว ได้เพิ่มขึ้นมาถึง 609 รายแล้ว พร้อมกับมีประชาชนราว 2,375 คน ได้รับบาดเจ็บสาหัส ทั้งนี้ ในรายงานระบุว่า มีบ้านเรือนกว่า 9,923 หลัง ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก 26,701 หลัง ที่ต้องพังทลายและได้รับความเสียหาย และเชื่อว่า ประชาชนอีกมากกว่า 2,000 คน สูญหาย (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 160144 , กรุงเทพธุรกิจ 15-170144)

- เหตุการณ์แผ่นดินไหวที่อินเดียยอดผู้เสียชีวิต 20,000 ราย

เมื่อวันศุกร์ที่ 26 ม.ค. 2544 เกิดแผ่นดินไหวที่รัฐคุชราต ทางภาคตะวันตกของอินเดีย โดยมีจุดศูนย์กลางอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของเมืองภูจ รัฐคุชราต ประมาณ 20 กิโลเมตร วัดแรงสั่นสะเทือนได้ 6.9 ริกเตอร์

วันที่ 27 ม.ค. 2544 สำนักข่าวเพรส ทรัสต์ ของอินเดีย (พีทีไอ) รายงานว่า ยอดผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวพุ่งขึ้นมากกว่า 2,250 รายแล้ว นับเป็นเหตุการณ์แผ่นดินไหวรุนแรงที่สุดในรอบ 50 ปี โดย 300 รายเสียชีวิตในเมืองอาห์เมดาบัด ซึ่งเป็นเมืองชายฝั่งทะเลของรัฐคุชราต (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 270144)

วันที่ 30 ม.ค.2544 นายปัญญา รมต. เคะหะของรัฐคุชราต กล่าวว่าตัวเลขประมาณการยอดผู้เสียชีวิตของรัฐคุชราต อยู่ระหว่าง 1.5 - 2 หมื่นคน ซึ่งเป็นตัวเลขที่คำนวณจากจำนวนผู้เสียชีวิตที่กู้ขึ้นมาได้, ประชาชนที่สูญหายไป, ผลสำรวจจำนวนประชาชนที่คาดว่าจะถูกฝังอยู่ภายใต้ซากปรักหักพัง สุดท้ายยังประเมินจากสำมะโนประชากรในแต่ละหมู่บ้าน

ด้านนายจอร์จ เฟอร์นันเดส รมต.กลาโหมอินเดีย ให้สัมภาษณ์กับบีบีซีว่า ยอดผู้เสียชีวิตจากภัยธรรมชาติสัปดาห์ที่แล้วอาจมีตัวเลขสูงถึง 100,000 ศพ บาดเจ็บราว 200,000 คนหรือมากกว่านั้น โดยนายเฟอร์นันเดส กล่าวโทษว่า โครงสร้างอาคารที่ประกอบขึ้นโดยใช้

วัสดุคุณภาพเลว เป็นเหตุให้อาคารหลายพันแห่งถล่มครืนลงมา ซึ่งน่าจะเป็นบทเรียนให้แก่การออกกฎว่าด้วยการก่อสร้างอาคารในอนาคต ควรจะมีการปรับปรุงรายละเอียด และมีความเข้มงวดให้มากขึ้น ไม่ใช่ปล่อยปละละเลยเหมือนเช่นก่อน อย่างไรก็ตาม การประเมินยอดผู้เสียชีวิตข้างต้นมาจากการคาดการณ์ส่วนตัวจากการได้เห็นสภาพความเสียหายซึ่งกินบริเวณกว้าง

อย่างไรก็ตาม นายเอช.เค. เทา ที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีวิชัย เปิดเผยว่า ผู้นำอินเดียเคยพูดก่อนหน้านี้ชัดเจนว่า อาจมีการคาดการณ์จำนวนผู้เสียชีวิตไม่ถูกต้อง ส่วนใหญ่ยังเป็นแค่ตัวเลขประมาณการ (กรุงเทพธุรกิจ, ไทยรัฐ 310144)

-ปากีสถานช่วยผู้ประสบภัย

สำหรับความช่วยเหลือจากนานาชาตินั้น รัฐบาลอังกฤษให้เงินช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยหลายแสนคน เป็นจำนวนถึง 10 ล้านปอนด์ (14.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ส่วนรัฐบาลปากีสถาน ซึ่งเป็นไม้เบื่อไม้เมากับอินเดียมานาน ยอมยุติความขัดแย้งไว้ชั่วคราว และส่งเครื่องบินลำเลียง ซี-130 นำสิ่งของช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ประกอบด้วย เต็นท์ 200 ชุด และผ้าห่มอีก 2,500 ผืน ไปช่วยอินเดีย และจะส่งเครื่องบินนำเครื่องบรรเทาทุกข์อีก 3 ชุดใหญ่ตามไป (กรุงเทพธุรกิจ 310144)

-ชาวอุรุกรวยกว่า 200 คนไร้ที่อยู่อาศัย หลังถูกพายุทอร์นาโดพัดถล่ม

วันที่ 30 ม.ค.2544 โฆษกหน่วยฉุกเฉินแห่งชาติอุรุกรวย เปิดเผยผ่านสำนักข่าวเอเอฟพีว่า เกิดพายุทอร์นาโดที่มีความเร็วลมมากกว่า 100 กิโลเมตรต่อชั่วโมงพัดถล่มทางตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ ส่งผลให้ประชาชนประมาณ 200 คนต้องไร้ที่อยู่อาศัย เนื่องจากบ้านเรือนได้รับความเสียหาย พยานผู้เห็นเหตุการณ์เล่าว่า พายุได้พัดกระซอกหลังคา กำแพงและสายไฟฟ้าแรงสูงรวมถึงต้นไม้หลุดไปทั้งราก นอกจากนี้ ยังมีประชาชนบางส่วนได้รับบาดเจ็บ หลังเกิดเหตุทางการได้ระดมเจ้าหน้าที่ดับเพลิงเข้ามาขนย้ายซากต้นไม้ที่กีดขวางเส้นทางจราจร และมีบางส่วนของเมืองที่ไฟฟ้าและโทรศัพท์ยังไม่สามารถใช้งานได้ (สำนักข่าวจีเอ็นเอ็น 300144)

2.4.2 นักวิทยาศาสตร์ทั่วโลกชี้โลกร้อนเร็วกว่าที่คิด เตือนวิกฤติน้ำท่วม ก่อโรคร้ายสารพัด

โรเบิร์ต วัตสัน คณะทำงานระหว่างประเทศว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศ แห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเอ็น (ไอพีซีซี) แถลงรายงานของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 516 คนทั่วโลก สรุปว่าโลกร้อนเร็วกว่าที่คิด บรรยากาศร้อนจะดันให้ระดับน้ำทะเลสูงขึ้นขณะเดียวกัน ยอดน้ำแข็งบนภูเขาจะละลายลงมาซ้ำเติม จนเกิดวิกฤติน้ำท่วมที่ราบต่ำ ประชาชนหลายสิบล้านในลุ่มแม่น้ำประเทศจีน บังกลาเทศและอียิปต์ จะต้องอพยพหนีออกจากแหล่งทำกินบ้านเกิด ผลกระทบจากโลกร้อนต่อสุขภาพมนุษย์ได้แก่ วิกฤติโลกร้อนถึงตายในฤดูร้อน และไหม้กระพือเชื้อโรคร้ายเช่น มาลาเรีย โรคไข้เลือดออก ตลอดจนทำลายการเกษตรและสุขภาพแหล่งน้ำเหือดแห้ง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญหลายคนชี้ว่าจะเป็นประเด็นใหญ่ในไม่กี่ปีข้างหน้า เราต้องเร่งพัฒนาเทคโนโลยีที่สะอาดและเริ่มรับมือกับสถานการณ์ระดับน้ำทะเลสูง แพดเทิร์นการเกิดฝนที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนผลกระทบจากโลกร้อนอื่นๆ

รายงานคาดการณ์ว่าอุณหภูมิเหนือพื้นผิวโลกร้อนขึ้นเฉลี่ยระหว่าง 1.4 ถึง 5.8 องศาเซลเซียสระหว่างปี 1990 และ 2100 มากกว่าการคาดการณ์ในปี 1995 ซึ่งประมาณว่า ความร้อนเฉลี่ยของโลกในช่วงเดียวกันนี้จะเพิ่ม 1 ถึง 3.5 องศาเซลเซียส และระดับน้ำทะเลเฉลี่ยแนวโน้มจะสูงขึ้นระหว่าง 9 และ 88 เซนติเมตร (3.54 และ 34.64 นิ้ว) ในช่วงเวลาเดียวกัน (ผู้จัดการ 230144)

3. ความเคลื่อนไหวด้านพลังงาน

3.1 ความเคลื่อนไหวด้านพลังงานภายในประเทศ

3.1.1 ความเคลื่อนไหวด้านน้ำมันและพลังงานทดแทน : ก๊าซโซฮอลล์-เอธานอล

- กำหนดราคาเอธานอลที่ 11 บาทต่อลิตร ลดภาษีสรรพสามิต-มีกองทุนหนุน

นายมนู เลียวไพโรจน์ ปลัด ก.อุตสาหกรรม เปิดเผยภายหลังเป็นประธานการประชุมคณะกรรมการเอธานอลแห่งชาติ เมื่อวันที่ 24 ม.ค. 2544 ว่าที่ประชุมได้กำหนดราคาจำหน่ายเอธานอลที่ 11 บาทต่อลิตร โดยได้รับการยกเว้นภาษีสรรพสามิตทั้งหมดตั้งแต่โรงงานจนกระทั่งนำมาผสม แต่จะจัดเก็บเงินเข้ากองทุนน้ำมันและเชื้อเพลิงและกองทุนอนุรักษ์พลังงานในอัตราคงเดิมรวมเป็น 54 สตางค์ต่อลิตร และจำหน่ายในราคาต่างจากน้ำมันเบนซินออกเทน 95 จำนวน 1 บาท/ลิตร นอกจากนี้ ยังได้เสนอจัดตั้งกองทุนเอธานอลเพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาเอธานอลลักษณะเช่นเดียวกับกองทุนน้ำมันและเชื้อเพลิง โดยรายได้ที่จะเข้ากองทุนเอธานอลนี้จะมาจากส่วนต่างของ MTBE ซึ่งเป็นสารเพิ่มค่าออกเทนและเอธานอล ซึ่งปัจจุบันราคาเอธานอลอยู่ที่ 11 บาทต่อลิตร ราคา MTBE อยู่ที่ระดับ 13 บาทต่อลิตร เมื่อนำเอธานอลร้อยละ 10 ผสมกับน้ำมันที่เหลืออีกร้อยละ 90 จะกลายเป็นก๊าซโซฮอลล์ ส่วนต่างที่ได้ก็นำเข้ามาไว้ที่กองทุน ตัวอย่างเช่นกรณีที่ราคาน้ำมันหน้าโรงกลั่น 8.50 บาทต่อลิตร ราคาขายปลีก 16 บาทต่อลิตร ก็จะมีเงินไหลเข้ากองทุนเอธานอล 80 สต.ต่อลิตร แต่หากราคาหน้าโรงกลั่นอยู่ที่ 9 บาทต่อลิตร ราคาขายปลีก 16.50 บาทต่อลิตร กองทุนเอธานอลก็จะมีรายรับ 90 สต.ต่อลิตร เป็นต้น

นายมนูกล่าวว่ ที่ประชุมเห็นว่าไม่ควรกำหนดขนาดกำลังการผลิตตายตัว โดยให้เป็นหน้าที่ของเอกชนในการตัดสินใจว่า จะผลิตมากน้อยเพียงใด โดยปัจจุบันมีเอกชนที่เสนอตัวเพื่อผลิตเอธานอลได้แก่ เครือสุรามหาราชฎูร กลุ่มน้ำตาลมิตรผล วังขนาย และกลุ่ม

ผลิตเอทานอลจากประเศญี่ปุ่น หากมีการใช้น้ำมันก๊าซโซฮอลล์อย่างแพร่หลายและทดแทนการใช้น้ำมันเบนซินได้ทั้งหมด 20 ล้านลิตรต่อวัน คาดว่าจะทำให้รัฐเก็บภาษีน้ำมันเบนซินได้ลดลงเป็นเงินปีละ 2,690 ล้านบาท สูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้า MTBE 20 ล้านบาท แต่จะชดเชยลดการนำเข้าน้ำมันเบนซินและ MTBE ถึง 8,300 ล้านบาทต่อปี ลดงบประมาณในการแทรกแซงมันสำปะหลังได้ถึงปีละ 880 ล้านบาท และเป็นกรช่วยเหลือยกระดับราคาพืชผลทางการเกษตรด้วย

นายศุภโชค รัตนมณีฉัตร ผู้จัดการฝ่ายกิจกรรมพิเศษ บริษัทบุญรอดบริวเวอรี่ จำกัด กล่าวว่า ภาคเอกชนต้องการให้รัฐลดภาษีเอทานอลให้มากกว่านี้เพื่อจูงใจในการลงทุนแต่เมื่อคณะกรรมการฯมีมติออกมาแล้ว ก็คงจะดำเนินการได้เพียงเท่าที่ทำได้และเมื่อพิจารณาโครงการแล้วคงจะต้องใช้เวลาอย่างน้อย 2 ปีภาคเอกชนจึงจะก่อสร้างโรงงานได้เพราะต้องลงทุนใหม่เกือบทั้งหมด (ผู้จัดการ 250144)

- บางจากขายก๊าซโซฮอลล์ 4 แห่งใน กทม.

นายศิริชัย สาครรัตนกุล กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เปิดเผยว่า สถานะบริการน้ำมันของบางจากได้เปิดจำหน่ายก๊าซโซฮอลล์แล้ว จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ ถนนติวานนท์ ถนนพหลโยธิน ถนนเจริญกรุง และถนนนวมินทร์ โดยจำหน่ายราคาถูกกว่าน้ำมันเบนซิน 95 ราคาลิตรละ 1 บาท ซึ่งทางบริษัทจะเปิดให้มีการดำเนินการครบ 8 แห่ง ภายในปีนี้ เชื่อว่าผู้บริโภคจะหันมาใช้ก๊าซโซฮอลล์มากขึ้น และกล่าวว่า บางจากได้มีการรับซื้อเอทานอลจากสถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยไว้จำนวน 1,500 ลิตร โดยสามารถนำมาผสมเพื่อผลิตเป็นก๊าซโซฮอลล์ได้จำนวน 15,000 ลิตรต่อเดือน ส่วนการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) รับซื้อเอทานอลจากสวนจิตรลดาเดือนละ 45,000 ลิตร ซึ่งสามารถนำมาผสมเป็นก๊าซโซฮอลล์ได้ 450,000 ลิตรต่อเดือน (ข่าวโทรทัศน์ 310144)

3.1.2 ความเคลื่อนไหวด้านก๊าซ : สพข. ขึ้นราคาก๊าซหุงต้มแบบไม่ให้ตั้งตัว หวั่นผู้ค้ากักตุน ไตรมาส 2 - ขึ้นอีก 1 บาท

ปัจจุบันราคาก๊าซหุงต้มของไทยได้ถูกพยุงราคาด้วยการนำเงินจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเก็บรายได้จากภาษีน้ำมันเบนซินออกเทน 95 จำนวน 50 สตางค์/ลิตร เบนซินออกเทน 91 จำนวน 30 สตางค์/ลิตร และน้ำมันดีเซล 50 สตางค์/ลิตร ทำให้มีเงินเข้ากองทุนน้ำมันจำนวน 900 ล้านบาทต่อเดือน แต่มีรายจ่าย ณ ปัจจุบันประมาณ 1,200 ล้านบาทต่อเดือนทำให้รายจ่ายติดลบ 300 ล้านบาทต่อเดือน ประกอบกับก่อนหน้านี้กองทุนน้ำมันเป็นหนี้ค้างชำระค่าก๊าซหุงต้มกับการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) ประมาณ 4,000 ล้านบาท และโรงกลั่น 6 แห่งของบริษัทไทยเชลล์ อีกรวม 1,000 ล้านบาท

นายเมตตา บันเทิงสุข รองเลขาธิการสำนักงาน คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพข.) เปิดเผยว่า "การปรับราคาก๊าซหุงต้มภายในไตรมาสแรกนี้จำนวน 1 บาทต่อกิโลกรัม (กก.) จะเกิดขึ้นแน่นอนแต่เราคงจะบอกวันเวลาให้ไม่ได้ เนื่องจากจะทำให้มีผู้ค้ากักตุนก๊าซไว้เก็งกำไร จะทำให้ประชาชนเดือดร้อนได้" ทั้งนี้ การปรับราคาดังกล่าวจะทำให้ฐานะกองทุนจากเดิมที่ติดลบ 300 ล้านบาทต่อเดือนลดเหลือติดลบเพียง 150 ล้านบาทต่อเดือนเท่านั้น ซึ่งการปรับราคาครั้งนี้ขอให้ประชาชนเข้าใจและเห็นใจเพราะที่ผ่านมา กองทุนฯเป็นหนี้ผู้ค้าก๊าซถึง 5,000 ล้านบาท จึงต้องมีเงินนำไปจ่ายหนี้ผู้ค้า โดยเฉพาะ ปตท. เพราะจะมีผลกระทบต่อฐานะการเงินของ ปตท.

นายเมตตากล่าวว่า การปรับราคาก๊าซหุงต้มเป็นไปตามมติของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพข.) ที่ผ่านมาซึ่งให้ทยอยปรับราคาขายได้ไตรมาสละ 10% หรือ คิดเป็น 1 บาทต่อกก. โดยในไตรมาส 2 นั้น สพข.เห็นว่าน่าจะมีการปรับเพิ่มขึ้นอีกครั้งหนึ่งในจำนวน 1 บาทต่อกก.เพื่อลดภาระของกองทุนน้ำมันซึ่งก็จะทำให้รายจ่ายที่ติดลบ 300 ล้านบาทต่อเดือนหมดลง หลังจากนั้นไตรมาส 3 ของปีนี้น่าจะพอมีรายได้ส่วนเกินนำเงินมาทยอยจ่ายหนี้ผู้ค้าก๊าซที่ติดค้างไว้ได้ (ผู้จัดการ 190144)

ด้านแหล่งข่าว ก.พาณิชย์ เปิดเผยว่า เห็นด้วยกับแนวทางการปรับราคาจำหน่ายปลีกก๊าซหุงต้มขึ้นแต่ไม่เห็นด้วยหากรัฐบาลจะปรับราคาก๊าซหุงต้มในส่วนที่มีการนำมาใช้ภายในครัวเรือน และควรยกเลิกให้การสนับสนุนราคาก๊าซหุงต้มกับภาคอุตสาหกรรมทุกชนิด เพราะอุตสาหกรรมเหล่านี้สามารถช่วยเหลือตัวเองได้จากการขายสินค้าหรือบริการ

รายงานข่าวจากกรมทะเบียนการค้าแจ้งถึงสัดส่วนการผลิต การใช้ และส่งออกก๊าซหุงต้มของไทยในปี 2543 ที่ผ่านมามีการผลิตก๊าซหุงต้มใช้เองโดยไม่มีกรนำเข้าทั้งสิ้น 2,791 ล้านกิโลกรัม ใช้ภายในประเทศทั้งสิ้น 2,107 ล้านกิโลกรัม ส่วนที่เหลือมีการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ 670 ล้านกิโลกรัม แต่จากการศึกษาแนวโน้มการใช้ก๊าซหุงต้มภายในประเทศพบว่าภาคอุตสาหกรรมมีแนวโน้มที่จะนำก๊าซหุงต้มมาใช้ในอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพราะได้รับการสนับสนุนด้านราคาจากภาครัฐ (ผู้จัดการ 250144)

3.2 ความเคลื่อนไหวพลังงานต่างประเทศ

3.2.1 ต้นเดือน ม.ค. โอเปกส่งสัญญาณลดการผลิต 2 ล้านบาร์เรลต่อวัน สหรัฐลือบปีทำให้โอเปกลดการผลิตเพียง 1.5 ล้านบาร์เรล

วันที่ 10 ม.ค. 2544 ราคาน้ำมันดิบซื้อขายล่วงหน้าสัญญาส่งมอบเดือน ก.พ.ที่ตลาดนิวยอร์กทะยานขึ้นทะลุหลัก 29 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล เป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ช่วงกลางเดือน ธ.ค.ปีที่แล้วโดยปิดตลาดที่ระดับ 29.48 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล เพิ่มขึ้นจากการซื้อขายเมื่อวันที่ 9 ม.ค.2544 ถึง 1.84 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ขยับพุ่งพรวดถึง 7% เป็นผลมาจากคำกล่าวของนายอับดุลละห์ บิน ฮาหมัด

อัล-ฮัดดียาห์ รัฐมนตรีน้ำมันกาตาร์ ที่กล่าวว่า ซาดีสมาชิกริโอเปกเห็นด้วยกับการประชุมรัฐมนตรีน้ำมันโอเปกในวันที่ 17 ม.ค.2544 นี้ ว่าจะมีการประกาศลดเพดานการผลิตน้ำมันของซาดีสมาชิกริโอเปก โดยส่วนตัวของนายอัล-ฮัดดียาห์เห็นว่า โอเปกควรจะลดโควตาการผลิตอย่างน้อยวันละ 2 ล้านบาร์เรล โดยให้เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ก.พ.2544 เป็นต้นไป เพื่อลดให้ราคาน้ำมันกระเตื้องขึ้นจากระดับที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ต้นเดือนมกราคม ซีค ซาอัด อัล ซาบาห์ รัฐมนตรีน้ำมันของคูเวต กล่าวว่า กลุ่มโอเปกใกล้จะมีการบรรลุความเห็นเป็นเอกฉันท์กันแล้ว ในเรื่องการลดเพดานการผลิตอย่างน้อยวันละ 1.5 ล้านบาร์เรล แต่ก็มีข้อกังขาว่า มีซาดีสมาชิกริโอเปกหลายชาติที่พยายามผลักดันให้มีการลดเพดานการผลิตมากกว่านั้น (กรุงเทพธุรกิจ 120144)

-สหรัฐลอบบีโอเปกลดผลิตน้ำมัน

มีรายงานจากแหล่งข่าวในรัฐบาลสหรัฐเปิดเผยว่า นายบิล ริชาร์ดสัน รมต.พลังงาน ซึ่งกำลังจะพ้นตำแหน่งในวันที่ 20 ม.ค. 2544 ได้รับมอบหมายให้เดินทางไปพบหารือกับรัฐมนตรีโอเปก เพื่อเกลี้ยกล่อมให้ล้มเลิกความคิดจะลดโควตาการผลิตในปริมาณที่มากเกินไป นายริชาร์ดสันกล่าวว่า สารสำคัญที่เขาต้องการบอกก็คือ อย่าด่วนตัดสินใจลดเพดานการผลิตอย่างพรวดพราด หากมีการลดเพดานการผลิตควรลดลงในปริมาณที่พอสมควร เพราะเมื่อปีกลางที่แล้วราคาน้ำมันในตลาดโลกพุ่งขึ้นไปถึงระดับ 35 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล จนกลายเป็นวิกฤติน้ำมันที่ส่งผลกระทบต่อทั่วโลก หลังจากนั้นกระแสกดดันจากนานาชาติที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาราคาน้ำมัน ทำให้โอเปกต้องประกาศเพิ่มเพดานการผลิตหลายครั้งรวมเป็นปริมาณ 3.7 ล้านบาร์เรล พร้อมทั้งจัดตั้งกลไกควบคุมราคาน้ำมันอัตโนมัติให้อยู่ในช่วง 22-28 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล วันที่ 17 ม.ค. ที่ประชุมโอเปกลดการผลิตน้ำมันวันละ 1.5 ล้านบาร์เรล (สำนักข่าวซีเอ็นเอ็น, ไทยโพสต์ 15-180144)

-กระแสลดกำลังการผลิตโอเปกส่งราคาน้ำมันในตลาดโลกคืบตัวขึ้นอยู่ที่ระดับ 26-30 ดอลลาร์สหรัฐ

วันที่ 16 ม.ค.2544 ราคาน้ำมันในตลาดลอนดอนคืบตัวขึ้นมาอยู่ในระดับ 26 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล โดยน้ำมันเบรนต์ทะเลเหนือ งวดส่งมอบเดือนกุมภาพันธ์ ราคาอยู่ที่ 26.16 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ในขณะที่น้ำมันไลท์ครูดตลาดนิวยอร์กงวดส่งมอบเดือน ก.พ. ปรับเพิ่มขึ้นอีก 64 เซนต์ อยู่ที่ 30.05 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล

อย่างไรก็ตาม วันที่ 31 ม.ค.2544 ราคาน้ำมันเบรนต์ทะเลเหนือ งวดส่งมอบก่อนเดือน มี.ค.ปรับลดลงมาอยู่ที่ 26.46 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล จากช่วงปิดตลาดเมื่อวันที่ 30 ม.ค.2544 อยู่ที่ 26.60 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ส่วนน้ำมันไลท์ครูดในตลาดนิวยอร์กปรับลดลง 19 เซนต์ อยู่ที่ 28.87 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล (สำนักข่าวซีเอ็นเอ็น 16,310144)

3.2.2 รัฐสภาได้หวั่นสวนกระแสลดมติเดินหน้าสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

วันที่ 31 ม.ค.2544 รัฐสภาได้หวั่นลงมติให้รื้อฟื้นการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ ซึ่งถูกคณะรัฐมนตรีระงับไปโดยที่ไม่ได้รับความเห็นชอบเมื่อ 3 เดือนก่อน ทั้งนี้ ในการประชุมนัดพิเศษบรรดาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้หวั่นได้ลงมติด้วยคะแนน 134-70 เสียงงดออกเสียง 6 เสียง ยับยั้งการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 27 ต.ค. 2543 ที่ให้หยุดการก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มูลค่า 5,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แห่งที่ 4 ของได้หวั่น (สำนักข่าวซีเอ็นเอ็น 310144)

ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครอง

1. ความเคลื่อนไหวประเด็นร้อนด้านการเมืองการปกครอง

1.1 ประวัติศาสตร์หน้าใหม่ของการเมืองไทยจากการเลือกตั้ง 6 ม.ค.44 สะท้อนถึงความคับหน้าของการปฏิรูปการปกครอง

จากการสังเกต และประมวลวิเคราะห์รายงานข่าวสารข้อมูล พบว่าการเลือกตั้งในวันที่ 6 ม.ค. 2544 ซึ่งเป็นการเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับประชาชนปี พ.ศ.2540 ที่ให้ทั้งอำนาจใหม่แก่ประชาชนและระบบการเลือกตั้งใหม่ ในการคัดสรรนักการเมืองที่จะไปทำหน้าที่เพื่อชาติและประชาชนในสภานิติบัญญัติ นั้น ได้เกิดปรากฏการณ์หลากหลายที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองไทย

อาทิ การตื่นตัวของประชาชนที่ไปใช้สิทธิอย่างล้นหลามเกินคาด จนบัตรเลือกตั้งไม่เพียงพอ ประชาชนจำนวนมากไปเข้าคิวใช้สิทธิแต่ไม่ได้ใช้สิทธิเพราะหมดเวลาก่อนจนมีการประท้วงกัน การนับคะแนนที่เป็นไปอย่างล่าช้า เพราะต้องรวบรวมบัตรจากหน่วยเลือกตั้งต่างๆมานับรวมที่เขตหรืออำเภอเพียงแห่งเดียว ทำให้ประชาชนไม่สามารถรู้ผลการเลือกตั้งในทันทีที่นับคะแนนเสร็จ เนื่องจากต้องผ่านขั้นตอนการตรวจสอบของกกต.ก่อนการประกาศรับรองซึ่งต้องใช้เวลามากกว่า 10 วัน แต่จากการร่วมกันทำเอ็กชิตโพลที่สื่อมวลชนร่วมกับสถาบันการศึกษาต่างๆ เช่น ม.มหิดล สวนดุสิต เอแบค เป็นต้น จัดสำรวจความเห็นของผู้ลงคะแนนเสียงหน้าคูหาเลือกตั้ง ซึ่งปรากฏผลใน

ทิศทางเดียวกัน นับว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สามารถอนุมานผลการเลือกตั้งได้ก่อนการประกาศรับรอง สิ่งเหล่านี้นับเป็นภาพใหม่ที่ไม่เคยปรากฏในวงการศึกษาเลือกตั้งระดับชาติมาก่อน ถึงแม้ว่าคณะกรรมการการเลือกตั้ง(กกต.) จะขอความร่วมมือให้หยุดดำเนินการก็ตามเพราะเกรงว่าจะเป็นการขึ้นนำทางการเมือง ขณะที่เอกอัครราชทูตบอกล่าไม่มีผลเพราะเปิดเผยหลังปิดหีบเลือกตั้ง

อย่างไรก็ดี ความผิดในการเลือกตั้งนั้นก็มีอยู่ เช่นจากการเปิดเผยของ พล.ต.ต.พงศ์พิศ พงษ์เจริญ โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติระบุผลการรักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งว่ามีความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งทั้งสิ้น 177 ราย แบ่งเป็นข้อเสีย 27 ข้อ จัดพาหนะรับส่ง 5 ข้อ เจ้าหน้าที่ของรัฐให้คุณให้โทษ 4 ข้อ พยายามลงคะแนนทั้งที่ไม่มีสิทธิ 1 ข้อ นำบัตรออกมาจากที่เลือกตั้ง 1 ข้อ กระทำการเป็นเท็จให้ผู้อื่นเข้าใจผิด 33 ข้อ จัดเลี้ยงสุรา 12 ข้อ นอกจากนี้ยังมีคดีอื่นๆ อีก 81 ข้อ

ส่วนผลการเลือกตั้ง ก็เป็นไปตามความคาดหมาย กล่าวคือ พรรคไทยรักไทยได้รับชัยชนะเป็นอันดับหนึ่งเกิน 250 คน รองลงมาคือพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเมื่อรวมกับพรรคชาตินิยมประกอบด้วยชาติพัฒนา ชาติไทย เสรีธรรม ราษฎร และเอกภาพ แล้วยังไม่ถึง 250 คน ซึ่งถือเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยไทย ที่พรรคการเมืองหนึ่งได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนด้วยคะแนนเสียงเกินครึ่งอย่างสมบูรณ์เช่นนี้ ขณะที่การเลือกตั้งทุกครั้งที่ผ่านมาจะเป็นการชนะเฉพาะภาค แต่ครั้งนี้ผู้สมัคร ส.ส. พรรคไทยรักไทยได้รับชัยชนะเกือบหมดทั้งจากทม. ภาคอีสาน ภาคกลาง ภาคเหนือ ยกเว้นภาคใต้เพียงภาคเดียวที่ยังตีพรรคประชาธิปัตย์ไม่แตก

นอกจากนี้ ยังเกิดปรากฏการณ์ที่พรรคการเมืองที่ยึดมั่นในโครงสร้างการจัดตั้งแบบเก่าๆ บางพรรคไม่ได้รับการเลือกตั้งหรือได้รับเลือกมาน้อยมาก ตัวอย่างสำคัญคือพรรคราษฎร ซึ่งโครงสร้างการจัดตั้งภายในพรรคเป็นระบบพรรคการเมืองครอบครัว มีลักษณะเป็นพรรคท้องถิ่นมากกว่าพรรคการเมืองระดับชาติ นั่นคือไม่ให้ความสำคัญต่อการส่ง ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ และใช้กลยุทธ์การเมืองแบบเก่าด้วยการส่ง ส.ส. แบบแบ่งเขต และอิงอิทธิพลท้องถิ่นเป็นหลักซึ่งผลการเลือกตั้งปรากฏว่าผู้สมัครจากพรรคราษฎรไม่ได้รับเลือกตั้งแม้แต่ในจังหวัดสมุทรปราการที่เคยเป็นฐานคะแนนเสียงมาตลอด รวมถึงผู้สมัครในระบบบัญชีรายชื่อ อาทิ นายวัฒนา อัศวเหม พล.อ.อ.สมบุญ ระหงษ์ เป็นต้น ก็ได้คะแนนพรรคไม่ถึงร้อยละ 5 จนกระทั่งมีการเลือกตั้งซ่อมในวันที่ 29 ม.ค.2543 นางสาวเรวดี รัตมิตต์ ส.ส เขต 6 อำเภอพระประแดง จึงได้รับเลือกเป็นผู้แทนจากพรรคราษฎรเพียงคนเดียวของสมุทรปราการ ปฏิบัติการของพรรคราษฎรจากปรากฏการณ์ดังกล่าว คือ พล.อ.อ.สมบุญ ระหงษ์ หัวหน้าพรรคประกาศลาออกจากตำแหน่ง ตามมาด้วยนายวัฒนา อัศวเหม ซึ่งก็ยืนยันว่าจะไม่ยุบพรรค

อนึ่ง ปรากฏการณ์ดังกล่าวยังเกิดกับพรรคการเมืองรูปแบบเก่า และนักการเมืองรุ่นเก่าอีกหลายพรรคหลายคน เช่น พรรคเสรีธรรมผู้สมัครระบบบัญชีรายชื่อซึ่งล้วนเป็นแกนนำพรรคต้องสอบตยกกระเปาะ พรรคประชากรไทยซึ่งส่งผู้สมัครทั้งหมดทั่วประเทศไม่ได้รับการเลือกตั้งเลย นายสมัคร สุนทรเวช หัวหน้าพรรคถึงกับประกาศลาออกจากตำแหน่ง ประเภทนักการเมืองรุ่นเก่าที่สอบตยกอีกเช่น นายปิยะ อังกินันท์ นายทวี ไกรคุปต์ นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ นางรัตนา จงสุทธานนีย์ นายชัย ชิดชอบ นายเนวิน ชิดชอบ ฯลฯ (กรุงเทพฯธุรกิจ 03,0144, มติชน 070144, ไทยโพสต์ 07,080144, ผู้จัดการ 08,090144, มติชนสุดสัปดาห์ 08,150144)

1.2 สื่อต่างประเทศวิพากษ์ พ.ต.ท.ทักษิณ และชี้แนวโน้มรัฐบาลใหม่อย่างหลากหลาย

วันที่ 3 ม.ค.2544 บทบรรณาธิการของ น.ส.พ. *เอเชียัน วอลล์สตรีต เจอร์นัล* ตอบโต้ข้อกล่าวหาของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หน.พรรคไทยรักไทยว่าเป็นการเบี่ยงเบนประเด็นความสนใจของประชาชนจากสถานีโทรทัศน์ช่องหนึ่งของไทยที่กลุ่มทุนของพ.ต.ท.ทักษิณได้เข้าไปซื้อหุ้นส่วนหนึ่งไว้ และออกตัวว่าไม่ได้ประกาศสนับสนุนนายเกษม แม้จะมีเจอนเอียงให้กับนโยบายต่างๆ ของนายเกษมที่ดำเนินการผ่านมา ขณะเดียวกันก็กระหน่ำนโยบายเศรษฐกิจของพ.ต.ท.ทักษิณว่าเป็นยาพิษต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ และสรุปว่า น.ส.พ.ของตนยังคงยืนหยัดทำหน้าที่ตรวจสอบและวิจารณ์นโยบายเศรษฐกิจของบรรดาพรรคการเมืองไทยต่อไป (มติชน 040144)

หลังจากการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 6 ม.ค.2544 ล้นสุดลง วันรุ่งขึ้นสื่อต่างประเทศแต่ละสำนักมีการเสนอข่าวต่างๆ กัน อาทิ *วอชิงตันโพสต์* เน้นการเสนอเนื้อหาในเรื่องการตรวจสอบผู้ชนะการเลือกตั้งและวิจารณ์ว่าเป็นการทดสอบครั้งสำคัญของความพยายามในการปฏิรูปการปกครองไทย และทดสอบความสามารถในการต่อสู้กับการซื้อเสียง การคอร์รัปชัน การโกงการเลือกตั้ง และชี้ว่านักวิเคราะห์ ไม่เชื่อว่า พ.ต.ท.ทักษิณที่ลงทุนเรื่องเลือกตั้งนับร้อยล้านบาท จะยินยอมรับคำตัดสินขององค์กรอิสระโดยไม่ต่อสู้ ส่งผลให้เกรงกันว่าจะเกิดสุญญากาศทางการเมือง *นิวยอร์กไทม์* ให้นำหนักไปที่โจมตีข่าวรัฐบาลใหม่และระบุว่านโยบายของพรรคอาจไม่สำคัญเท่ากับบุคคลและมุ่งการเมืองภายในพรรคและตั้งคำถามว่าหัวใจของพรรคไทยรักไทยคือพรรคการเมืองแบบวันแมนโชว์ และการแบ่งกลุ่มระหว่างสมาชิกรุ่นใหม่กับรุ่นเก่าจะรวมกันคิดหรือไม่

น.ส.พ. *เสตรท์ไทม์* ให้ความสำคัญกับความรู้สึกของนักลงทุนต่างชาติว่าจะยังคงรั้งรอคูหาที่ของรัฐบาลใหม่สาเหตุจากอนาคตที่ไม่แน่นอนของพ.ต.ท.ทักษิณ และนโยบายเศรษฐกิจที่หลายอย่างคงไม่ได้นำมาปฏิบัติ *เอพี* ให้ความสำคัญต่อนักวิเคราะห์ตลาดทุนหลายสถาบันซึ่งมีความเห็นตรงกันว่า ภาวะความไม่แน่นอนในเมืองไทยลดลงในระดับหนึ่ง จากการทำพรรคไทยรักไทยได้ ส.ส. จำนวนมากเกิน

ความคาดหมาย และชี้ว่าการปฏิบัติตามนโยบายของพรรคไทยรักไทยมีปัญหาอย่างน้อย 2 ประการคือ การเกิดภาวะหนักทางการคลังและ ความมีประสิทธิภาพและโปร่งใสในทางปฏิบัติของการดำเนินนโยบาย เอเอฟพี ระบุว่านักลงทุนต่างชาติมีความกังวลกับปัญหาเรื่องศาลรัฐธรรมนูญ และชี้แนวโน้มของโฉมหน้ารัฐบาลใหม่เกี่ยวกับข่าวการทาบทาม ม.ร.ว.จตุมงคล โสณกุล ผู้ว่าธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นรมต. คลังว่า ม.ร.ว.จตุมงคลไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์เสี่ยงแห่งชาติ และไม่มีทางที่ทักษิณจะควบคุมม.ร.ว.จตุมงคลได้

น.ส.พ.พิชิตินเส ไทมส์ วิเคราะห์ว่าหาก พ.ต.ท.ทักษิณถูกศาลรัฐธรรมนูญตัดสินว่าผิด ผู้ที่จะมานั่งตำแหน่งนายกฯ จะเป็นเพียง หุ่นเชิดของพ.ต.ท.ทักษิณ เท่านั้น ถือว่าเป็นความเสี่ยงประการแรกของรัฐบาลชุดใหม่ ความเสี่ยงประการที่ 2 คือการที่พรรคได้รับชัยชนะ อย่างถล่มทลายทำให้นโยบายที่ประกาศไว้ระหว่างการหาเสียงต้องนำมาปฏิบัติอย่างเล็งไม่ได้ สำนักข่าวรอยเตอร์ระบุว่าไม่แน่ว่าพ.ต.ท. ทักษิณจะได้เป็นนายกฯ แม้จะได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งอย่างท่วมท้น เพราะอาจถูกศาลรัฐธรรมนูญตัดสินว่าผิด และถูกห้ามเล่นการเมือง ฉะนั้น พ.ต.ท.ทักษิณ จะต้องตัดสินใจให้ดีว่าจะชื้อเป็นนายกฯ หรือไม่เมื่อจะต้องเป็นผู้สร้างเสถียรภาพและความมั่นคงให้กับรัฐบาลใหม่รวมทั้งการเข้าไปควบคุมการบริหารและการกำหนดนโยบายต่างๆ

และท้ายสุด นิตยสารฟาร์อีสท์เทิร์น ฮีโรโนมิค รีวิว ฉบับประจำวันที่ 18 ม.ค.2544 พาดหัวตัวใหญ่หน้าปกว่า "Big Money Take Over" หรือเงินทุนหนาเข้าครอบครอง โดยสาระเป็นการวิพากษ์ผลการเลือกตั้งของไทยว่าการที่พรรคไทยรักไทยประสบชัยชนะในการเลือกตั้ง แทนที่จะสะท้อนถึงการก้าวไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น กลับสะท้อนถึงความเบ่งบานถึงขีดสุดของการรวมตัวกัน ระหว่างการเมืองกับกลุ่มทุนธุรกิจ และประเทศที่เคยพุ่งเป้าไปสู่การปฏิรูปอย่างก้าวหน้าอาจกลายเป็นประเทศที่รวมเอาการเมืองและเศรษฐกิจเข้ามาอยู่ด้วยกันมากกว่าครั้งใดๆ ในอดีต และวิจารณ์นโยบายของพ.ต.ท.ทักษิณที่กล่าวระหว่างการหาเสียงว่าจะเป็นนุเมอแรงกลับมาตอกอยู่บนบ่าของคนพ.ต.ท.ทักษิณรับปากว่าจะช่วยเหลือ และวิจารณ์ว่าการตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินแห่งชาติหรือเอเอ็มซี จะทำให้อาณาการและบริษัทที่มีหนี้เสียเป็นจำนวนมากมีช่องทางหลบหลีกได้อีกครั้ง ซึ่งหากรัฐบาลชุดใหม่นี้รักษาสัญญาต่างๆ ไว้ทั้งหมด เส้นทางเศรษฐกิจของไทยจะหดแคบและเหลือเพียงการเปิดโอกาสให้กลุ่มธุรกิจเพียงหยิบมือที่มีสัมพันธทางการเมืองกันเท่านั้น (มติชน 08,120144, กรุงเทพธุรกิจ 090144, ไทยโพสต์ 090144)

2. ความเคลื่อนไหวขององค์กรตรวจสอบ

2.1 กกต.แจกใบแดงได้หลายใบ เจอมือบักคัดค้านการเลือกตั้งในหลายจังหวัดแม้แต่บริเวณที่ทำการ กกต.เอง ขณะเดียวกันก็ต้องจัดเลือกตั้งรอบสองและรอบสามในบางจังหวัด

วันที่ 4 ม.ค.2544 คณะกรรมการการเลือกตั้ง(กกต.)แจกใบแดงซึ่งนับเป็นใบที่ 4 ให้แก่นายจิระพันธ์ พิลาอาจ ผู้สมัครพรรค ประชากรไทย เขต 9 จ.อุบลราชธานี สาเหตุจากระหว่างปราศรัยหาเสียงได้สัญญาจะบริจาคเงินเดือนละหนึ่งเข้ากองทุนหมู่บ้าน ซึ่งเป็นการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งมาตรา 44 นับเป็นรายสุดท้ายที่ได้รับใบแดงก่อนถึงวันเลือกตั้ง สำหรับกรณีอื่นๆคาดว่าจะมีหรือภายหลังการเลือกตั้งแล้ว ทั้งนี้จะทยอยส่งคำวินิจฉัยเรื่องการให้ใบแดงแก่ผู้สมัครที่มีพฤติกรรมทุจริตการเลือกตั้งไปให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา กลับรองตั้งแต่วันที่ 22 ม.ค. 2544 เป็นต้นไป คาดว่าจะได้รับผลกลับคืนมาทั้งหมดในวันที่ 27 ม.ค.จากนั้นกกต.ทั้ง 5 คนจะประชุมกันเพื่อ ถอดถอนรายชื่อผู้สมัครที่ได้ใบแดงในวันที่ 28 ม.ค. 2544

นายสวัสดิ์ ชาติพานิช คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เปิดเผยว่า ภายหลังจากการเลือกตั้งวันที่ 6 ม.ค. 2544 ผ่านไป 2 วัน จะให้ฝ่ายสืบสวนรวบรวมสำนวนเกี่ยวกับการเลือกตั้งเสนอกกต.จากนั้นประมาณวันที่ 8-9 ม.ค.จะเริ่มพิจารณาประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง โดยตามแผนจะพิจารณาวันละ 40 เขต จึงคาดว่าจะใช้เวลาประมาณ 10 วัน ก็จะครบ 400 เขต แต่ก็ยังไม่แนใจว่าจะทันหรือไม่ เพราะ กฎหมายระบุว่าต้องตรวจสอบทุกคน อย่างไรก็ตาม วันที่ 6 ม.ค. 2544 หลังการปิดหีบเลือกตั้งเวลา 15.00 น.ความวุ่นวายได้เกิดขึ้น กกต. ถูกยื่นประท้วงและคัดค้านอย่างกว้างขวางเกือบทุกจังหวัดทั่วประเทศจากผู้สมัคร ส.ส. รวมทั้งสมาชิกของแต่ละพรรค ด้วยเหตุผลที่ คล้ายคลึงกันนั่นคือกระบวนการนับคะแนนไม่โปร่งใส เรียกร้องให้มีการนับคะแนนกันใหม่หรือระงับการนับคะแนน ตัวอย่างเช่น กทม.เขต 6 นางอรทัย สุวานะจาโร ผู้สมัครพรรคไทยรักไทย ยื่นหนังสือต่อกกต.คัดค้านผลการเลือกตั้งและขอให้มีการเลือกตั้งในเขต 6 ใหม่ เนื่องจากใช้ วิธีการต่อรองในบ่อนการพนันค่อนข้างสูง เป็นต้น

วันที่ 11 ม.ค. 2544 นายยุวรัตน์ กมลเวชช กกต.ฝ่ายบริหารการเลือกตั้งแถลงว่าทางกกต.มีมติสั่งตรวจสอบข้อเท็จจริงการนับ คะแนนการเลือกตั้งส.ส.ใหม่ใน 8 เขตด้วยกันประกอบด้วย เขต 7 จ.ชลบุรี เขต 8 จ.เชียงใหม่ เขต 1 และเขต 7 จ.ศรีสะเกษ เขต 2 จ.สระบุรี เขต 18 , เขต 30 และเขต 32 กทม. วันที่ 15 ม.ค. 2544 คณะกรรมการการเลือกตั้งประชุมพิจารณาสรุปผลการนับคะแนนและการร้องเรียนผู้ สมัครซึ่งมีเป็นจำนวนมาก โดยจะเริ่มเรียกผู้สมัครที่ถูกกล่าวหาชี้แจงในวันที่ 16 ม.ค. 2544 และพิจารณาจากสำนวนที่เข้ามายังให้ใบ เหลืองก่อน ซึ่งในวันเดียวกันนี้มีกลุ่มผู้ชุมนุมที่เดินทางมาจากจังหวัดต่างๆ ได้มารวมตัวกันบริเวณใต้ทางด่วนด้านข้างอาคารศรีจุฬารัตน์ ที่

ทำการ กกด. เปิดเวทีปราศรัยคัดค้านผลการเลือกตั้ง กกด. เขตไม่เป็นกลาง ขอให้จัดการเลือกตั้งใหม่ และเชื่อว่าจะบุกเข้าไปในอาคารรวมทั้งจะเผาอาคารหากยังไม่ได้รับคำตอบที่ต้องการ

วันที่ 17 ม.ค.2544 มีข่าวว่า กกด. พิจารณาให้ใบแดงผู้สมัครทั้งหมด 14 คน โดยเป็นผู้สมัครจากพรรคไทยรักไทย 7 คน ความหวังใหม่ 3 คนชาติพัฒนา 2 คน และชาติไทย 2 คน ซึ่งเจ้าหน้าที่กำลังร่างสำนวนความเห็นเพิ่มเติมเพื่อส่งคณะกรรมการกฤษฎีกากลับกรองเพื่อพิจารณาในวันที่ 18 ม.ค.2544 นอกจากนี้ กกด.ยังมีคำสั่งปลดกกด.เขตที่วางตัวไม่เป็นกลาง ได้แก่ กกด.กทม.เขต 3 กระบี่เขต 1 นครสวรรค์เขต 5 และบุรีรัมย์เขต 6 พร้อมคำสั่งย้าย ผอ.กกด.จ.ศรีสะเกษและ จ.แพร่ ให้เข้ามาประจำที่กกด.กลางเพื่อรอพิจารณาความผิดทางวินัยต่อไป

วันที่ 18 ม.ค.2544 กกด.ได้ประกาศผลการนับคะแนนอย่างไม่เป็นทางการ เพราะต้องรอผลการแจกใบแดงใบเหลืองอีกครั้ง ผลที่ออกมาปรากฏว่าพรรคไทยรักไทยได้ที่ ส.ส. 256 คน (แบ่งเขต 208 คน บัญชีรายชื่อ 48 คน) ประชาธิปัตย์ 128 คน (แบ่งเขต 97 คน บัญชีรายชื่อ 31 คน) ชาติไทย 39 คน (แบ่งเขต 33 คน บัญชีรายชื่อ 6 คน) ความหวังใหม่ 35 คน (แบ่งเขต 27 คน บัญชีรายชื่อ 8 คน) ชาติพัฒนา 27 คน (แบ่งเขต 20 คน บัญชีรายชื่อ 7 คน) เสรีธรรม 13 คน กิจสังคม 1 คน ราษฎร 1 คน ซึ่งสามพรรคหลังไม่มี ส.ส. ในระบบบัญชีรายชื่อ นอกจากนี้ทางกกด.ยังได้กำหนดให้วันที่ 29 ม.ค.2544 เป็นเลือกตั้งรอบสอง และขยายเวลาการลงคะแนนจาก 08.00 น.- 15.00 น. เป็น 08.00 น.-16.00 น. ซึ่งทางรัฐบาลก็เสนอว่าจะประกาศให้เป็นวันหยุดราชการ

วันที่ 19 ม.ค.2544 นายสวัสดิ์ โชติพานิช กกด.ฝ่ายสืบสวนสอบสวนและวินัยฯ ให้สัมภาษณ์ว่ายังไม่มีการพิจารณาให้ใบแดงใบเหลืองแก่ผู้สมัครคนใด ขณะนี้อยู่แค่ขั้นตอนการดำเนินงานและหากลงมติเมื่อใดทางกกด.จะแถลงพร้อมกันหมด กรณีนี้ น.ส.พ.สยามรัฐได้สรุปผู้สมัครที่ถูกกกด.เรียกมาชี้แจงข้อกล่าวหาทั้งหมด 113 ราย เป็นผู้สมัครสอบตก 4 ราย และเป็นว่าที่ ส.ส. 109 ราย จากพรรคไทยรักไทย 54 ราย ประชาธิปัตย์ 18 ราย ชาติพัฒนา 15 ราย ความหวังใหม่ 11 ราย ชาติไทย 8 ราย เสรีธรรม 6 ราย และราษฎร 1 ราย

วันที่ 21 ม.ค. 2544 นายยุวรัตน์ กมลเวชช กกด.ฝ่ายบริหารการเลือกตั้งกล่าวว่าการเลือกตั้งรอบสองจะทยอยประกาศรับรองผู้ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส.ตั้งแต่ วันที่ 23 ม.ค.2544 ส่วนการเพิกถอนหรือการให้ใบแดงนั้นจะส่งให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาอีกวันในวันที่ 22 ม.ค. 2544 และให้เวลาพิจารณา 5 วันคาดว่าวันที่ 27 ม.ค. 2544 ก็สามารถประกาศใบแดงผู้สมัครได้

วันที่ 23 ม.ค.2544 นายธีรศักดิ์ กรรณสูต ประธานกกด.ได้แถลงข่าวร่วมกับนายยุวรัตน์ กมลเวชช และร.ต.วิจิตร อยู่สุภาพเลขาฯ กกด. ประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง ส.ส.ระบบแบ่งเขต 338 เขตแล้ว พร้อมประกาศให้จัดการเลือกตั้งใหม่ 62 เขตเลือกตั้งใน 29 จังหวัด ส่วนกรณีใดที่จะเป็นใบเหลืองใบแดง ต้องรอการวินิจฉัยจากนายสวัสดิ์ โชติพานิช ก่อน พร้อมเลื่อนประกาศรับรอง ส.ส.ระบบบัญชีรายชื่อไปหลังการเลือกตั้งรอบสอง การประกาศดังกล่าว ได้สร้างความไม่พอใจให้กับประชาชนหลายกลุ่มในหลายจังหวัด ในเขตที่ผู้สมัครโดนใบเหลือง-ใบแดง

วันที่ 30 ม.ค.2544 กกด.ได้ทยอยประกาศผลการเลือกตั้งรอบสองเกือบครบทุกเขต โดยผู้สมัครที่ได้ใบเหลืองได้รับเลือกตั้งกลับมาเป็นส่วนใหญ่ขณะที่มีประชาชนมาใช้สิทธิน้อยลง โดยพรรคไทยรักไทยได้รับเลือกตั้งกลับมา 23 คน จากที่โดนใบเหลือง 32 คนและใบแดง 5 คน ประชาธิปัตย์ได้รับเลือกตั้งกลับมา 7 คน เท่ากับที่โดนใบเหลือง ความหวังใหม่ได้รับเลือกตั้งกลับมา 9 คน จากที่โดนใบเหลือง 8 คน ชาติไทยได้รับเลือกตั้ง 4 คนจากที่โดนใบเหลือง 3 คน ชาติพัฒนาได้รับเลือกตั้งกลับมา 10 คนจากที่โดนใบเหลือง 8 คน พรรคเสรีธรรมได้รับเลือกตั้งกลับมา 4 คน จากที่โดนใบเหลือง 3 คน พรรคราษฎรได้รับเลือกตั้งกลับมา 2 คน จากที่โดนใบเหลือง 1 คน ส่วนพรรคถิ่นไทยได้รับเลือกตั้งเข้ามา 1 คนจากที่รอบแรกไม่ได้เลยสักคน และจังหวัดนครนายกเป็นจังหวัดที่ต้องจัดเลือกตั้งรอบสาม (ไทยโพสต์ 05,09,12,16,18,-20,23-25,310144, กรุงเทพธุรกิจ05,09,16,17,19,22-25,310144, มติชน 08,10, 17,18,22,24,310144, สยามรัฐ 10,11,18,19, 21, 23, 24,250144, ผู้จัดการ 240144, มติชนสุดสัปดาห์ 08,220144)

3. ความเคลื่อนไหวทางการเมืองการปกครองในต่างประเทศ

3.1 ประธานาธิบดีเอสตราดาแห่งฟิลิปปินส์ ถูกศาลสูงสั่งปลด กลอเรีย อาร์โรโย รองประธานาธิบดีรับตำแหน่งผู้นำคนต่อมา

วันที่ 19 ม.ค.2544 สถานการณ์การเมืองของฟิลิปปินส์บรรลุถึงจุดวิกฤติ หลังจากที่ถูกมิสมาซิกมีมติ 11 ต่อ 10 เสียงไม่เปิดเผยบัญชีลับของนายเอสตราดา ซึ่งเชื่อว่าเป็นหลักฐานสำคัญที่จะเปิดโปงการคอร์รัปชันของเอสตราดา นำไปสู่การรวมตัวกันของนักธุรกิจประชาชน และกลุ่มบุคคลที่ไม่พอใจนายเอสตราดา ซึ่งตัวเลขทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ตำรวจฟิลิปปินส์ระบุว่ามากถึง 700,000 คน เพื่อขับไล่ นายเอสตราดาออกจากตำแหน่ง โดยมีผู้นำของสามเหล่าทัพประกอบด้วย พล.อ.แอนเจโล เรเยส ผบ.ทบ. นายออร์ลันโด เมอร์คาโด รมต. กลาโหมฟิลิปปินส์ รวมทั้งผบ.ทร.และผบ.ทอ.และคณะรัฐมนตรีในคณะรัฐบาลอีกหลายคนร่วมอยู่ในขบวนขับไล่เอสตราดาด้วย

นายเอสตราดาแถลงว่าได้แจ้งทนายความของตนให้อนุญาตให้เปิดเผยบัญชีลับต้นเหตุของความวุ่นวายที่เกิดขึ้นได้ แต่สถานการณ์ของนายเอสตราดา ยิ่งแยกลงไปอีกเมื่อพล.อ.แองเจโล เรเยส แถลงว่าทหารสามเหล่าทัพถอนตัวจากการให้การสนับสนุนเอสตราดาและพร้อมสนับสนุนนางกลอเรีย อาร์ไวโย รองประธานาธิบดีขึ้นดำรงตำแหน่งแทนและเสนอให้นายเอสตราดาลาออก

นายเอสตราดาตอบโต้ด้วยการประกาศเลือกตั้งทั่วไปใหม่ภายในเดือนพ.ค.2544 โดยตนจะไม่ลงสมัครรับเลือกตั้งแต่อย่างใด และจะมอบอำนาจให้กับใครก็ตามที่ชนะการเลือกตั้ง ขณะเดียวกันที่มากาติ ย่านธุรกิจการค้าที่สำคัญก็ปรากฏการปะทะระหว่างกลุ่มผู้ชุมนุมที่สนับสนุนกับกลุ่มที่ต่อต้านนายเอสตราดา และช่วงเวลายืนวันเดียวกัน กำลังทหารพร้อมรถหุ้มเกราะจำนวน 4 คันได้เคลื่อนมารักษาสถานการณ์ที่ทำเนียบมาลากันยัง อย่างไรก็ตาม ตอนค่ำวันเดียวกันนางอาร์ไวโยและบรรดาผู้นำฝ่ายค้านมีมติขีดเส้นตายให้นายเอสตราดาลาออกถึงเวลา 6.00 น.ของวันที่ 20 ม.ค.2544 มิฉะนั้นกลุ่มผู้ชุมนุมจะเดินทางมุ่งสู่ทำเนียบ แต่นายเอสตราดาต่อรองขอเวลา 5 วัน อย่างไรก็ตาม ข่าวระบุว่าครอบครัวของนายเอสตราดาเดินทางออกนอกประเทศไปก่อนแล้ว

ในที่สุด ประธานาธิบดีเอสตราดา ได้ยอมรับคำสั่งของศาลสูง ที่ให้พ้นจากตำแหน่งประธานาธิบดี และนางกลอเรีย อาร์ไวโย รองประธานาธิบดีสาบานตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีคนที่ 14 ของฟิลิปปินส์ ซึ่งจัดให้มีขึ้นเมื่อเวลา 12.00 น.วันที่ 20 ม.ค. 2544 ตามเวลาท้องถิ่น บริเวณลานกว้างหน้าวิหารเอ็ดซา ท่ามกลางความปิติยินดีของผู้ชุมนุมประท้วงไม่น้อยกว่า 250,000 คน มีนายฮิลลารีโอดาวีเด ประธานศาลสูงสุดเป็นประธานในพิธีและมีอดีตรองประธานาธิบดีคอรารอน อะคีโน และพิเดล รามอส พระคาร์ดินัล ไฮเม ซิน สังฆราชแห่งคริสตจักรโรมันคาทอลิก ร่วมเป็นสักขีพยาน

นายเอสตราดา เริ่มถูกกล่าวหาจากอัยการในกระบวนการอิมพีชเมนต์หรือถอดถอนออกจากตำแหน่ง ตั้งแต่เดือน ธ.ค.2543 ด้วยข้อหาจรรยา 4 ประการคือ 1) รับสินบนราว 400 ล้านดอลลาร์ เกี่ยวกับการดำเนินการของบ่อนการพนันเถื่อนजूเต็ง 2) ยักยอกเงินราว 130 ล้านดอลลาร์ที่เป็นภาษียาสูบและแจ้งทรัพย์สินของตนเป็นเท็จ 3) ททรยศต่อความไว้วางใจของสาธารณชน โดยเข้าแทรกแซงการสอบสวนคดีข้อฉ้อฉล-บั่นทอนของเพื่อนสนิท ของคณะกรรมการกำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์ 4) ละเมิดรัฐธรรมนูญ ด้วยการเข้าไปมีส่วนร่วมกับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ของครอบครัวระหว่างดำรงตำแหน่ง ซึ่งคณะกรรมการตรวจการแผ่นดินของฟิลิปปินส์ ระบุว่าหากพฤติกรรมของนายเอสตราดา เป็นผลเสียหายรุนแรงต่อเศรษฐกิจของประเทศ จะถือเป็นคดีอาญาแผ่นดิน และมีโทษรุนแรงถึงขั้นประหารชีวิต (ไทยโพสต์ 070144,มติชน 20,210144,มติชนสุดสัปดาห์ 220144)

ความเคลื่อนไหวด้านการศึกษา

1. ความเคลื่อนไหวด้านปฏิรูปการศึกษา

1.1 “สกศ.” เตรียมยกระดับโรงเรียนทางเลือกไทยโดยรับรูปแบบเทคนิคจากอังกฤษ

วันที่ 12 ม.ค.2544 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) ได้เชิญนายเดวิด กริบเบิล ครูใหญ่ จาก Sands School ใน Ashburton ตั้งในพ.ศ.2530 เป็นโรงเรียนทางเลือกระดับมัธยมศึกษาจากอังกฤษ มาบรรยายในหัวข้อ “การศึกษาทางเลือกสำหรับผู้ยากไร้” (Diverse Education; Choice for the Oppressed) ที่โรงเรียนจิราวุธวิทยาลัย โดยมีตัวแทนจากสถาบันการศึกษาโรงเรียนทางเลือกองค์กรพัฒนาเอกชนทางการศึกษาและประชาชนทั่วไปมาร่วมฟังกว่า 100 คน

นายเดวิดกล่าวว่า ในช่วง พ.ศ. 2496 เคยสอนอยู่ที่ Dartington Hall ซึ่งเป็นโรงเรียนทางเลือกโรงเรียนแรกๆ ในอังกฤษ ซึ่งกระบวนการส่งเสริมความรู้ของที่นี่คือการปล่อยให้เด็กแสดงความคิดเห็นออกมาทางด้านพฤติกรรม ตัวอย่างเช่น เวลาไหนเด็กอยากเรียนหรืออยากรู้เรื่องใด เด็กก็จะเดินเข้ามาขอความรู้จากครู หรือค้นคว้าสิ่งที่อยากรู้ได้จากหนังสือ วารสารต่างๆ โทรทัศน์ ฯลฯ ทางโรงเรียนจะไม่มีการจัดตารางเรียนให้แก่เด็กเลย ซึ่งการที่เด็กเดินเข้ามาหานั่นคือเด็กพร้อมที่จะรับรู้สิ่งใหม่หรือเรื่องที่เด็กสนใจแล้ว เมื่ออธิบายเด็กจะจำได้แม่นยำ นอกจากนี้ หลักสูตรการเรียนการสอนส่วนใหญ่จะเน้นให้เด็กศึกษาสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ตัวเขา เพื่อในวันข้างหน้าพวกเขาจะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากการเดินทางศึกษาดูงานการจัดโรงเรียนทางเลือกในประเทศต่างๆ พบว่ามีรูปแบบการถ่ายทอดความรู้ที่คล้ายคลึงกัน นั่นคือให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เช่น การจะเข้าเรียนในโรงเรียนประเภทนี้ก็ต้องมีการประชุมซักถามผู้ปกครองและเด็ก เพื่อจะได้เด็กที่ต้องการศึกษาในโรงเรียนแบบนี้จริงๆ และกล่าวเพิ่มเติมว่าโรงเรียน Sands School ที่ตนตั้งขึ้นนั้นมีเด็กจบไปหลายรุ่นแล้ว ส่วนหนึ่งศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ส่วนหนึ่งเป็นเจ้าของกิจการส่วนตัวหรือทำงานเพื่อสังคม และสรุปว่าเด็กที่จบจากโรงเรียนประเภทนี้จะไปได้ไกลแค่ไหนขึ้นอยู่กับสนับสนุนของบริษัทหรือรัฐบาลในประเทศนั้นด้วย (ผู้จัดการ 230144, Bangkok Post 200101)

1.2 เสนอยกเลิกการสอบเข้า "ป.1" ให้ใช้การเลื่อนชั้นจากอนุบาลแทน

ดร.สายสุรี จุติกุล ที่ปรึกษาสถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กประถมวัย กล่าวในการเปิดสัมมนาเรื่อง "การรับนักเรียนเข้าเรียนชั้นป.1" ซึ่งจัดขึ้นที่โรงแรมโซลทวิน ทาวเวอร์ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) ว่า ค่านิยมในสังคมทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองแข่งขันกันให้ลูกเข้าโรงเรียนดีๆ มีชื่อเสียง แต่ปัญหาที่ตามมาคือการร้องเรียนเมื่อลูกสอบคัดเลือกไม่ได้ ปัญหาการส่งลูกเข้าเรียนกวดวิชาตั้งแต่ชั้นอนุบาล เท่ากับสร้างสังคมการแข่งขันให้ลูกตั้งแต่ยังเด็กและเกิดความเครียดถ้าลูกสอบไม่ได้ ลูกถูกพ่อแม่ตำหนิ และเสนอว่าแนวทางที่ดีที่สุดของการรับเด็กนักเรียนชั้น ป.1 คือยกเลิกการสอบทางวิชาการ และใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น ทดสอบความสามารถและความพร้อมเป็นรายบุคคล

นอกจากนี้ บาทหลวงวิวัฒน์ แพร์สิริ ประธานคณะกรรมการฝ่ายกิจกรรมสภาการศึกษาคาทอลิก ได้เสนอผลวิจัยวิธีการรับนักเรียนเข้าศึกษาชั้นป.1 ว่ากระบวนการรับเด็กนักเรียนของสถานศึกษาไทยมีความแตกต่างกันสูงมากระหว่างของรัฐ เอกชน และสาธิตของมหาวิทยาลัย วิธีการรับนักเรียนและการคัดเลือกเด็กไม่มีรูปแบบวิธีการที่ชัดเจน ยิ่งตรงและเป็นธรรม ตามหลักการจัดการศึกษา และพบว่าการใช้แบบวัดความพร้อม ทักษะความรู้ ความสามารถ ที่จัดเป็นรูปกิจกรรมตามวัยและพัฒนาการของเด็ก ได้รับความเห็นด้วยจากผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครองและครู ว่าเป็นรูปแบบที่ชัดเจนและเป็นธรรมที่สุด และเสริมว่าการให้เด็กสอบเข้าป.1 แบบสอบเอนทรานซ์เป็นเหตุให้เกิดการยึดเยียดความรู้ และเป็นผลเสียต่อการพัฒนาการจัดการศึกษา และยังเป็นช่องทางธุรกิจการหาเงิน นั่นคือมีการเก็บข้อสอบ รัฐควรออกกฎหมายให้ยกเลิกหรือห้ามรับเด็กด้วยวิธีการนี้ ขณะเดียวกัน ก็เสนอให้เลื่อนชั้นจากระดับอนุบาลโดยไม่มีกรคัดเลือก เพราะโรงเรียนมีประวัติ วัตถุประสงค์และความพร้อมของเด็กดีอยู่แล้ว หรือทดสอบความรู้รอบตัวที่ไม่ใช่ลักษณะการท่องจำวิชาการมาสอบ ซึ่งแนวคิดดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากนายพนม พงษ์ไพบูลย์ ปลัดศึกษา แต่ก็ยังสงสัยว่าทำไมสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ(สพช.)ยังใช้วิธีการสอบเข้า ซึ่งมีผลต่อสุขภาพของเด็กๆ ที่ต้องมาเคร่งเครียดกับการสอบ (ผู้จัดการ 27,310144)

2. ความเคลื่อนไหวด้านคุณภาพการศึกษา

2.1 “สมเด็จพระเทพฯ” ทรงเสนอให้ครูปรับวิธีการสอนให้ทันเด็กที่เก่งมากขึ้นทุกวัน

วันที่ 16 ม.ค.2544 เนื่องในวันครู สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จเป็นองค์ประธานเปิดงานวันครูประจำปี 2544 ทรงร่วมในพิธีบูรพาจารย์และพระราชทานรางวัลแก่ครูผู้ปฏิบัติผลงานดีเด่น รางวัลชมเชย และรางวัลชนะเลิศประกวดคำขวัญครูซึ่งในโอกาสเดียวกันนี้ ครูสภาได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตทูลเกล้าฯ ถวายเข็มเชิดชูเกียรติครูสจดี แต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ด้วย และในโอกาสเดียวกันนี้ สมเด็จพระเทพฯ ทรงมีพระดำรัสว่า ครูนอกจากจะมีหน้าที่ให้วิชาความรู้ให้สติปัญญาแก่ศิษย์ ยังต้องอบรมสั่งสอนศิษย์ในด้านศีลธรรมจรรยา บ่มนิสัยขัดเกลาจิตใจให้ศิษย์เป็นคนดีมีคุณธรรมควบคู่ไปด้วย ความรู้จะช่วยให้นักศิษย์มีการมีงานทำเป็นหลักฐาน ทำประโยชน์ให้กับสังคมและชาติบ้านเมือง ส่วนคุณธรรมช่วยสร้างเสริมให้ศิษย์เป็นคนโดยสมบูรณ์และดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ครูจึงมีความสำคัญ เป็นผู้ที่มีพระคุณอันยิ่งใหญ่ที่บรรดาศิษย์ทั้งหลายพึงจดจำรำลึกไว้อยู่เสมอ จากคำบอกเล่าของนายยุทธชัย อุตมา เลขาธิการครูสภา กล่าวว่ายังทรงมีพระราชปราชญ์ทอพระเนตรนิทรรศการครูของแผ่นดินว่า ทุกวันนี้การสอนเด็กต้องให้เด็กเป็นผู้ใหญ่ ให้เด็กได้แสดงออกมาก ๆ ครูจึงต้องเปลี่ยนวิธีการสอนให้ทันกับเด็ก เพราะเด็กเก่งขึ้นทุกวัน นอกจากนี้ ยังทรงเป็นห่วงความก้าวหน้าของครูที่มุ่งเน้นการสอนเด็กอยู่ในพื้นที่ต่างๆ โดยทรงเห็นว่าในปัจจุบัน ครูจะก้าวหน้าได้ส่วนใหญ่อ้างอิงเขียนผลงานวิชาการแต่ครูที่ทำงานจริงมีผลงานกับเด็กจริง แต่ไม่ได้เขียนผลงานวิชาการไม่ก้าวหน้า ทำอย่างไรให้ครูเหล่านี้ได้ก้าวหน้าด้วย (มติชน 170144)

3. ความเคลื่อนไหวด้านการศึกษาในต่างประเทศ

3.1 แผนปฏิรูปการศึกษาของ “บุช” ยังเป็นที่ถกเถียงกัน โดยเฉพาะเรื่อง “คู่มือการศึกษา”

ประธานาธิบดีจอร์จ บุช แห่งสหรัฐ ได้เสนอแผนการปฏิรูปการศึกษา 47,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐที่เสนอไว้ในตอนหาเสียง ต่อสภาเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 23 ม.ค.2544 ที่ผ่านมา ท่ามกลางการถกเถียงเกี่ยวกับโครงการที่รัฐบาลกลางจะให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนในโรงเรียนที่ล้มเหลวได้เข้าเรียนโรงเรียนเอกชนได้ แผนการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าว มีเป้าหมายเพื่อมิให้โรงเรียนของผลการเรียนของนักเรียน ให้เจ้าหน้าที่ในท้องถิ่นควบคุมได้มากขึ้นว่า พวกเขาให้ความช่วยเหลือของรัฐบาลได้อย่างไร และสอนให้เด็กอ่านออกได้ภายในเกรดสาม ซึ่งบุชบอกว่าการปฏิรูปการศึกษาเป็นนโยบายแรกที่เขาจะทำได้เป็นประธานาธิบดี แต่งานแรกที่แท้จริงกลับเป็นเรื่องการทำแท้งที่รัฐบาลจะไม่ให้เงินทุนของรัฐบาลกลางแก่กลุ่มวางแผนครอบครัวในต่างประเทศที่ส่งเสริมการทำแท้ง

ระหว่างการประชุมกับนายโรเจอร์ เพจ รมต. ศึกษา และกลุ่มนักวิชาการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญในการอ่านที่ทำเนียบขาว บุชบอกว่าจะเน้นความสนใจของชาติไปยังเรื่องโรงเรียนรัฐบาล สภาและฝ่ายบริหารจะสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างไร จึงจะผ่านกฎหมาย

เพื่อช่วยให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาในอเมริกา นอกจากนี้ บุชายยังพบปะกับรัฐบุรุษจากพรรคเดโมแครตอีกหลายคนเพื่อหารือว่า จะทำให้นโยบายการศึกษาคืบหน้าไปได้ได้อย่างไร

อย่างไรก็ดี นโยบายของบุชายในเรื่องการเสนอให้คูปอง 1,500 ดอลลาร์สหรัฐแก่ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลที่ถือว่าล้มเหลวสามปีติดต่อกัน โดยอนุญาตให้เด็กเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนรวมทั้งโรงเรียนศาสนาได้นั้น ยังเป็นประเด็นที่ถกเถียงกันอยู่ ผู้สนับสนุนให้ความเห็นว่าคูปองช่วยให้ผู้ปกครองมีทางเลือกมากขึ้น และช่วยกดดันให้โรงเรียนรัฐบาลต้องปรับปรุงตัวเอง ส่วนฝ่ายไม่เห็นด้วย ประกอบด้วยตัวแทนสหภาพครูและผู้สนับสนุนในสภาของเกรสเป็นแกนนำ แย้งว่าคูปองทำให้มีการถ่ายเทเงินทุนจากระบบโรงเรียนรัฐที่ขาดแคลนเงินไปยังที่อื่น และให้ประโยชน์ต่อนักเรียนกลุ่มเล็กๆ เท่านั้น แต่ทางทำเนียบขาวก็ประกาศว่าบุชายจะยังคงผลักดันเรื่องคูปองต่อไปเพราะเห็นว่าเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาโรงเรียนให้ดีขึ้น ขณะที่กลุ่มพรรครีพับลิกันสายกลางกล่าวว่าพวกตนจะเสนอกฎหมายปฏิรูปการศึกษาของตนเองและจะกดดันบุชายให้เลิกแนวคิดเรื่องคูปองการศึกษา เพราะอาจก่อให้เกิดการต่อสู้แบบแบ่งพรรคแบ่งพวกเกี่ยวกับการศึกษาได้ (ไทยโพสต์ 240144)

ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในประเทศไทย

1.1 "กั๊กหันน้ำชัยพัฒนา" ฝัพระหัตถ์ถิในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้รับรางวัลดีเด่นจากต่างประเทศ

วันที่ 14-20 พ.ย.2543 ผลงานการประดิษฐ์คิดค้นในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้รับรางวัลจากการแสดงสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกิดจากการคิดค้นและวิจัยของโลกครั้งที่ 49 (Brussels Eureka 2000 49th World Exhibition of Innovation Research and New Technology) จัดขึ้นที่กรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม ในผลงานชุดเครื่องกลอากาศที่ผิวหน้าหมุนช้าแบบพุนลอย หรือ กั๊กหันน้ำชัยพัฒนา ที่ช่วยฟื้นฟูสภาพน้ำเน่าเสีย ซึ่งได้รับรางวัลดีเด่นถึง 5 รางวัล ประกอบด้วย ถ้วย Yugoslavia cup ถ้วย Minister J. CHABERT พร้อมเงินรางวัล 2,000 ดอลลาร์สหรัฐ ถ้วย GoldPrix-International ถ้วย PrixOMPI FemmelInventeur Brussels Eureka 2000 พร้อมประกาศนียบัตรจาก Eureka แก่ผู้ประดิษฐ์คิดค้นไทยที่ได้รับรางวัลหลายรางวัล

ที่มาของการได้รับรางวัลดังกล่าวเกิดจากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ ได้รับเชิญจากองค์กรสิ่งประดิษฐ์จากราชอาณาจักรเบลเยียม (The Belgian Chamber of Inventors (BRUSSELS Eureka)) ให้ส่งผลงานการประดิษฐ์คิดค้นและผลงานวิจัยของประเทศไทยที่ได้รับรางวัลในงาน "วันประดิษฐ์" ไปร่วมแสดงในงานสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่เกิดจากการคิดค้นและวิจัยของโลกครั้งที่ 49 ที่กรุงบรัสเซลส์ ซึ่งทางสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติได้ส่งผลงานชุดเครื่องกลอากาศที่ผิวหน้าหมุนช้าแบบพุนลอยพร้อมกับผลงานวิจัยเรื่อง "นวัตกรรมบ้านแห่งอนาคต" (Innovation of future home) หรือบ้านประหยัดพลังงาน ของ ศ.ดร.สุนทร บุญญาธิการ เข้าร่วมแสดงนิทรรศการด้วย ผลก็คือ "กั๊กหันน้ำชัยพัฒนา" คราว 5 รางวัลขณะที่ผลงานของศ.ดร.สุนทรได้รับการประกาศเกียรติคุณด้วยรางวัลเหรียญทอง (GOLDMEDAL WITH MENTION) ซึ่ง "นวัตกรรมบ้านแห่งอนาคต" เป็นผลงานวิจัยที่ทำให้ ศ.ดร.สุนทรได้รับการประกาศเกียรติคุณ จากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติรับตำแหน่งนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติประจำปี 2543 (สยามรัฐ 020144)

1.2 สกว.จัดลำดับ 15 โครงการวิจัยเด่นปี43 มีทั้งด้านนโยบายชาติ ความสัมพันธ์ข้ามชาติ การเกษตร สวัสดิภาพสาธารณะ อุตสาหกรรม ชุมชน วิชาการ พร้อมเพิ่มเติมว่า สกว.จะสนับสนุนงานวิจัยท้องถิ่นตามภูมิภาคต่างๆ มากขึ้นด้วย

15 โครงการวิจัยเด่นในปี 2543 ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จัดขึ้นเพื่อเป็นเกียรติแก่นักวิจัยไทยและเพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักวิจัยรุ่นหลังมีกำลังใจที่จะสร้างสรรค้งานวิจัยที่มีคุณภาพเพื่อสาธารณชนมากขึ้นต่อไป 15 โครงการเด่นดังกล่าวประกอบด้วย 1) โครงการผลกระทบทางเศรษฐกิจส่วนรวมของการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ต่อประเทศไทย (E-COMMERCE) ของ ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และคณะจากสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย (TDRI) 2) การให้สัญชาติชาวเขาและชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย สืบเนื่องจากงานวิจัยของสกว.เรื่องแรงงานข้ามชาติของ รศ. ดร.กฤติยา อาชวนิจกุล จากมหาวิทยาลัยมหิดล และโครงการประมวลสถานะขององค์ความรู้เกี่ยวกับชาวเขาและชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย โดยรศ.ดร.ณรงค์ ไชยาญ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ขยายไปสู่การปฏิบัติการภาคสนามเพื่อให้สัญชาติแก่ชาวเขาและชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยโดย รศ.ดร.พันธ์ทิพย์ กาญจนจิตราและคณะ 3) ชุดตรวจสอบปุ๋ยในดินอย่างง่ายและการแนะนำการใช้ปุ๋ยกับข้าวโพด ของดร.ทักษิณี อัดตันทน์ 4) ส่งเสริมการปลูกมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้สีทอง มีร.ศ.ดร.ทิพย์วรรณ

งามศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นหัวหน้าโครงการ 5) สารเร่งดอกกล้วยไฟแทสเซียมคลอไรด์ในรูปที่ไม่มีระเบิดโดย ดร.สมคิด พรหมมา สังข์ศักดิ์ศูนย์วิจัยบำรุงพันธุ์สัตว์เชียงใหม่

6) การวิจัยด้านความปลอดภัยด้านสารเคมีและวัตถุอันตราย ของ รศ.ดร.วราพรพรรณ ด้านอุตรา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 7) ชุดน้ำยาสำเร็จรูปสำหรับกรองอีโมโกลบินอี (KKU-DCIP-Clear) ใช้ตรวจเลือดเพื่อค้นหาผู้ที่เป็นพาหะของโรคธาลัสซีเมีย 8) สุ่มมหาวิทยาลัยนอกระบบ โดยศ.ดร.อุทุมพร จามรมาน และคณะจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 9) การสร้างความเข้าใจเรื่องชุมชนต่อสาธารณะ และการเชื่อมโยงงานวิจัยกับการพัฒนาด้านชุมชน ซึ่งเป็นผลจากการประชุมระหว่างสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา สถาบันการเรียนรู้เพื่อพัฒนาประชาสังคม สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม สำนักงานพัฒนาชุมชนเมือง และกรมการพัฒนาชุมชน ทำให้ได้แนวทางความร่วมมือเพื่อการทำงานร่วมกันระหว่างฝ่ายต่างๆ ขึ้น 10) นโยบายว่าด้วยเรื่องคนจน เสนอข้อค้นพบจากโครงการวิจัยเรื่อง การสำรวจสถานการณ์คนจนและการจัดการแก้ไขปัญหาคนจนในภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ โดยรศ.วิจิตร ระวังวิจิตร และคณะ แห่งสมาคมพัฒนาอีสานและโครงการสำรวจองค์ความรู้เชิงแนวคิด ทฤษฎี บทบาทและความสำคัญต่อสังคมของโครงการขยายความปลอดภัยทางสังคม โดย รศ.ดร.ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ คณะเศรษฐศาสตร์และคณะ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

11) การออกแบบเครื่องประดับ วิจัยและพัฒนาในรูปแบบเครื่องประดับ โดยอาจารย์วิวิธรรณ วงศ์สุไร ภาควิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 12) การออกแบบลายทอผ้า 12 ตะกอก มีอาจารย์สมบุญฤทธิ์ พุทธิชัยยงค์ เป็นหัวหน้าโครงการ ร่วมกับอาจารย์กฤษณา จบกมลศึก จากวิทยาลัยเทคนิคโพธาราม 13) การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา มีคุณพิมพ์วัลย์ วัฒนินภาส เป็นหัวหน้าโครงการ และคณะจากศูนย์วิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมเซรามิก กรมวิทยาศาสตร์บริการและสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 14) หุ่นยนต์ ควบ.ผ่านอินเทอร์เน็ต ของ ผศ.ดร.ปิติเชต สุริยงศา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง 15) "หัวเข็มนาฬิกา" ผลงานวิจัยของอาจารย์อาคม เดชทองคำ หนึ่งใน 21 โครงการย่อยของโครงการ "โครงสร้างและพลวัตวัฒนธรรมภาคใต้กับการพัฒนา" ซึ่งมี ศ.สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ เมธีวิจัยอาวุโสสกว.เป็นหัวหน้าโครงการ

นอกจากนี้ ผศ.วุฒิพงศ์ เตชะดำรงศิลป์ รองผู้อำนวยการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ยังกล่าวเพิ่มเติมว่าในปี 2544 นี้ สกว.จะเริ่มให้การสนับสนุนงานวิจัยท้องถิ่นตามภูมิภาคต่างๆ มากขึ้น เพื่อจะได้เป็นการพัฒนาท้องถิ่นให้มีศักยภาพที่จะดำรงอยู่ได้ด้วยตนเอง โดยมีงบประมาณให้กว่า 10 ล้านบาท ในแต่ละโครงการ โดย สกว. ได้ตั้งศูนย์ตามภูมิภาคต่างๆ ขึ้น มีที่ทำการอยู่ในมหาวิทยาลัยในแต่ละภาค เช่นภาคเหนืออยู่ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ภาคอีสานที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น ภาคใต้ที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นต้น (สยามรัฐ 020144, มติชน 050144)

2. ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในต่างประเทศ

2.1 สภาสูงอังกฤษ ผ่านกฎหมายโคลนนิ่งตัวอ่อนมนุษย์ ท่ามกลางเสียงคัดค้านจากผู้นำทางศาสนา ขณะเดียวกัน สหรัฐก็มีการเคลื่อนไหวในเรื่องนี้เพื่อช่วยคนมีบุตรยาก

วันที่ 23 ม.ค.2544 สมาชิกวุฒิสภาอังกฤษลงมติด้วยคะแนนเสียง 212 ต่อ 92 อนุญาตให้ใช้เซลล์ต้นตอ (stem cells) ในการวิจัยและพัฒนาการรักษาโรคภัยแรงต่างๆ เป้าหมายของการออกกฎหมาย อนุญาตให้มีการโคลนนิ่ง ก็เพื่อนำเอาอวัยวะต่างๆ ของตัวอ่อนมนุษย์ เช่น เซลล์ประสาท เซลล์ผิวหนัง มาปลูกถ่ายให้กับผู้ป่วยด้วยโรคที่ยังไม่มีการรักษาได้ เช่น โรคพาร์กินสัน นายโทนี่ แบลร์ นายกรัฐมนตรีอังกฤษ ซึ่งตกเป็นเป้าวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักที่ให้การสนับสนุนเทคโนโลยีเนื้อเยื่อ กล่าวว่า การแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายฉบับนี้ในวุฒิสภา จะทำให้อังกฤษคงนำหน้าทางด้านอุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพที่กำลังบูมอยู่

อย่างไรก็ตาม กฎหมายดังกล่าวได้รับการคัดค้านจากกลุ่มรณรงค์สิทธิในชีวิตและผู้นำทางศาสนา ว่าเป็นคืบแรกของการขยับไปสู่การโคลนนิ่งมนุษย์เต็มตัว ลอร์ด อัลตัน สมาชิกวุฒิสภาอิสระนักกรณรงค์เพื่อสิทธิความเป็นมนุษย์ได้แจกจ่ายจดหมายคัดค้านของผู้นำทางจิตวิญญาณ เช่น ทะไล ลามะ แห่งทิเบต จอร์จ แครี อาร์กบิชอปแห่งแคนเทอร์เบอรี และโจนาธาน แซกส์ หัวหน้าคณะพระยิว ที่เรียกร้องให้สภาอังกฤษคว่ำกฎหมายฉบับนี้ ลอร์ด อัลตัน บอกว่าการถอดแบบพันธุกรรมมีข้อโต้แย้งทั้งทางวิทยาศาสตร์และศีลธรรมมากมาย และควรรับฟังความคิดเห็นจากนานาชาติด้วย แม้แต่รัฐสภายุโรปก็กังวลให้อังกฤษระงับแผนการนี้ แต่ข้อเสนอข้างต้นต้องตกไป เนื่องจากรัฐบาลสัญญาจะจัดตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญขึ้นพิจารณาประเด็นทางศีลธรรมและวิทยาศาสตร์

รมต.สาธารณสุข ลอร์ด ฮันต์ กล่าวว่าอังกฤษจะบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะไม่มีการทำโคลนนิ่งหรือถอดแบบพันธุกรรมมนุษย์ และอธิบายว่าเซลล์ต้นตอ (stem cells) เป็นเซลล์ตั้งต้นที่สามารถพัฒนาไปเป็นเซลล์เนื้อเยื่อและอวัยวะต่างๆ ได้ เช่นเลือด สมอง กระดูก จึงมีศักยภาพที่จะใช้รักษาได้หลายโรครวมทั้งเบาหวาน เยื่อหุ้มสมองและไขสันหลังอักเสบ และโรคเส้นโลหิตสมองตีบหรือแตก ซึ่งการวิจัยเซลล์ต้นตอในตัวอ่อนมนุษย์จะเป็นคำตอบสำหรับโรคเหล่านี้ ขณะนี้ คอร์แม็ก เมอร์ฟี โอ' คอนเนอร์ อาร์กบิชอปผู้นำนิกาย

โรมันคาทอลิกแห่งเวสต์มินสเตอร์บอกว่า เซลล์ต้นตอสามารถหาจากคนวัยผู้ใหญ่ได้ง่ายพอๆ กับจากตัวอ่อน แต่นักวิทยาศาสตร์ค้านว่าเซลล์ต้นตอจากตัวอ่อนอายุไม่ถึงหนึ่งสัปดาห์จะมีศักยภาพที่เอื้อประโยชน์ได้มากที่สุด

ส่วนในสหรัฐอเมริกาการเคลื่อนไหวของสมาคมแพทย์นานาชาติ ซึ่งพยายามหาทางปลูกถ่ายพันธุกรรมมนุษย์หรือโคลนนิ่งมนุษย์โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือสามีภรรยาที่มีบุตรยาก และต้องการมีบุตรของตนเองโดยไม่ต้องเลี้ยงคนอื่นเป็นลูกบุญธรรม (ไทยโพสต์ 240144, มติชน 21,240144)

ความเคลื่อนไหวด้านอาหารและสาธารณสุข

1. ความเคลื่อนไหวด้านอาหาร

1.1 การผลิตและพัฒนาอาหาร

1.1.1 พบสาหร่ายไทยมีคุณค่าเหนือญี่ปุ่น

ผศ. อร่าม คุ่มกลาง ผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (รท.) วิทยาเขตน่าน เปิดเผยว่า รท.น่านกำลังพัฒนาสาหร่ายน้ำจืด คือ “โก” พืชเอกลักษณ์ของน่าน ให้เป็นพืชเศรษฐกิจในอนาคต เท่าที่ดูลักษณะด้วยสายตาเชื่อว่า “โก” จะเป็นพืชที่มีศักยภาพ เพราะมีคุณค่าทางอาหารสูง เมื่อนำไปผ่านกระบวนการแปรรูปแล้ว ยังดำรงสีเขียวไว้อย่างดี แสดงว่าสารคลอโรฟิลล์ยังอยู่ หมายถึงมีสารโปรตีนสูง ไม่เหมือนสาหร่ายญี่ปุ่น ที่เมื่อแปรรูปออกมาแล้วจะเป็นสีดำ ทั้งนี้ผู้อำนวยการระบุว่า ตามภูมิปัญญาเดิมของน่านและภาคเหนือบางส่วนเชื่อว่า ในปีหนึ่งจะต้องหาโกมารับประทานให้ได้ 1 ครั้ง เพื่อบำรุงร่างกายให้สมบูรณ์ ความเชื่อคือจะสามารถป้องกันโรคมะเร็ง ทำให้เลือดลมไหลสะดวก เมื่อนำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ ก็พบว่าโกเป็นพืชที่มีคลอโรฟิลล์สูง มีสารสีเขียวอยู่มาก ขณะนี้กำลังอยู่ระหว่างการศึกษาวิเคราะห์คุณค่าทางสารอาหาร (ไทยรัฐ 170144)

1.2 ธุรกิจอาหารและการส่งออก

1.2.1 ดันกล้วย – ข้าวหอมบุงนอก

นายบุญมี จันทร์วงศ์ อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ กล่าวถึงแผนการตลาดสินค้าสหกรณ์ในปี นี้ว่าจะเน้นเร่งรัดการพัฒนาศักยภาพตลาดส่งออกสินค้าเกษตรมากขึ้นควบคู่กับการจัดคณะเดินทางไปเจรจาการค้าและร่วมจัดแสดงในต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ โดยในปีนี้เป็นเป้าหมายตลาดส่งออกที่สำคัญได้แก่ญี่ปุ่น กลุ่มประเทศตะวันออกกลางและมาเลเซีย สำหรับสินค้าหลักๆ ที่จะทำตลาดในญี่ปุ่นยังคงเน้นกล้วยหอมทอง หอมหัวใหญ่ สับปะรด ส่วนข้าวหอมมะลิจะเน้นส่งออกในตลาดตะวันออกกลาง และผลิตภัณฑ์ยางพาราจะเน้นส่งออกในประเทศมาเลเซีย นอกจากนี้จะเน้นส่งออกแล้ว กรมยังสนับสนุนธุรกิจร่วมซื้อรวมขายระหว่างสหกรณ์ เพื่อส่งเสริมการตลาดในประเทศอีกด้วย โดยให้สหกรณ์เป็นตัวแทนด้านการตลาดให้สมาชิก อีกทั้งยังสนับสนุนให้สมาชิกหันมาแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า (ผู้จัดการ 20-210144)

1.2.2 อาหารไทยไปญี่ปุ่นวิกฤติ ยังไม่มีฉลาก GMOs

การต่อต้านและการตรวจสอบสินค้าที่ส่วนผลจากการตัดแต่งยีน หรือ GMOs จากนานาประเทศ เริ่มต้นนับหนึ่งแล้วตั้งแต่ปี 2544 แหล่งข่าวจากกระทรวงพาณิชย์เผยว่า ขณะนี้กระทรวงพาณิชย์มีความเป็นห่วงในการส่งออกสินค้าอาหารไทย เข้าสู่ตลาดญี่ปุ่น เพราะตั้งแต่วันที่ 1 เม.ย. 2544 เป็นต้นไป รัฐบาลญี่ปุ่นจะได้มีการบังคับใช้ มาตรการที่ว่าด้วยระเบียบการนำเข้าสินค้าอาหารที่กำหนดให้ต้องมี การตรวจรับรอง และมีฉลากแสดงบนตัวสินค้าอย่างชัดเจนว่า สินค้าอาหารชนิดนั้นๆ เป็นสินค้าที่ปลอดจากการตัดแต่งทางพันธุกรรม (GMOs) หรือเป็นสินค้า GMOs ทั้งนี้เหลือเวลาอีก 2 เดือนญี่ปุ่นจะเริ่มบังคับใช้ แต่ตอนนี้ยังไม่รู้เลยว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการเตรียมความพร้อมรับมือในเรื่องนี้ไปถึงไหนแล้ว มีการติดต่อกับทางการญี่ปุ่นบ้างหรือไม่ จะให้การยอมรับหน่วยงานที่ออกใบรับรองของไทยหรือไม่ เพราะอาจคิดเอาเองว่าไทยมีหน่วยงานที่ออกใบรับรองแล้ว ญี่ปุ่นจะยอมรับได้ แหล่งข่าวกล่าว

สำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องฉลาก GMOs ก็คือ คณะอนุกรรมการนโยบายสินค้าเทคโนโลยีชีวภาพ ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามมติของคณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (กนศ.) โดยมีปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธาน โดยมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลภาพรวมเกี่ยวกับสินค้า GMOs ของประเทศทั้งหมด ทั้งการนำเข้าและการส่งออกรวมทั้งการจัดทำมาตรการรับมือปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ GMOs โดยมีหน่วยงานราชการหลายแห่ง อาทิ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สำนักงานอาหารและยา กรมวิชาการเกษตร เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดจะเป็นผู้ออกใบรับรองว่าสินค้ามี GMOs หรือไม่ แต่จนถึงบัดนี้ก็ยังไม่มีการออกไปดังกล่าวแต่อย่างใด

นอกจากญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลีได้กำหนดให้กฎหมายที่เกี่ยวกับการปิดฉลากสินค้า GMOs มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 14 ก.ค. 2544 ด้านออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ก็จะมีผลบังคับใช้ในเดือน ก.ค. 2544 เป็นต้นไป นอกจากนี้ ประเทศแถบอาหรับหรือมุสลิมก็ได้จับ

ตามองสินค้า GMOs เช่นกัน ซึ่งกฎศาสนาของมุสลิมได้บัญญัติไว้ว่า พืช สัตว์ หรืออาหารที่ผิดธรรมชาติถือว่าเป็นผิดกฎศาสนา ทำให้การต่อต้าน GMOs เป็นไปโดยอัตโนมัติ

รายงานข่าวแจ้งว่า จนถึงปัจจุบัน แม้กระแสเรื่อง GMOs จะรุนแรงขยายวงกว้างเพียงใด แต่สำนักงานอาหารและยา หรือ ออย. ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงยังไม่มีความชัดเจนว่าจะให้มีการติดฉลากสินค้า GMOs หรือจะกำหนดเพียงแค่ “เฝ้าระวัง” เท่านั้น โดยอ้างว่ายังไม่สามารถพิสูจน์ว่ามีผลกระทบต่อผู้บริโภค เหมือนจะอิงนโยบายสหรัฐ ถือหากกลุ่มทุนผู้ผลิต GMOs ไม่คำนึงถึงผู้บริโภคคนไทย ทั้งนี้คาดกันว่าหากมีการห้ามนำเข้าสินค้าเกี่ยวกับ GMOs สำหรับสินค้าที่ไม่มีใบรับรองก็จะทำให้สินค้าไทย โดยเฉพาะอาหารไทยที่ส่งไปจำหน่าย มูลค่าถึง 60,000 ล้านบาท จะถูกกระทบแน่นอน หากรัฐบาลไม่เร่งออกไปการันตี GMOs

1.2.3 กรณี “วัวบ้า” กับไทย

- เลขา ออย. หนักกฎ สธ. ห้ามเข้าเนื้อโค กระบือการค้าระหว่างประเทศ

น.วิชัย โชควิวัฒน์ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา (ออย.) เปิดเผยว่า การที่ สธ. ออกประกาศกระทรวง ห้ามนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากโคจาก 8 ประเทศ คือ อังกฤษ โปรตุเกส ฝรั่งเศส ไอร์แลนด์ สวิตเซอร์แลนด์ เนเธอร์แลนด์ เยอรมนี และ เบลเยียม เพื่อสกัดไม่ให้โรควัวบ้า แพร่เข้ามาในประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 27 ธันวาคม 2543 นั้น ตนวิตกว่ามาตรการนี้อาจจะกระทบการค้าระดับประเทศไม่มากนัก

“แต่ที่ สธ. ได้ออกประกาศไปนั้นทำด้วยความรอบคอบ เพราะได้เชิญตัวแทนจากกระทรวงพาณิชย์ตัวแทนการค้าจากกรมยุโรป กระทรวงต่างประเทศ ตัวแทนจากกรมการค้าระหว่างประเทศ ร่วมประชุมกัน ซึ่งตัวแทนจากกรมยุโรปบอกว่าถ้าทำอย่างมีเหตุผลจะไม่ถูกตอบโต้ทางการค้า” และว่า “ปัจจุบันทั้งโลกและโคไม่มีพรมแดน สธ. ออย. กรมปศุสัตว์ พยายามเต็มที่ไม่ให้โรควัวบ้าแพร่เข้ามาในประเทศไทย แต่ก็ไม่มีร้อยเปอร์เซ็นต์ว่าจะป้องกันได้ ซึ่งหากโรคนี้เข้าประเทศไทยจะเกิดผลกระทบตามมาเยอะ เช่น สินค้าไทยจะส่งออกไปอาจถูกตอบโต้ทางการค้าได้ ดังนั้น มาตรการที่ออกไป จึงเป็นมาตรการเพื่ออนาคตด้วย ทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าสินค้าไทยส่งออกปลอดภัย” เลขาธิการ ออย. กล่าว (มติชน 050144)

- ให้ตรวจสอบ “วัวบ้า” จากเท็กซัสก่อนห้ามนำเข้า

ต่อมาในช่วงปลายเดือน ม.ค. 2544 นายระพีพงศ์ วงศ์ดี อธิบดี กรมปศุสัตว์ เผยว่า ได้รับรายงานว่ามีกระบาดของโรควัวบ้าในรัฐเท็กซัสของสหรัฐอเมริกา หากมีกระบาดจริง ก็ประกาศห้ามนำเข้าเนื้อวัว กระดูกปน เลือดปน จากรัฐเท็กซัสทันที เช่นเดียวกับที่ได้ประกาศห้ามนำเข้าเนื้อปน กระดูกปน เลือดปน และผลิตภัณฑ์เนื่องจากสหภาพยุโรป หรืออียูมาแล้ว

ปัจจุบันไทยมีการนำเข้าเนื้อปน และกระดูกปนจากสหรัฐ 30% จากยุโรป 50% ซึ่งหลังจากที่มีการประกาศห้ามนำเข้าจากอียู ผู้ประกอบการได้หันมาสั่งนำเข้าจากสหรัฐแทน (กรุงเทพธุรกิจ, ไทยโพสต์ 300144)

- อียู รับ วิกฤติวัวบ้าแรงเกินคาด

รัฐมนตรีเกษตรยุโรปเห็นพ้องแบนชีโครวูจากห่วงโซ่อาหารของมนุษย์ หวั่นอาจเป็นพาหะนำเชื้อโรควัวบ้าสู่คน คณะกรรมาธิการฯ ประเมินว่าวิกฤติวัวบ้าครั้งนี้ทำให้อุตสาหกรรมเนื้อวัวของอียูลดลงถึง 60 % และการบริโภคเนื้อวัวภายในยุโรปลดลง 10% ดังนั้น อียูจึงจำเป็นต้องหาทางเร่งลดการผลิตโดยด่วน เฉพาะปีนี้เพียงปีเดียววิกฤติวัวบ้าทำให้เกิดค่าใช้จ่าย 3,000 ล้านยูโร (2,750 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ขณะที่อียูมียอดเกินดุลงบประมาณที่สามารถนำมาใช้เพื่อการนี้แค่ 1,200 ล้านยูโรและใช้ไปหมดแล้วด้วย (ผู้จัดการ 310144)

1.2.4 กรณีผงชูรส ชัดกฎศาสนา

- อิเหนา สั่งระงับผงชูรสอายิโนะโมะไต

อินโดนีเซียซึ่งเป็นประเทศที่มีชาวมุสลิมมากที่สุดในโลกได้สั่งให้บริษัทอายิโนะโมะไต หยุดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทั้งหมดที่ใช้ผงชูรสโมโนโซเดียม กลูตาเมต (เอ็มเอสจี) เพราะมีการใช้เอนไซม์ของหมูในการผลิต กระทรวงสาธารณสุขได้ให้เวลาบริษัท พิที อายิโนะโมะไต อินโดนีเซีย 3 สัปดาห์ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม เพื่อถอนผลิตภัณฑ์ผงชูรสทั้งหมดของบริษัทออกจากร้านค้า โฆษกของบริษัทในโตเกียวกล่าวว่า บริษัทจะต้องเรียกสินค้าคืนประมาณ 3,000 ตัน และได้เปลี่ยนเอนไซม์หมูแล้ว เมื่อปลายเดือนพฤศจิกายน (ไทยโพสต์ 050144, Bangkok Post 050101)

- อายิโนะโมะไต เรียกร้องผงชูรสจากตลาดสิงคโปร์

“อายิโนะโมะไต” ตัดสินใจเรียกคืนผงชูรสออกจากตลาดสิงคโปร์หลังจากรัฐบาลอินโดนีเซียได้สั่งให้ ยุติการจำหน่ายเพราะการใช้ผลิตภัณฑ์จากสุกรมาผลิตผงชูรสขายแก่ผู้บริโภคชาวมุสลิม ถือเป็นภาระหน้าที่ที่ขัดต่อหลักศาสนา “เราขอภัยสำหรับปัญหาที่เกิดขึ้น จนทำให้สถานการณ์เลวร้ายอย่างที่เห็นอยู่” แถลงการณ์จากอายิโนะโมะไต ระบุ

- บริษัทญี่ปุ่นหวั่น “อายิโนะโมะไต” จุดกระแสต่อต้าน

เจ้าหน้าที่การค้าญี่ปุ่นคนหนึ่ง เปิดเผยว่า เรื่องอื้อฉาวที่เกิดขึ้นกับอายิโนะโมะโต๊ะ ได้สร้างความวิตกกังวลในหมู่บริษัทญี่ปุ่น ที่ดำเนินธุรกิจในอินโดนีเซียอย่างมาก เนื่องจากญี่ปุ่นเป็นนักลงทุนกลุ่มใหญ่ที่สุด ด้วยมูลค่าการลงทุนประมาณ 1,300 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แม้บริษัทญี่ปุ่นส่วนใหญ่จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย แต่การคุ้มครองดังกล่าวก็ไม่ค่อยมีผลในทางปฏิบัตินัก โดยเป็นที่น่าสังเกตว่า ขณะที่นักการทูตญี่ปุ่นพยายามชี้แจงว่า บริษัท อายิโนะโมะโต๊ะ ไม่ได้ละเมิดกฎหมายของอินโดนีเซีย แต่เจ้าหน้าที่ของบริษัท 7 คน กลับถูกจับกุม บริษัทญี่ปุ่นหลายรายวิตกว่า ปัญหาอายิโนะโมะโต๊ะ อาจจุดกระแสการต่อต้านชาวญี่ปุ่น จึงควรแก้ไขโดยเร็วที่สุด (กรุงเทพธุรกิจ 09, 130144)

1.3 อาหารกับสุขภาพ

1.3.1 พบฤทธิ์กระเทียมขูดฆ่าเชื้อโรค

พบกระเทียมมีฤทธิ์เป็นยาฆ่าเชื้อโรคได้อย่างวิเศษ ผสมในแฮมเบอร์เกอร์จะช่วยฆ่าเชื้อโรคที่ยังหลงเหลืออยู่ได้เกือบเกลี้ยง สถาบันเทคโนโลยีอาหารของอังกฤษ ได้แนะนำว่า ถ้าหากผสมกระเทียมผงลงไปในแฮมเบอร์เกอร์ อันเป็นขนมปังผ่าครึ่งประกบไส้เนื้อบดทอด จะช่วยฆ่าเชื้อโรคอย่างเชื้ออีโคไลอันเป็นเชื้อแบคทีเรีย บริโภคเข้าไปทำให้ท้องร่วงได้ ที่อาจยังหลงเหลืออยู่ในอาหารที่ปรุงไม่สุกดี ลงได้ถึง 97 เปอร์เซ็นต์

ก่อนหน้านี้เคยมีการศึกษาวิจัยในสหรัฐ มาก่อนว่า พวกแฮมเบอร์เกอร์ที่จำหน่ายอยู่ในสหรัฐอเมริกาเอง ล้วนแต่ปรุงยังสุกๆดิบๆ แม้ว่าจะมีสีเหลืองตรงกลางก้อน มากถึงหนึ่งในสี่ (ไทยรัฐ 170144)

1.3.2 กินปลาบ่อยๆ ช่วยพ้นภัยโรคอัมพาต

สมาคมป้องกันโรคอัมพาตของอังกฤษ ชักชวนให้ประชาชนบริโภคปลากันให้มากขึ้น โดยเฉพาะปลาที่มีน้ำมัน พวกปลาทูน่า เฮอริง แมคเคอเรล และซาร์ดีน แม้ผลการศึกษาของสำนักวิชาการแพทย์หลายแห่ง จะเน้นกับผู้หญิงเป็นส่วนใหญ่ แต่สมาคมก็เชื่อว่า คงมีผลแบบเดียวกับผู้ชายเช่นกัน การวิจัยสรุปว่า ผู้หญิงที่ชอบกินปลาจะไม่ค่อยเป็นอัมพาต โดยเฉพาะอันเนื่องมาจากก้อนเลือดในหลอดเลือดอุดตัน รายงานกล่าวว่า “การกินปลาช่วยป้องกันเลือดจับตัวได้ แม้ว่าจะไม่ได้กินยาแอสไพริน” แต่ผลการวิจัยไม่พบว่า การกินปลามีผลกับอาการอัมพาตอันเนื่องมาจากเส้นเลือดในสมองแตก (เดลินิวส์ 200144)

1.3.3 ลดอาหารลดน้ำหนักไร้ผล ถ้าไม่ออกกำลังกายควบคู่

คนที่ใช้วิธีลดอาหารเพื่อลดน้ำหนักเพียงอย่างเดียว มีผลการวิจัยระบุออกมาแล้วว่าไม่ได้ผล ถ้าไม่ออกกำลังกายควบคู่กันไปด้วย โดยกระทรวงเกษตรของสหรัฐ เผยว่า โครงการลดน้ำหนัก ที่มีผู้คิดค้นออกมากันอย่างมากมาย เป็นเพียงวิธีลดน้ำหนักได้ชั่วคราว จากนั้นก็จะกลับมาอ้วนใหม่ ทั้งนี้ เพราะอาหารจำนวนมากที่ออกมาโฆษณาสรรพคุณ ในการลดความอ้วนนั้น ไม่ได้ให้ประสิทธิภาพในระยะยาว ถ้าอาหารนั้นไม่ได้ช่วยลดปริมาณแคลอรีหรือคนกินไม่เปลี่ยนพฤติกรรมในการบริโภคอาหาร ผลการวิจัยยังพบด้วยว่า ปริมาณของแคลอรีที่คนเราบริโภคเข้าไป มีส่วนผสมของไขมัน คาร์โบไฮเดรต และโปรตีน ซึ่งเป็นสูตรทางโภชนาการ ที่คนส่วนใหญ่เชื่อกันว่าสามารถลดความอ้วนได้ แต่จากการวิเคราะห์แล้วพบว่าอาหาร ที่มีปริมาณไขมันปานกลาง แต่คาร์โบไฮเดรตสูง จะมีส่วนช่วยลดน้ำหนักได้ แต่ถ้าผู้บริโภค ไม่ออกกำลังกายด้วย อาหารเหล่านี้ก็ไร้ผล อย่างไรก็ตาม ทางกระทรวงเกษตรของสหรัฐ ก็ได้เตือนถึงการบริโภคอาหาร ลดน้ำหนักบางชนิดว่า นอกจากไขมันจะไม่ลดลงแล้ว ยังส่งผลให้ร่างกายสูญเสียไปด้วย

ผลจากการวิจัยยังพบด้วยว่า ผู้ใหญ่ชาวอเมริกันร้อยละ 20 และเด็กร้อยละ 15 - 20 ต่างหลงเชื่อในการโฆษณาสรรพคุณ ของอาหารลดน้ำหนัก ซึ่งในแต่ละปีมีประชาชนต้องเสียชีวิตถึง 3 แสนคน จากอาการป่วยที่เกี่ยวกับความพยายามในการลดน้ำหนัก (ไทยรัฐ 130144)

1.4 สารพิษและสารเคมีในอาหาร

1.4.1 กินปลาทะเลไทย ยังไม่เป็นอันตราย

นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ชี้แจงว่า ตามที่สำนักงานอาหารและยาสหรัฐ เตือนหญิงมีครรภ์ไม่ควรรับประทานปลาทะเล ได้แก่ ปลาฉลาม ปลาฉนาก ปลาคิงแมคเคอเรล และปลาไหล เพราะมีสารปรอทในตัว ในปริมาณที่เป็นอันตรายต่อการพัฒนาทางสมองของทารกในครรภ์นั้น สำหรับคนไทยคงกินปลาทะเลทั้ง 4 ชนิดได้ตามปกติ

เพราะปริมาณสารปรอทที่พบในปลาบริเวณประเทศไทย อยู่ในเกณฑ์ไม่เป็นอันตราย ค่ามาตรฐานปรอทในอาหารที่ทั่วโลกยอมรับ คือ มีสารปรอท 0.5 มิลลิกรัมต่อน้ำหนักปลา 1 ก.ก. สำหรับประเทศไทยผลค่าสารปรอทในปลาทะเลเพียง 0.23 มิลลิกรัม ดังนั้น ปลาทะเลของไทยถือว่าปลอดภัย

นอกจากนั้น การสำรวจพบว่า คนสหรัฐอเมริกาบริโภคเฉลี่ยวันละ 56 กรัมต่อคนต่อวัน แต่คนไทยกินเฉลี่ย 22.6 กรัมต่อคนต่อวันเท่านั้น ถือว่ายังน้อย คนไทยกินปลาได้ปกติไม่มีอะไรเป็นข้อห้าม โดยเฉพาะปลาทะเลของไทย ส่วนกุ้ง หอย ปลาขนาดเล็ก ยังไม่พบว่าจะมีอันตรายจากสารปรอท (ไทยรัฐ 190144)

1.4.2 บีบีซี บอกแซลมอนเลี้ยงมีมลพิษสูง

โทรทัศน์บีบีซี ออกอากาศภาพยนตร์สารคดีเรื่อง “คำเตือนจากป่าดง : ราคาของปลาแซลมอน” โดยอ้างอิงงานวิจัยหลายชิ้น รวมทั้งของ ไมเคิล ฮีสตัน จากมูลนิธิซูชิแห่งแคนาดา ซึ่งได้วิเคราะห์ปลาต่างๆที่เป็นอาหารของแซลมอนรวม 4 ชนิด ตลอดจนปลาแซลมอนทั้งแบบปลาเลี้ยงและปลาในธรรมชาติ 4 ชนิดเช่นกัน

ฮีสตันกล่าวในสารคดีเรื่องนี้ว่า ผลการวิจัยออกมาชัดเจนมากนั่นคือทั้งแซลมอนเลี้ยงและปลาที่นำมาเป็นอาหารของพวกมัน ต่างก็มีระดับการปนเปื้อนมลพิษสูงกว่า ที่สำคัญได้แก่ โพลีคลอรีเนเต็ด ไบเฟนิล (พีซีบี) กับไดออกซิน ทำให้ตัวแทนผู้เลี้ยงปลาแซลมอนประมาณ 70% ของสหราชอาณาจักร แถลงตอบโต้อย่างโกรธเกรี้ยว ด้านสำนักงานมาตรฐานอาหารของอังกฤษ (เอฟเอสเอ) ซึ่งก่อตั้งขึ้นในช่วงที่เกิดปัญหาวิกฤติเชื้อวัชโรคได้ออกโรงสนับสนุนผู้เลี้ยงปลา โดยยืนยันว่าการรับประทานปลาแซลมอนเลี้ยงสัปดาห์ละมื้อ จะเป็นผลดีต่อสุขภาพของผู้ใหญ่โดยเฉลี่ย (ผู้จัดการ 060144)

1.4.3 ดีไอโชนล้างพิษผัก เพิ่มสารพิษ

นักโภชนาการเปิดประเด็นโคคาสุ่จุดขายใหม่ ใช้น้ำไอโชนล้างสารพิษปนเปื้อนผักผลไม้ ซึ่งอาจเกิดสารพิษตัวใหม่แทน รศ.ดร. ทงศักดิ์ ศรีอนุชาต ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยโภชนาการกล่าวว่า ขณะนี้ไม่มีการศึกษาทดลองที่ยืนยันถึงการทำลายสารเคมีตกค้างของก๊าซไอโชน และมีความเป็นไปได้ที่ก๊าซไอโชนจะทำปฏิกิริยากับสารเคมีที่ปนเปื้อนและกลายเป็นสารพิษตัวใหม่

ส่วนกรณีที่ไอโชนสามารถสลายพิษตกค้างของมาลาโรฮอนและเอนโดซัลแฟนนั้น มีความเป็นไปได้ เพราะไอโชนทำปฏิกิริยาเปลี่ยนแปลงสารเคมีที่ปนเปื้อนในน้ำล้างผักกลายเป็นสารตัวอื่น

ด้านนายยุทธชัย อนุรักษ์พิทักษ์ อาจารย์พิเศษคณะวิทยาศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์ ในฐานะหัวหน้าโครงการวิจัย ชี้แจงว่า การริเริ่มโครงการวิจัย เนื่องจากมีข้อมูลเกี่ยวกับไอโชนที่สามารถบำบัดน้ำและอากาศล้างมลพิษต่างๆ จึงเกิดความสนใจในการนำมาสลายสารพิษ ยาฆ่าแมลงและสารตกค้างในพืชผัก โดยขอรับทุนสนับสนุนจากบริษัท ไบรท์ทรี ผู้ผลิตและจำหน่ายเครื่องล้างพืชไอโชน จำนวน 150,000 บาท

สำหรับข้อมูลการวิจัยได้ผ่านการทดสอบและตรวจสอบตามมาตรฐาน ผลวิจัยพบว่า ไอโชนลดสารพิษได้มากถึง 70% แต่มีผลเสียคือ ลดวิตามินซี 5% และเบตาแคโรทีน ซึ่งเป็นสารต้านอนุมูลอิสระ 16% ส่วนปัญหา “ปฏิกิริยาที่สารเคมีมาลาโรฮอนรวมตัวกับไอโชนแล้วเกิดสารพิษอันตรายนั้น จะเกิดขึ้นในขณะที่มีชีวิตเผาผลาญอาหาร ซึ่งต้องตรวจสอบตอนที่พืชผักยังยืนต้นแต่การตรวจสอบนี้ทำได้ยาก และส่วนใหญ่ผักที่ใช้ทดลองและกินกันทั่วไปเป็นผักที่ถูกตัดจากต้นไม่มีการเจริญเติบโตแล้ว” (ไทยโพสต์ 050144)

2. ความเคลื่อนไหวด้านสาธารณสุข

2.1 นโยบายและแนวคิดด้านสาธารณสุข

2.1.1 นโยบาย “30 บาท รักษาทุกโรค” ของพรรคไทยรักไทย

- ชาวบ้านแห่ขอรักษาทุกโรคจ่าย 30 บาท หมอรวมใจ ๓.ร.ท. แจงเริ่มเมื่อไหร่

ทันทีที่พรรคไทยรักไทย ได้รับเลือกตั้งเข้ามามากพอที่จะเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล ชาวบ้านในหลายพื้นที่เกิดความเข้าใจผิดคิดว่า นโยบายที่หาเสียงไว้ในเรื่องจ่าย 30 บาท รักษาได้ทุกโรค ถูกนำมาใช้แล้ว จึงมีชาวบ้านจำนวนมากมาถามที่โรงพยาบาล (ร.พ.) หลายแห่งว่า เมื่อไหร่จะเริ่มใช้ระบบดังกล่าว บางคนกำเงินจะมาจ่ายให้ ร.พ. 30 บาท เป็นต้น แพทย์หลายฝ่ายจึงได้ออกมาเรียกร้องให้ผู้บริหารพรรคชี้แจงรายละเอียดของนโยบายที่เป็นรูปธรรม เพื่อลดความสับสนในเรื่องดังกล่าว อาทิ นพ. ภูษิต ประคองสาย ฝ่ายวิชาการชมรมแพทย์ชนบท กล่าวว่า พรรคไทยรักไทยเอาตัวเลขมาจากไหนว่า 30 บาท สามารถรักษาได้ทุกโรค ยอมรับว่าหลักการเรื่องนี้ดีและมีความเป็นไปได้ แต่ต้องคำนวณทางวิชาการให้ชัดเจนว่าตัวเลขที่ประชาชนต้องจ่ายร่วมกับรัฐในการรักษาพยาบาลเป็นเท่าใดกันแน่ พรรคควรรีบออกมาชี้แจงว่าจะทำอะไร จะทำได้จริงเมื่อใด อย่งให้ประชาชนสืบสน (มติชน 100144)

ด้าน นพ.อำพล จินดาวัฒนะ ผอ.สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ ได้แสดงความเห็นไว้ในบทความชื่อ “คิดใหม่ทำใหม่ ควรไปให้ไกลกว่า รักษาครั้งละ 30 บาท?” ใน น.ส.พ.มติชน ฉบับวันที่ 13 ม.ค.2544 ตอนหนึ่งว่า การกำหนดให้ทุกคนต้องจ่าย 30 บาททุกครั้งเมื่อเข้ารับการรักษาพยาบาลเท่ากันหมด โดยไม่คำนึงถึงรายได้ ไม่คำนึงถึงอายุที่ตำบลชายแดนของแม่ฮ่องสอนหรืออยู่ที่ใจกลาง

กรุงเทพฯ เช่นนี้ จะเป็นระบบให้คนรวยที่ได้เปรียบคนจนอยู่แล้ว เขาเปรียบคนจนมากยิ่งขึ้นไปอีกหรือไม่ ฯลฯ เหล่านี้เป็นตัวอย่างคำถามเชิงหลักการความเป็นธรรมที่น่าจะต้องตอบให้ชัดเจนก่อนลงมือปฏิบัติด้วย (มติชน 130144)

- ต้องหาเงินไปะ สธ. 8.5 หมิ่นล้าน

นายอัมมาร สยามวาลา นักวิชาการเกียรติคุณ มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ (ทีดีอาร์ไอ) กล่าวถึงนโยบายหาเสียงพรรคไทยรักไทยเรื่อง "30 บาทรักษาได้ทุกโรค" ว่า คนในพรรคเริ่มตั้งเงื่อนไขตั้งข้อแม้มากมายในทางปฏิบัติ เพื่อคืนให้หลุดจากสัญญา รัฐต้องหาเงินมาไปะเพิ่มเติมจากงบประมาณด้านสาธารณสุข เดิมปีละ 60,000 ล้านบาท อีก 30,000 ล้านบาทต่อปี ต้องมีการบริหารจัดการที่ดีมาก ส่วนกองทุนประกันสุขภาพแต่เดิมที่มีอยู่ จะทำอย่างไร ถ้ามุ่งหน้าทำเรื่องนี้จริงจริงประมาณ 1 - 2 ปี ก็สำเร็จ รัฐบาลต้องสัญญาว่าภายใน 3 เดือนจะทำอะไรบ้างอย่างเป็นรูปธรรม เพราะขณะนี้โครงการหลักประกันสุขภาพของพรรคไทยรักไทยมีแต่โครงการกระดูก ซึ่งควรต้องเร่งต่อเติมให้แผนสมบูรณ์โดยเร็ว

นพ. สุภกร บัวสาย รองผู้อำนวยการ สวรส. และเลขาธิการคณะทำงานโครงการพัฒนานโยบายการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้ากล่าวว่า "ถ้าจะทำเรื่องนี้ให้ประสบความสำเร็จ จะต้องเติมเงินมาก รัฐบาลใหม่จะต้องคุยกับกระทรวงการคลัง และสำนักงบประมาณให้เห็นว่านี่คือ นโยบายหลักของรัฐบาล และพรรคไทยรักไทยต้องชี้แจงว่า 30 บาทนั้นขอบเขตการรักษาอยู่แคไหน และที่ นพ.สงวน นิตยารัมภ์พงศ์ ผู้อำนวยการสำนักงานโครงการปฏิรูประบบบริการสาธารณสุขกล่าวว่า นโยบายดังกล่าวมีความเป็นไปได้ และกระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการมาระดับหนึ่งแล้ว เป็นโครงการนำร่องที่ ร.พ. บ้านแพ้ว จ.สมุทรสาครที่ขึ้นนโยบายประชาชนใช้จ่ายเพียง 40 บาทเท่านั้น ร.พ.อื่นในสังกัด สธ.ถ้าจะต้องดำเนินการตามโครงการนี้แล้วย่อมทำได้ (มติชน 110144)

- แฉ "เศรษฐี - ขรก." ขโมยงบฯ สธ. คนจน

ศ.นิคม จันทรวิทุร นักวิชาการอาวุโสด้านสังคม เปิดเผยถึงกรณีที่พรรคไทยรักไทยมีนโยบายสนับสนุนแผนสุขภาพดีถ้วนหน้า และจะเก็บค่ารักษาพยาบาลเพียง 30 บาท ว่าเวลานี้ยังไม่ต้องพูดถึงเรื่องจำนวนเงินก็ได้ เพราะปัญหาหลักของสาธารณสุขแห่งชาติอยู่ที่การบริหารจัดการ ซึ่งตลอด 30 ปีที่ผ่านมา มีการใช้งบประมาณแผ่นดินถึงปีละประมาณ 25,000 ล้านบาท ในการซื้อยา เทคโนโลยี และสิ่งจำเป็นต่างๆ จากต่างประเทศ เปรียบเทียบกับหลายประเทศแล้วเป็นจำนวนเงินที่สูงมาก แต่คนที่ได้ใช้ประโยชน์จริงๆ มีไม่ถึง 10,000 คน เป็นคนที่มีฐานะดี เพราะค่าบริการสูง

ขณะเดียวกันในแต่ละปี รัฐต้องใช้งบอีกหลายหมื่นล้านบาท ในการจัดบริการสำหรับข้าราชการ และครอบครัว ฉะนั้น การที่จะทำให้มีการรักษาพยาบาลถ้วนหน้า จะต้องมีการจัดระบบใหม่ ระบบได้รั่วไหล ระบบได้สิ้นเปลือง ต้องแก้ไขให้หมดไป

ศ.นิคม กล่าวด้วยว่า เวลานี้มีโรงพยาบาลของรัฐและเอกชนทั่วประเทศที่ใช้ประกันสังคมเกือบ 200 แห่ง แต่คนใช้หลายหมื่นคนยังเข้าไม่ถึง จึงอยากเสนอให้มีการจัดระบบจดทะเบียน อยู่ที่ใดก็จดทะเบียนโรงพยาบาลนั้น จะเป็นโรงพยาบาลรัฐหรือเอกชน หรือเป็นคลินิกของแพทย์ที่มีอยู่จำนวนมากก็ได้ และรัฐก็ให้คนเหล่านี้ไปตรวจรับการรักษา โดยรัฐจ่ายเงินตรงไปยังโรงพยาบาล ไม่จ่ายให้ตามใบเสร็จ ซึ่งสามารถทำได้ เพราะการที่ทำให้เทคโนโลยีทั่วถึงเป็นการกระจายทรัพยากรออกไป คนใช้ก็กว้างขวางขึ้น ค่าใช้จ่ายแม้จะเพิ่มขึ้นแต่จะน้อยลงเมื่อคิดต่อหัวต่อคน (ไทยโพสต์ 230144)

- คำตอบจากไทยรักไทย

นพ.สุรพงษ์ สืบวงศ์ดี คณะทำงานด้านนโยบายสาธารณสุข พรรคไทยรักไทย ยืนยันว่า นโยบาย 30 บาทรักษาโรคทุกอย่าง หรือการประกันสุขภาพแห่งชาติ ทำได้แน่นอน โดยดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ 1. ออกพระราชกฤษฎีกาตั้งสำนักงานประกันสุขภาพแห่งชาติ ซึ่งคาดว่าจะใช้เวลาเพียง 2 เดือน 2. ต้องร่างพระราชบัญญัติประกันสุขภาพแห่งชาติ ซึ่งต้องใช้เวลาระยะหนึ่ง และ 3. ทำความเข้าใจกับสถานพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเตรียมความพร้อมทั้งด้านระบบบัญชีและการให้บริการ

คณะทำงานด้านสาธารณสุขพรรคไทยรักไทยเปิดเผยว่า โครงการ 30 บาท พรรคไทยรักไทยนำรูปแบบมาจากการประกันสังคมซึ่งเคยปฏิบัติมาแล้วกว่า 10 ปี มาปรับปรุง ทั้งนี้ ประกันสังคมจะจ่ายให้สถานพยาบาลหัวละ 1,100 ต่อปีต่อคน ยืนยันว่า หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าของพรรคไทยรักไทย 30 บาท สามารถรักษาได้ทุกโรค ไม่ว่าจะป็นหวัด หรือการผ่าตัดใหญ่ โดยประชาชนจ่ายเพียง 30 บาทเพื่อป้องกันการใช้บริการฟรีหรือ และป้องกันแพทย์นัดคนไข้มาป่วยเกินไป

เมื่อถูกซักถึงกำหนดเวลาที่จะสามารถปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายดังกล่าว นพ.สุรพงษ์กล่าวว่า ขณะนี้เรามาอยู่ในช่วงที่รัฐบาลปัจจุบันจัดงบประมาณไปแล้ว และใช้ไปเยอะแล้ว 3 ใน 4 ของงบประมาณ ทั้งหมด เพราะฉะนั้น ก็จะต้องรอเดือนตุลาคม 2544 จัดงบประมาณใหม่ถึงจะทำได้ ซึ่งคงต้องค่อยๆชี้แจงให้กับชาวบ้านทราบว่า ถ้าหากเราเข้ามาก่อนหน้านี้ ก่อนที่จะมีการจัดสรรงบประมาณในกลางเดือนกรกฎาคม 2543 เราก็สามารถทำได้เลย แต่เข้ามาตอนนี้ในช่วงกลางปี ไม่มีเงิน มันคงเป็นไปได้ยาก ซึ่งคิดว่าชาวบ้านคงเข้าใจ

เพราะว่าการที่เขาเลือกเรามา คงไม่ได้หมายความว่า ณ วันที่เลือกเราปุ๊บ คือวันที่ 6 มกราคม แล้ววันที่ 7 จะสามารถไปจ่ายเงิน 30 บาทได้ (ไทยโพสต์ 120144, Bangkok Post 100101)

2.1.2 ยกระดับนวัตกรรมไทยสู่อินเตอร์

นพ.ปราศรัย บุญยวงศิริโรจน์ รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) เปิดเผยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการนวดไทยว่า ขณะนี้ สธ.มีนโยบายที่จะพัฒนาองค์ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยและการนวดไทยให้ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของประชาชนไทยรวมทั้งชาวต่างชาติ

ทั้งนี้ ได้มีการวางแผนดำเนินการใน 4 เรื่องใหญ่ๆ ได้แก่ 1. การขยายหลักสูตรฝึกอบรมทั้งทางด้านองค์ความรู้ภาคทฤษฎีและการปฏิบัติจากเดิมเพียง 300 ชั่วโมง ให้เป็นหลักสูตรกว่า 600 ชั่วโมง เพื่อให้ได้มาตรฐาน ตามที่ตลาดโลกยอมรับ 2. การออกกระเปาะหรือประกาศตามกฎหมาย โดยเพิ่มการนวดไทยให้เป็นประเภทหนึ่งของการแพทย์แผนไทย 3. การขยายศูนย์ฝึกอบรมการนวดไปยังส่วนภูมิภาค โดยให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นฝ่ายควบคุมมาตรฐาน 4. จะตั้งศูนย์ส่งเสริมสุขภาพอย่างครบวงจร 35 แห่ง โดยศูนย์ดังกล่าวจะมีทั้งการนวดส่งเสริมสุขภาพ คลายเครียด บรรเทาความปวดเมื่อย การใช้สมุนไพรเป็น ทั้งเป็นยากิน ยาประคบ และอบไอน้ำสมุนไพร ด้าน พญ. เพ็ญภา ทวีทรัพย์เจริญ ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์แผนไทยกล่าวว่า สถาบันฯได้ตั้งคณะกรรมการทั้งแพทย์แผนโบราณและแพทย์แผนปัจจุบันเข้าร่วมพัฒนาหลักสูตร ทั้งการนวดแบบราชสำนักและนวดเคลย์คักดิ์ รวมทั้งนวดฝ่าเท้าด้วย

นอกจากนี้จะมีการเพิ่มเติมเรื่องของโรคต่างๆ ที่มักเป็นปัญหาของชาวตะวันตกให้มากขึ้น เช่น โรคข้อต่างๆ รวมทั้งเรื่องมารยาทการเรียนรู้วัฒนธรรมต่างประเทศ เรื่องของศิลปะการบริการผู้สูงอายุ “เราคาดหวังว่าหมอนวดไทย ไม่เพียงแต่จะเป็นผู้ประกอบการอาชีพเท่านั้น แต่สามารถจะเป็นทูตวัฒนธรรมเผยแพร่เอกลักษณ์และคุณภาพที่แท้จริงของนวดไทยด้วย รุ่นแรกที่จะรับหลังจากพัฒนาหลักสูตรนี้ จะเปิดสอบคัดเลือกได้ในต้นปี 2544 นี้ โดยจะรับรุ่นละ 100 คน” (ผู้จัดการ 020144)

2.2 ความเคลื่อนไหวด้านโรคและภัย

2.2.1 มาลาเรียระบาดที่อำนาจเจริญ

นพ.สุระพร ลอยหา นายแพทย์สาธารณสุข จังหวัดอำนาจเจริญ กล่าวว่า ขณะนี้ได้มีการแพร่ระบาดของโรคไข้มาลาเรีย ซึ่งไม่เคยพบมาก่อนในหลายปีแล้ว โดยเกิดที่ ต.นาโพธิ์ อ.เมือง มีผู้เสียชีวิตไป 2 ราย ด้านกรมควบคุมโรคติดต่อแจ้งว่า สามารถควบคุมการระบาดของ “มาลาเรีย” ที่อำนาจเจริญได้แล้ว รวมทั้งเจาะเลือดกลุ่มเสี่ยง 507 คน ไม่พบผู้ติดเชื้อรายใหม่ อย่างไรก็ตาม โรคนี้สามารถแพร่ระบาดได้ในช่วงฤดูแล้งซึ่งประชาชนไปเกี่ยวข้าวตามที่นาใกล้ลำห้วยริมชายป่า ยุงก้นปล่องจะชุกชุมอยู่ในลำห้วยที่มีน้ำขัง จึงต้องระมัดระวังตัว ไม่ให้ถูกยุงกัด (สยามรัฐ, ไทยโพสต์ 180144)

2.2.2 ใช้เลือดออกกระบาดทั่วโลก ...ไทยปีนี้จะระบาดหนัก

ดร.รูแอนท์ คูเบอร์ ผู้อำนวยการกองควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อแห่งชาติ สหรัฐอเมริกา และที่ปรึกษาผู้อำนวยการองค์การอนามัยโลก ภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กล่าวว่า ปัจจุบันไข้เลือดออกมีการแพร่ขยายไปทั่วโลก การเพิ่มขึ้นของไข้เลือดออกนั้นมีผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ผลการพัฒนาชุมชนทำให้เกิดการอพยพของประชากรเพื่อมาทำงานหลายแห่ง ชุมชนเมืองเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงจำนวนมาก

“ทางกองควบคุมพาหะนำโรคเราได้ศึกษาธรรมชาติของยุง การติดต่อ ชีวิตวิทยา นิสัยของยุง ได้รู้การควบคุมว่า ยุงบ้าน รัศมีการบินไม่เกิน 500 เมตร แต่เราไม่ได้ควบคุมอย่างจริงจัง เพราะมักจะอาศัยให้หน่วยงานของรัฐเป็นผู้จัดการ ดังนั้นวิธีการควบคุมที่ดีที่สุดคือประชาชนจะต้องควบคุมสิ่งแวดล้อมในบ้านตัวเอง กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงอย่างจริงจัง สำหรับเรื่องวัคซีนป้องกันโรคไข้เลือดออกที่หลายคนกำลังรออยู่นั้น คงต้องใช้เวลานาน้อยกว่า 10 ปี ระหว่างนี้ประชาชนทุกคนจึงต้องให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการกำจัดแหล่งยุงก่อน” ดร.คูเบอร์กล่าว

ในเวลาไล่เลี่ยกัน นพ.สราวุธ สุวัฒน์ทัฬหะ ผู้อำนวยการสำนักงานควบคุมโรคไข้เลือดออก กรมควบคุมโรคติดต่อกล่าวว่า พบแนวโน้มผู้ป่วยมีมากขึ้นเมื่อปลายปี 2543 คาดว่าในปี 2544 นี้ ผู้ป่วยไข้เลือดออกจะมากขึ้น เนื่องจากภูมิคุ้มกันต้านไข้เลือดออกบางสายพันธุ์ในประชากรเด็กลดลง เมื่อรับเชื้อใหม่เพิ่มโอกาสป่วยจึงมีมาก

ทั้งนี้ กระทรวงสาธารณสุขมีเป้าหมายลดอัตราการป่วยไข้เลือดออกให้เหลือ 50 ต่อประชากรแสนคน อัตราการป่วยตายร้อยละ 0.2 ซึ่งผลการดำเนินการในปี 2543 ที่ผ่านมา ภาพรวมของประเทศอัตราการป่วยอยู่ที่ 28 ต่อประชากรแสนคน อัตราการตายร้อยละ 0.1 (มติชน 310144, ผู้จัดการ 300144)

2.2.3 ซึ่ภัยเงียบ เครื่องสำอาง – ร้านเสริมสวย

สธ.เตือนภัยเทียบเครื่องสำอางปลอมแปลง – ร้านเสริมสวยอุดมเชื้อรา ซึ่งสาวที่นิยมเข้าร้านเสริมสวย อาจได้โรคแถมโดยคาดไม่ถึง เกสซ์กรหญิงอังกาบ เวสโกสิทธิ์ รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) พร้อมเจ้าหน้าที่ตำรวจ เข้าตรวจค้นอาคารพาณิชย์ 3 ชั้น เลขที่ 802/49-50 ซอยประตู 28 ถนนเจริญกรุง ที่ได้รับการร้องเรียนว่าเป็นที่เก็บเครื่องสำอางปลอมแปลง และไม่ได้รับอนุญาตจาก อย. พบ เครื่องสำอาง ยี่ห้อ แพน จอยส์, เวอร์ ดีอง และสตรอง จำนวนมากหลายหมื่นกล่อง จากการตรวจสอบเบื้องต้น พบว่า เครื่องสำอางทั้ง 3 ยี่ห้อ มีสารไฮโดรควิโน และสารปรอท ผสม ซึ่งทำให้ผู้ใช้มีจุดด่างขาวบนใบหน้า เมื่อใช้ไปนานๆ จะกลายเป็นมะเร็งและเป็นฝ้าในที่สุด ซึ่งสินค้าเหล่านี้ส่วนใหญ่ จะส่งขายตามตลาดนัดต่างจังหวัด

ด้านนางนิตยา มหาผล โฆษกกระทรวงสาธารณสุข เปิดเผยผลการศึกษการปนเปื้อนของเชื้อราของอุปกรณ์ในร้านแต่งผม – เสริมสวย โดยคัดเลือกร้านตัวอย่างจาก 80 ร้าน ในจังหวัดท่องเที่ยวแห่งหนึ่ง พบอุปกรณ์ที่มีการปนเปื้อนเชื้อรามากที่สุด คือ แปรงผม ฝ้ายขนหนู ไม้แคะหู หวี อุปกรณ์แต่งเล็บและกรรไกรตัดผม (กรุงเทพฯ, มติชน 130144)

2.3 ความเคลื่อนไหวด้านยา

2.3.1 อย. ปลอดภัยยาทาส SMP ราคาถูกลงกว่าครึ่ง

จากที่มีการเปิดเผยเบื้องหน้าเบื้องหลัง มาตรการตรวจสอบความปลอดภัยจากการใช้ยา หรือ SMP (SAFETY MONITORING PROGRAMME) ซึ่งพบว่า “วาระซ่อนเร้น” หลายประการ ที่เลือกบริษัทฯ ต่างชาติให้ผูกขาดและแสวงหากำไรโดยไร้คู่แข่ง ล่าสุดเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2544 คณะกรรมการยามีมติให้ปรับปรุงข้อกำหนดการขึ้นทะเบียนตำรับยาใหม่ นับเป็นการ “การปลดแอก” ครั้งสำคัญในประวัติศาสตร์วงการยาเมืองไทยทีเดียว

น.พ.วิชัย โชควิวัฒน์ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา เผยว่าจุดเริ่มต้นของการใช้มาตรการอภัยดังกล่าวเกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2532 ระหว่างประเทศไทยถูกกดดันจากสหรัฐให้แก้ไขระบบสิทธิบัตรใหม่ ในระหว่างที่กฎยังไม่มีการแก้ไข สหรัฐขอให้กระทรวงสาธารณสุข มีมาตรการดูแลความปลอดภัยของยาใหม่ในลักษณะของการมีเงื่อนไข หรือ SPM ซึ่งหลักการเป็นเรื่องที่ดี แต่มาตรการ SMP ที่ใช้อยู่ได้สร้างระบบผูกขาดยาใหม่ทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็ยยาที่จัดหรือไม่จัดสิทธิบัตรในประเทศไทย นับตั้งแต่ปี 2534 จนถึงปี 2543 มียาที่อยู่ระหว่างการควบคุมความปลอดภัย 426 ตำรับ

“ผมคิดว่าเราน่าจะเกิดความเสียหายจากเงื่อนไขดังกล่าวนี้บนพื้นฐานบาทเดียวที่เดียวในช่วงกว่า 10 ปีที่ผ่านมา” เลขาธิการ อย. กล่าว ว่า มติคณะกรรมการยาคั้งนี้ จะส่งผลดีต่อประเทศชาติโดยรวม ทำให้เกิดการแข่งขันทางการตลาดที่เป็นธรรม ลดการผูกขาด ผู้บริโภคสามารถใช้จ่ายที่จำเป็นในราคาถูกลง โดยยังคงมีประสิทธิภาพและปลอดภัยในการบริโภค

น.พ.วิชัย ยกตัวอย่างกรณีโรเมอโรซอล ทิงเจอร์ว่า ถ้าเป็นยาของบริษัทต้นแบบ ขนาด 30 ซี.ซี. ราคาประมาณ 50 บาท ถ้าผลิตในประเทศราคาจะเหลือแค่ 3 บาท เท่านั้น

หรือกรณีของยาแก้เชื้อราที่ใช้สำหรับคนไข้โรคเอดส์ชื่อ Fluconazole ปกติแล้วควรใช้เวลาทำ SMP 2 ปี แต่กลับยืดออกไปเป็น 5-6 ปี ขณะที่ราคาขายต้นแบบเม็ดหนึ่งตก 250 บาท แต่ยาเลียนแบบราคาเหลือ แค่ 6 บาทเท่านั้น ที่สำคัญคือยาทั้ง 2 ชนิดมีผลในการรักษาเหมือนกัน

“ปัจจุบันเรามีโรงงานยาในประเทศ 170 โรง โรงงานที่ได้ GMP ไปประมาณ 120 กว่าแห่ง หมายความว่า มีประมาณ 70% ที่สามารถผลิตยาที่มีคุณภาพได้” ภ.ญ.อังกาบ เวสโกสิทธิ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา ยืนยันมาตรฐานการผลิต (ผู้จัดการ, มติชน 200144)

2.3.2 วัคซีนในอนาคต ความหวังด้านสาธารณสุข

บริษัท เมอร์ค ชาร์ฟ แอน โดห์ม บริษัทเวชภัณฑ์ที่ใหญ่ของโลกด้านวัคซีน ได้จัดสัมมนาเรื่องความก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์ของการผลิตและใช้วัคซีนในอนาคต รวมถึงความปลอดภัยภายหลังการนำวัคซีนมาใช้ การประชุมดังกล่าว มีผู้เข้าร่วมจากนานาชาติ

ดร.แวน ตามแมน จาก เบลเยียม กล่าวว่า ร้อยละ 20 ของเด็กทั่วโลก ยังไม่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรค แม้ว่าปัจจุบันจะมีวัคซีนป้องกันหลายๆชนิดแล้วก็ตาม ขณะนี้ทั่วโลกให้ความสำคัญกับโรคหัดเยอรมัน บาดทะยัก คอตีบ วัณโรค ไข้หวัดใหญ่ และอีโบล่า ซึ่งวัคซีนป้องกันโรคเหล่านี้ จะควบคุมให้ได้ แต่ปัญหาคือยังไม่ครอบคลุมการให้วัคซีนอย่างทั่วถึง

ดร.แวน บอกว่า ปัจจุบัน มีอยู่ 3 โรคที่ยากต่อการผลิตวัคซีน คือ เอดส์ มาลาเรีย วัณโรค เพราะเชื้อจะอยู่ในเซลล์ ทำให้ยากต่อการที่ร่างกายจะรู้ว่ามีเชื้ออยู่ โดยเฉพาะเอดส์มีการทดลองแล้วในสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และไทย ที่มีชื่อว่า แวกซ์เจน ซึ่งเป็นการใช้เปลือกนอกของไวรัสมาทำเป็นวัคซีน อาจจะได้หรือไม่ได้ผล ซึ่งอยู่ในขั้นทดลองจะเข้าระยะที่ 3 ส่วนวัณโรคและมาลาเรีย ยังต้องการข้อมูลอีกมาก

ดร.อลัน ฮอว์ นักวิจัยไวรัส กล่าวว่า คนทั่วโลก และในบ้านเรา ไม่เน้นการป้องกัน เนื่องจากมองว่าสิ้นเปลือง ถ้ามองในระยะยาวแล้วจะช่วยให้คุ้ม เพราะเมื่อเป็นแล้วจะต้องใช้งบประมาณมากกว่าการฉีดในระยะแรก “แต่ที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ทั้งแพทย์และผู้ป่วยเองที่ยังไม่ยอมรับการฉีดวัคซีน ที่ผ่านมามีแนวโน้มการรักษามากกว่าการป้องกัน

ศ.ดร.ภักดี โพธิศิริ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ บอกว่า “การใช้วัคซีนยังมีความจำเป็นมากในบ้านเรา และเป็นหัวใจของการดำเนินงานด้านสาธารณสุข วิธีการที่จะป้องกันโรค เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันโรค และมีประสิทธิภาพมากที่สุด นายแพทย์สมทรง รักษาเผ่า อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ บอกว่า ยังมีวัคซีนอีกมากที่ประเทศไทยยังไม่ได้ใช้ ปัญหาติดเรื่องงบประมาณที่มีอยู่ไม่ค่อยเพียงพอ ต้องคิดกันหนักด้วยว่า ปริมาณปัญหาของโรคชนิดนั้นๆที่จะให้วัคซีนมีจำนวนมากเท่าใด หรืออยู่ในอายุใด ใครคือกลุ่มเสี่ยง เพราะอาจทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ และได้ผลไม่คุ้มค่า (กรุงเทพฯธุรกิจ 090144)

2.3.3 ฮีโอสโมโนอิมูนอัสเจอร์รี่ ซะลอกความแก่

รศ.ดร.สุรัชย์ ชาศรีรัตน์ อาจารย์ภาควิชาสัตวบาล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กล่าวว่า บังเอิญได้พบจากการทำงานวิจัย เรื่องผลตกค้างจากการใช้ฮีโอสโมโน อาร์ เอส บี ที ในการเพิ่มผลผลิตน้ำนมโครีดนมในไทย พบว่า ฮีโอสโมโนดังกล่าวซึ่งมีอยู่ในวัฏกับฮีโอสโมโนที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตของมนุษย์เป็นตัวเดียวกัน แต่ฮีโอสโมโนซึ่งจะทำให้มนุษย์อายุยืนยาวขึ้น และกลับมาเป็นหนุ่มสาวอีกครั้งคือ ฮีโอสโมโน “ไอจีเอฟ 1” ที่ผลิตออกมาจากตัวมนุษย์หลังจากถูกกระตุ้นด้วยฮีโอสโมโนที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตนั่นเอง ทั้งนี้ ฮีโอสโมโนไอจีเอฟ 1 จะมีส่วนช่วยเพิ่มในเขากวางอ่อน ซึ่งตนได้เตรียมงานวิจัยในเรื่องการเลี้ยงกวาง เพื่อสกัดสารตัวดังกล่าวนี้แล้ว

รศ.ดร.สุรัชย์กล่าวอีกว่า ผลของการใช้ฮีโอสโมโนนี้ สำหรับคนปกติที่ไม่เจ็บป่วย จะทำให้มีอายุอ่อนวัยลงถึง 10 ปี เนื่องจากฮีโอสโมโนตัวนี้จะไปกระตุ้นให้ร่างกายสร้างเซลล์ต่างๆขึ้นมาใหม่ ไม่ว่าจะเป็น เซลล์ไขกระดูก กล้ามเนื้อ ไよประสาท ที่เสื่อมและตายไปแล้ว อีกทั้งยังสามารถลดไขมันในร่างกายด้วย นอกจากนี้คนป่วยเป็นอัมพาต อัมพฤกษ์ ฮีโอสโมโนไอจีเอฟ 1 จะช่วยกระตุ้นให้สร้างไよประสาทขึ้นมาใหม่ เป็นการรักษาโรคนี้ได้ด้วย ขณะนี้ในสังคมไทย มีการใช้กันในกลุ่มคนชั้นสูง เช่น นักการเมือง และนักธุรกิจ

ฮีโอสโมโน ไอจีเอฟ 1 จะต้องใช้ควบคู่กับน้ำ “โนนิ” ซึ่งจะเป็นตัวช่วยซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอ น้ำโนนิเป็นสมุนไพรสกัดจากผลโนนิที่มีอยู่ในรัฐฮาวาย ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งในประเทศไทยมีการเข้าใจผิดว่า ผลโนนิ คือ ผลยอ แต่ความจริงแล้วเป็นคนละชนิด ขณะนี้ตนนำเอาต้นโนนิมาทดลองปลูกในประเทศไทย โดยพบว่า สามารถปลูกได้ดีในพื้นที่ที่มีอากาศหนาวเย็น เช่น ที่จังหวัดเชียงราย (ไทยรัฐ 170144)

2.4 การวิจัยด้านการแพทย์และเภสัช

2.4.1 ลุย “โคโคซาน” รักษาแผลไหม้

ดร.มาลินี ประสิทธิ์ศิลป์ นักวิจัยศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ (เอ็มเทค) เปิดเผยว่า เมื่อ 3 ปีที่แล้ว เอ็มเทคร่วมกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (เอไอที) เริ่มโครงการวิจัยสกัดสารโคโคซานจากเปลือกกุ้ง และเอ็มเทคได้นำโคโคซานมาขึ้นรูปเป็นวัสดุปิดแผล เป็นลักษณะแผ่นฟิล์มบางๆ และทดลองปิดแผลปกติ ซึ่งสามารถรักษาแผลให้หายภายใน 10-12 วัน เนื่องจากโคโคซานมีคุณสมบัติยับยั้งการเจริญเติบโตของพวกแบคทีเรียบางชนิด

“ขั้นตอนต่อไป เอ็มเทคจะพัฒนาโคโคซานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น โดยมีโครงการทดลองในแผลที่ถูกไฟไหม้ น้ำร้อนลวกที่รักษายากกว่าแผลปกติ ซึ่งจะทดลองคนไข้ 10 คนขึ้นไป ที่โรงพยาบาลรามารินทร์ ถ้าสำเร็จจะขยายผลไปยังโรงพยาบาลอื่นๆ” (ไทยโพสต์ 050144)

2.4.2 ไทยผนึกญี่ปุ่นพัฒนา “วัคซีนโรคฉี่หนู”

ศ.ดร.ภักดี โพธิศิริ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า ขณะนี้ กรมวิทยาศาสตร์ฯ ได้รับมอบจากกระทรวงสาธารณสุขให้เป็นศูนย์กลางร่วมกับสถาบันวิจัยเรื่องโรคติดต่อของญี่ปุ่น โดยส่งผู้เชี่ยวชาญมาร่วมศึกษาโรคฉี่หนูในบ้านเรา เพราะประเทศญี่ปุ่นเคยเกิดการระบาดของโรคฉี่หนูมาแล้ว เมื่อ 10 ปีที่ผ่านมา และได้พัฒนาวัคซีนออกมาปราบ ซึ่งขณะนี้โรคนี้นี้ได้หมดไปจากประเทศญี่ปุ่นแล้ว การร่วมมือกันในครั้งนี้ จะต้องศึกษาสายพันธุ์ เพราะโรคฉี่หนูมีมากกว่า 200 สายพันธุ์ และของญี่ปุ่นก็เป็นคนละสายพันธุ์กับเมืองไทย ทำให้ต้องมาพัฒนาและปรับปรุงให้เหมาะกับสายพันธุ์ในประเทศไทย (กรุงเทพฯธุรกิจ 050144)

ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับท่างานองการดำเนินชีวิต

1. ความเคลื่อนไหวด้านการบริโภค

1.1 ความเคลื่อนไหวด้านการบริโภคสินค้า

1.1.1 ศูนย์วิจัยกสิกรไทยสำรวจคนไทยปัจจุบันดื่มเบียร์ 16 ลิตรต่อคนต่อปี

รายงานของศูนย์วิจัยกสิกรไทยระบุว่า มีความเชื่อว่ากระแสนิยมการดื่มเบียร์ของคนไทยยังมีอยู่ แต่ภาวะเศรษฐกิจของประเทศที่ยังไม่ฟื้นตัวอย่างชัดเจนและทั่วถึงทุกภาคเศรษฐกิจ และสถานการณ์ทางการเมือง ทำให้กำลังซื้อของประชาชนยังไม่กลับมา รายงานกล่าวว่า ในปี 2543 มีผู้ประกอบการหลายรายปิดกิจการไป อีกหลายรายได้รับอนุญาตและก่อสร้างโรงงานเสร็จแล้ว แต่ไม่ผลิต แต่ก็มีหลายรายที่สามารถยืนหยัดอยู่ในธุรกิจนี้ได้ โดยปรับตัวทั้งคุณภาพ รสชาติ ราคาจำหน่ายของสินค้าและบริการ ล่าสุดมีโรงเบียร์เปิดอยู่เพียง 9 แห่ง จากจำนวนการยื่นขอทำธุรกิจทั้งสิ้น 16 แห่ง

รายงานได้อ้างการเปิดเผยของนายสุพจน์ ธีระวัฒน์ชัย กรรมการผู้จัดการบริษัท โรงเบียร์ตะวันแดง ผู้บริหารธุรกิจโรงผลิตเบียร์สดขนาดเล็กล้านพระราม 3 ยังเชื่อว่า ธุรกิจโรงเบียร์ได้รับความนิยมอย่างสูงจากกลุ่มผู้บริโภคและมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นอีก เพราะอัตราการบริโภคเบียร์ของคนไทยมีเพียง 16 ลิตรต่อคนต่อปี ซึ่งนายสุพจน์ระบุว่าต่ำมากเมื่อเทียบกับต่างประเทศ (โรงเบียร์ตะวันแดงมียอดขายเฉลี่ย 30,000 ลิตรต่อเดือน และแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง และคาดว่าจะถึงจุดคุ้มทุนเร็วขึ้นกว่าที่คาดไว้ถึง 1 ปี (ไทยโพสต์ 080144)

1.1.2 เผย 5 ปัญหาที่ประชาชนร้องเรียนมากที่สุด พบปัญหาคุณภาพสินค้าครองแชมป์ องค์กรผู้บริโภคเสนอแนวทางปฏิรูปผลักดันกม. คุ้มครอง และช่วยเหลือผู้บริโภค หลังพบสถานการณ์ปัญหาการร้องเรียน เลวร้ายหนักยิ่งขึ้นทุกวัน

เมื่อวันที่ 30 ม.ค. 2544 สำนักงานอาหารและยา (อย.) ร่วมกับสหพันธ์เพื่อผู้บริโภค จัดอภิปรายเรื่อง "การผลักดันมาตรการทางกฎหมายให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในการช่วยเหลือผู้บริโภค...จะอย่างไร" โดย น.ส.พจนา บุญทอง หัวหน้าศูนย์พิทักษ์สิทธิผู้บริโภค มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค ได้กล่าวถึงปัญหาของผู้บริโภคว่า สถานการณ์ปัญหาการร้องเรียนของผู้บริโภค อยู่ในขั้นวิกฤติและรุนแรงเป็นอย่างมาก ผู้บริโภคกลายเป็นเหยื่อของผู้ประกอบการที่อาศัยช่องว่างทางกฎหมายเอารัดเอาเปรียบ และว่า การร้องเรียน หรือสถานการณ์ที่ผู้บริโภคถูกละเมิดสิทธิโดยมีขอบมากที่สุด 5 อันดับแรก มีดังนี้

อันดับหนึ่ง คือ การร้องเรียนทางด้านผลิตภัณฑ์ด้านสุขภาพ โดยปัญหาที่ร้องเรียนเข้ามามากที่สุด คือ คุณภาพสินค้าไม่ตรงกับสรรพคุณที่ฉลาก และยาเพื่อสุขภาพบางตัวโดนเพิกถอนจากการขายแล้ว แต่ยังมีการขายอยู่ในท้องตลาด อีกกรณีคือเรื่องของราคาที่สูงเกินจริง เช่น กระเทียมอัดเม็ดหนึ่งกล่องมี 60 เม็ด ราคากล่องละ 300 บาท ในขณะที่เราซื้อกระเทียมจากตลาดกิโลกรัมละ 30-40 บาทเท่านั้น **อันดับสอง** คือ เรื่องการบริการสาธารณสุข เช่น คุณภาพของแพทย์ในการวินิจฉัยโรค การปฏิเสธผู้ป่วย ความไม่โปร่งใสในการให้บริการ ปัญหาเหล่านี้ ถูกร้องเรียนเข้ามาเป็นอย่างมาก **อันดับสาม** การร้องเรียนเรื่องระบบสาธารณสุขบริโภค โดยเป็นเรื่องคุณภาพของสาธารณสุขบริโภค เช่น กรณีของยูบีซีที่เจ้าของกิจการอ้างเสมอว่าไม่ได้ผูกขาด แต่ประชาชนต่างทราบว่าเป็นธุรกิจเคเบิลทีวีที่ผูกขาดโดยสิ้นเชิง **อันดับสี่** เรื่องคุณภาพของสินค้า มีสินค้าหลายชนิดในท้องตลาดด้อยคุณภาพอย่างมาก เนื่องจากผู้ประกอบการเอารัดเอาเปรียบพยายามแสวงหากำไรมากกว่าจะพัฒนาคุณภาพ **อันดับสุดท้าย** เรื่องเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ โดยปัญหาที่ร้องเรียนคือผู้ประกอบการไม่ปฏิบัติตามสัญญา เงื่อนไข และปัญหาของบ้านที่สร้างผิดแบบด้อยมาตรฐาน

น.ส.พจนา กล่าวอีกว่า ปัญหาการใช้กฎหมายในปัจจุบันมีจุดบกพร่องและช่องว่างอยู่ โดยสรุปได้ 5 ประเด็น **ประเด็นแรก**คือกฎหมายที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอยู่หลายฉบับ เช่น พ.ร.บ.คุ้มครองผู้บริโภค ขึ้นอยู่กับสำนักนายกรัฐมนตรี มี พ.ร.บ.ควบคุมวัตถุอันตราย ขึ้นอยู่กับกระทรวงกลาโหม ยังมี พ.ร.บ.ยา ขึ้นอยู่กับกระทรวงสาธารณสุข และมีอีกหลาย พ.ร.บ.ที่เกี่ยวข้องกับผู้บริโภค ดังนั้น กฎหมายที่เกี่ยวข้องมีมากเกินไป ซ้ำซ้อน ปัญหาการคุ้มครองบางอย่างมีการโยนความรับผิดชอบ **ประเด็นที่สอง** กฎหมายที่เป็นอยู่ใช้อำนาจหน่วยงานรัฐทำหน้าที่คุ้มครอง ทำให้ผู้บริโภค ต้องพึ่งพิงหน่วยงานรัฐมากเกินไป แทนที่จะส่งเสริมหน่วยงานรัฐให้เข้มแข็ง **ประเด็นที่สาม** กฎหมายที่เป็นอยู่เน้นการตั้งรับเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแทนที่จะวางมาตรการไม่ให้เกิดปัญหา **ประเด็นที่สี่** ที่ผ่านมามีพบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐเองไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย อย่างเคร่งครัด มีช่องทางที่หลีกเลี่ยง และร่วมแสวงหาผลประโยชน์จากผู้บริโภค **ประเด็นสุดท้าย** ไม่มีการตรวจสอบการทำงานที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ การทำหน้าที่ของ ผู้รับผิดชอบมีการโยนไปโยนมาเพื่อปิดความรับผิดชอบ

น.ส.สารี อ่องสมหวัง เลขาธิการสหพันธ์คุ้มครองผู้บริโภค เปิดเผยว่า ทางสหพันธ์องค์กรผู้บริโภค คณะอนุกรรมการด้านคุ้มครองผู้บริโภค คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและสภาพทนายความ ได้ร่างกฎหมายองค์กรอิสระคุ้มครองผู้บริโภคตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 มาตรา

57 ฉบับประชาชนขึ้นมา โดยมีเป้าหมายเพื่อเสนอเป็นแนวทางในการปฏิรูปกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคให้เอื้อประโยชน์ และช่วยเหลือผู้บริโภคให้มากที่สุด

ส่วนทางด้านนายสันต์ พานิช กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และประธานอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนด้านคุ้มครองผู้บริโภค เสนอแนะในประเด็นของกฎหมายว่า ปัญหาของผู้บริโภคที่เกิดขึ้น เห็นควรที่จะผลักดันให้นำเสนอร่างกฎหมายองค์การอิสระผู้บริโภค ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 57 โดยประเด็นสำคัญที่มีการผลักดัน คือการจัดตั้งองค์การอิสระคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นมา โดยไม่สังกัดกระทรวงใด กระทรวงหนึ่ง แต่จะได้รับเงินสนับสนุนจากภาครัฐบาล เพื่อทำหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภค และเป็นปัจเจกที่สามารถทำหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตั้งกองทุนเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นมา รวมทั้งแก้ไขปัญหาระบบการดำเนินการ ในกรณีที่มีการร้องเรียนให้ผู้บริโภค ให้ติดตามช่วยเหลืออย่างรวดเร็วที่สุด เพื่อแก้ปัญหาความล่าช้า (มติชน, ผู้จัดการ 310144)

1.2 ความเคลื่อนไหวด้านสื่อสารมวลชนและการโฆษณา

1.2.1 ความขัดแย้งกรณีไอทีวี นำไปสู่ความแตกหัก

ความเคลื่อนไหวกรณีความขัดแย้งในบริษัทไอทีวี ระหว่างกลุ่มผู้บริหารใหม่-เก่าและผู้ปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นในช่วงเดือน ม.ค. 2544 ต่อเนื่องมาจากเดือนก่อน โดยในช่วงปลายเดือน ธ.ค. 2543 วันที่ 28 ที่มีข่าวว่านายบุญคดี ปลั่งศิริ ประธานบริษัทชินคอร์ป ผู้ถือหุ้นใหญ่ในบริษัทไอทีวี ได้มีคำสั่งปรับโครงสร้างการบริหารงานใหม่ โดยให้นายสรรคชัย เตียวประเสริฐกุล กรรมการผู้จัดการ เข้ามารักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายข่าวแทนนายปิยะ มาลากุล ณ อยุธยา ซึ่งปรับมาเป็นที่ปรึกษา ซึ่งตามรายงานข่าวว่าได้สร้างความไม่พอใจแก่นายปิยะ และได้ประกาศลาออกจากตำแหน่ง และมีการเผยแพร่จดหมายของนายปิยะที่เขียนถึงนายบุญคดีไปยังสื่อต่างๆ อย่างกว้างขวาง

ขณะเดียวกันนั้น ก็ได้มีความเคลื่อนไหวในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานข่าว นายจิระ ห่องสำเร็จ บรรณาธิการบริหารของไอทีวี ได้ให้สัมภาษณ์สำนักข่าวต่างประเทศระบุว่า มีการเมืองเข้ามาแทรกแซงในการเสนอข่าวของสถานี ทั้งนี้มีพนักงานได้เปิดเผยกับสื่อมวลชนว่า พวกตนได้รับแรงกดดันในการกำหนดรูปแบบเสนอข่าวที่เป็นการสนับสนุนพรรคไทยรักไทย ของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งบริษัทชินคอร์ป แต่ปัจจุบันไม่ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับบริษัทแล้ว

แม้ว่าฝ่ายบริหารของชินคอร์ป จะออกมาปฏิเสธข้อกล่าวหาของบรรดาพนักงานไอทีวีในเรื่องการเข้ามาก้าวล่วงแทรกแซง แต่ความเคลื่อนไหวของกลุ่มพนักงานไอทีวี ก็ได้รับการสนับสนุนอย่างกว้างขวางจากหลายฝ่ายเช่นสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย กลุ่มเอ็นจีโอต่างๆ เช่น คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม กลุ่มเพื่อนประชาชน และเครือข่ายวิทยาเพื่อประชาสังคมในนามของคณะทำงานติดตามมาตรา 40 รวมทั้งคณะกรรมการญาติวีรชนเดือนพฤษภาคม 2535 ได้มีการออกแถลงการณ์คัดค้านการกระทำของฝ่ายบริหารไอทีวี และพร้อมต่อสู้เพื่อสร้างหลักประกันในด้านสิทธิเสรีภาพในการนำเสนอข่าวสารตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญอย่างถึงที่สุด

คณะทำงานติดตามมาตรา 40 ได้เรียกร้องใน 3 ข้อคือ 1.ให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย แสดงความรับผิดชอบต่อวิกฤติปัญหาไอทีวี 2.ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและมีส่วนในการผูกปมปัญหาให้ ไอทีวีจัดเวทีสาธารณะ ไม่ว่าจะป็นรัฐบาลพรรคประชาธิปไตย ที่เปิดช่องให้มีการแก้ไขสัญญาไอทีวี หรือผู้บริหารธนาคารไทยพาณิชย์ และบริษัทชินคอร์ปโดยด่วนที่สุด 3. เรียกร้องประชาชนในฐานะเจ้าของสถานีโทรทัศน์ ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 40 ให้ร่วมกันส่งสัญญาณต่อผู้บริหารไอทีวี ร่วมใจอาลัยกับทีวีเสรี ซึ่งหากยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ก็ขอให้เปลี่ยนชื่อสถานีไอทีวี จากทีวีเสรี เป็นชินสแตชั่น หรือสถานีไทยรักไทย จนกว่าจะคืนไอทีวี ทีวีเสรี ของแท้กลับคืนสู่ประชาชน (ไทยโพสต์ 160144)

อย่างไรก็ตาม ในช่วงกลางถึงปลายเดือน ม.ค. มีรายงานข่าวว่า ได้เกิดความแตกแยกในกลุ่มพนักงานไอทีวีด้วยตัวเอง โดยมีกลุ่มที่เรียกตัวเองว่า ฝ่ายเป็นกลาง ไม่เห็นด้วยกับการเคลื่อนไหวของเพื่อนพนักงาน และยืนยันว่าไม่มีการแทรกแซงจากฝ่ายบริหาร และระบุว่า ได้มีความพยายามของบุคคลที่เสียอำนาจ สร้างเงื่อนงำให้คนภายนอกเห็นว่ามีการแทรกแซงเกิดขึ้นภายในองค์กรอย่างรุนแรง ทั้งที่เป็นเพียงความรู้สึกของนักข่าวเพียงไม่กี่คน (ไทยโพสต์ 15, 260144)

หลังการลาออกจากตำแหน่งของนายจิระ ห่องสำเร็จ ก็มีการเคลื่อนไหวของพนักงานในวันที่ 18 ม.ค. ยื่นหนังสือถึงคณะกรรมการบริหารและกระบวนการยุติธรรม วุฒิสภา เพื่อให้ตรวจสอบให้ความเป็นธรรมแก่พนักงาน สมาชิกวุฒิสภา กทม. และคณะอีก 3 คน เข้ามาช่วยดูแลปัญหา ซึ่งนายโสภณ ได้เปิดเผยในเวลาต่อมาว่า ในสัญญาสัมปทานที่รัฐให้กับไอทีวีนั้น ไม่ได้มีระบุถึงสิทธิเสรีภาพหรือจรรยาบรรณ เน้นแต่ประโยชน์ต่อรัฐและผู้ได้รับสัมปทานเท่านั้น ไม่มีเจตนาที่จะสร้างสรรคสังคมแต่อย่างใด นอกจากนั้นยังพบว่า องค์ประกอบของไอทีวียังไม่ถูกต้องคือขาดภาคประชาชน มีเพียงผู้ลงทุน และพนักงานผู้ปฏิบัติงานเท่านั้น

รายงานข่าวเมื่อวันที่ 31 ม.ค. กล่าวว่า ในการพูดคุยกับนายบุญคดี ปลั่งศิริ ประธานกรรมการบริษัทชินคอร์ป นายโสมณได้เสนอแนวทางในการแก้ปัญหาไอทีวี 2 ประการคือ 1.เปิดสัญญาสัมปทานของไอทีวี 2.ให้บริษัทชินคอร์ปฯ ขายหุ้นที่มีอยู่ในไอทีวีทั้งหมดคืนให้กับประชาชน ส่วนขั้นตอนจะทำได้แค่ไหนขึ้นอยู่กับสำนักนายกรัฐมนตรี หากคุณบุญคดีเห็นด้วยกับข้อเสนออีกดำเนินการได้โดยไปติดต่อกับทางสำนักนายกฯ แล้วถามความชัดเจนในเบื้องต้นก่อนว่าสัญญานี้ต้องการทำเพื่อธุรกิจหรือเพื่อประชาชน ถ้าทำเพื่อประชาชนก็ต้องขายหุ้นนี้คืนให้คนไทย โดยสำนักนายกฯต้องจัดการสัญญาและองค์ประกอบของไอทีวีใหม่ ให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนด้วย นายโสมณยังกล่าวหาหน้าทีของตนและคณะจะมีเท่านั้น ถือว่าจบแล้ว คงทำอะไรมากกว่านี้ไม่ได้

อนึ่ง ในวันเดียวกัน ผู้สื่อข่าวรายงานว่ามีการออกไปปลิวไปทั่วสถานีไอทีวี โดยส่งผ่านไปที่เครื่องโทรสารแทบทุกเครื่อง ไปปลิวใช้ชื่อ "กลุ่มพลังเงียบ" เนื้อหาในไปปลิวกล่าวโจมตีกลุ่มผู้บริหารที่มาจากบริษัทชินคอร์ปฯ มีการอ้างระเบียบบริษัทเพื่อไล่ฝ่ายข่าวออกแล้วนำคนของตนเองเข้ามาแทน จากนั้นจะนำไอทีวีเข้าตลาดหลักทรัพย์ฯแล้วเริ่มปันหุ้น พอมีราคาที่น่าพอใจก็จะขายหุ้นทิ้ง ซึ่งเป็นแผนของพวกทุนนิยม ผู้บริหารจากชินคอร์ปฯหลอกให้ฝ่ายต่างๆ ฆ่ากันเอง พร้อมทั้งถามความคิดเห็นคนในไอทีวีว่าควรลาออกตอนนี้ดีไหมหรือจะให้ถูกไล่ (มติชน 17, 21, 310144)

2. ศาสนา ประเพณีความเชื่อและค่านิยมในสังคม

2.1 ความเคลื่อนไหวทางด้านศาสนา

2.1.1 มหาวิทยาลัยพุทธศาสนาแห่งโลกที่สุซุมวิท 20 เปิดแล้ว 'พระธรรมปิฎก' เป็นนายกสภามหาวิทยาลัย 'นรนิติ เศรษฐบุตร' เป็นอธิการบดี นักศึกษามาจากนักวิจัย นักวิชาการ นักปราชญ์ และผู้ทรงคุณวุฒิทางพุทธศาสนา

นายมนตรี สีสลับ เลขานุการกิตติมศักดิ์ องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก เปิดเผยว่า นับตั้งแต่มีมติของที่ประชุมใหญ่องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก (พสล.) ครั้งที่ 20 ซึ่งจัดประชุมที่ออสเตรเลีย เมื่อปี 2541 ที่ให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยพุทธศาสนาแห่งโลก โดยตั้งขึ้นในประเทศไทยนั้น บัดนี้การจัดตั้งมหาวิทยาลัยดังกล่าวได้ลุล่วงตามเป้าหมายแล้ว พร้อมทั้งเปิดเป็นทางการเมื่อเดือนธันวาคมที่ผ่านมา ทั้งนี้ มีศูนย์อำนวยการของมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ที่สำนักงานใหญ่องค์การ พสล. ที่สุซุมวิทซอย 20 ใกล้สวนเบญจวิจิตร และมีเครือข่ายใหญ่สองแห่งคือ ที่มหาวิทยาลัยซีไห่ (shi lai) ลอสแอนเจลิส ประเทศสหรัฐอเมริกา และ มหาวิทยาลัยอัปเวย์ (upway) ประเทศออสเตรเลีย

นายมนตรีสารกล่าวว่า มหาวิทยาลัยพุทธศาสนาแห่งโลกนี้ มีพระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต) เจ้าอาวาสวัดญาณเวศกวัน พุทธมณฑล จ.นครปฐม ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย นายอนันต กุรุณ ดำรงตำแหน่งอุปนายกภาคพื้นอเมริกา ยุโรป นายจันทร ทองประเสริฐ ดำรงตำแหน่งอุปนายกภาคพื้นเอเชียและแอฟริกา ยังมีผู้ทรงคุณวุฒิอีก 21 คนเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย และ นายนรนิติ เศรษฐบุตร อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นอธิการบดี

นายมนตรีสาร กล่าวว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยพุทธศาสนาแห่งโลก มีลักษณะไม่เหมือนกับนักศึกษามหาวิทยาลัยอื่นคือ จะประกอบด้วยนักวิจัย นักวิชาการ นักปราชญ์ และผู้ทรงคุณวุฒิทางพุทธศาสนาที่ต้องการจะศึกษาค้นคว้าและฝึกอบรมผ่านเครือข่ายของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีหลักสูตร 4 ปี

สำหรับงานของมหาวิทยาลัยจะมีงานหลักอยู่ 4 งาน ได้แก่ 1.งานด้านวิจัยและพัฒนาจะมีขบวนการวิจัยว่าจะอะไรคือของแท้ของปลอมในคัมภีร์ของพุทธศาสนา 2. งานด้านฝึกอบรมและพัฒนาหลักสูตร 3. งานด้านส่งเสริมจิตภาวนา การฝึกสมาธิ 4. งานด้านการพัฒนาการศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นสถาบันหลัก การศึกษาของไทยหรือของโลกในขณะนี้จัดการศึกษาไม่ตรงทาง คือไม่มีฐานทางจิตใจ หรือฐานทางวัฒนธรรม มีแต่จะเอาอย่างเดียว เพราะฉะนั้นการศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์เป็นกระบวนการศึกษาที่ตั้งอยู่บน ศีลสมาธิ ปัญญา (มติชน 210144)

2.1.2 พระพรหมโมลี หนึ่งในกรรมการมหาเถรสมาคม มรณภาพแล้วที่ประเทศพม่า ด้วยโรคหัวใจล้มเหลว ขณะเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจ

รายงานข่าวเมื่อวันที่ 12 ม.ค. แจ้งว่า กรรมการศาสนาได้รับแจ้งจากวัดยานนาวาว่า พระพรหมโมลี กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าอาวาสวัดยานนาวา ซึ่งเป็นอดีตประธานคณะผู้พิจารณาชั้นต้น กรณีวัดพระธรรมกาย จนถูกสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า เจ้าคณะใหญ่หนกลาง เจ้าคณะผู้ปกครองปลดออกจากการเป็นเจ้าคณะภาค 1 ได้มรณภาพแล้วเมื่อคืนวันที่ 11 ม.ค. เวลา 23.00 น. ด้วยโรคหัวใจล้มเหลว ณ เมืองทวาย ประเทศพม่า

นายมนัส ภาคภูมิ ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม กล่าวว่า พระพรหมโมลีได้เดินทางไปประเทศพม่า ร่วมกับพระราชคณะหลายรูป เพื่อจะไปหาข้อมูลในการปฏิบัติธรรมเพิ่มเติม ตั้งแต่วันที่ 9 ม.ค.ที่ผ่านมา ขณะนี้ได้มอบหมายให้ฝ่ายศาสนวิเทศประสานไปยัง กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อขอรับศพพระพรหมโมลีกลับประเทศไทย เพื่อตั้งบำเพ็ญกุศล ณ วัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร

พระพรหมโมลี เดิมชื่อนายวิลาส ทองคำ อายุ 70 ปี พรรษา 50 วิทยฐานะนักธรรมเอก เปรี๊ญธรรม 9 ประโยค และในฐานะที่เป็นพระราชอาคณະชั้นเจ้าคณะรอง (ที่รัญบุรี) เครื่องเกียรติยศที่ได้รับพระราชทานนั้นกองศาศนุปลัฎฐ์ ฝ่ายพิธีได้ทำเรื่องขอรับพระราชทานเครื่องเกียรติยศ เมื่อมรณภาพ โดยจะได้รับน้ำหลวงอาบศพ ไตรครองถวายสุก้าศพ โภฎิแปดเหลี่ยม ฉัตรเบญจา ปี กลองชนะ 10 ประโคมเวลารับพระราชทานน้ำสงศพ พระพิธีธรรม สวดอภิธรรม 3 คืน และเครื่องเกียรติยศที่ได้รับพระราชทาน เมื่อพระราชทานเพลิง คือ เพลิงหลวง รถอวเชิญโกศศพฉัตรเบญจา 10 แห่งเทียนเมรุ ปี กลองชนะ 10 ประโคมเวลาเวียนเมรุ

รายงานข่าวแจ้งว่า ภายหลังจากข่าวพระพรหมโมลีมรณภาพแพร่ออกไป ท่านกิตติวุฒโฒแห่งสำนักสงฆจิตตภาวัน จังหวัดชลบุรี และทางพระราชภาวนาวิสุทธิ อดีตเจ้าอาวาส วัดพระธรรมกาย ได้ติดต่อมายังสำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม เพื่อขอร่วมในการนำศพพระพรหมโมลีกลับเมืองไทยโดยด่วน (ผู้จัดการ 130144)

1.2 ความเคลื่อนไหวลัทธิความเชื่อ

1.2.1 ทางกรจันระดมกำลังตำรวจ ออกสกัดกั้นและสลายกลุ่มประท้วงนิกายฝ้าหลุนกงที่จัตุรัสเทียนอันเหมินรุนแรงยิ่งขึ้น

สำนักข่าวซินหัวของจีน รายงานข่าวว่า สาวกฝ้าหลุนกง 5 คน ได้จุดไฟเผาตัวเองที่จัตุรัสเทียนอันเหมิน เมื่อวันที่ 23 ม.ค. โดยมีผู้เสียชีวิตจากการฆ่าตัวตายนี้ 1 คน ส่วนอีก 4 คน ถูกนำตัวส่งโรงพยาบาล สำนักข่าวซีเอ็นเอ็นของสหรัฐ จับภาพเหตุการณ์พลีชีพประท้วงได้ ขณะไฟกำลังลุกไหม้ร่างคนซึ่งกำลังนั่งสมาธิ นับเป็นการประท้วงหน้าที่ยรุนแรงที่สุดระหว่างรัฐบาลจีนกับกลุ่มนิกายฝ้าหลุนกงในรอบ 18 เดือนที่ผ่านมานะ เหตุที่ได้รับความเจ็บสหัสจากไฟเผาไหม้คนหนึ่ง ดันทรุนทราย ขณะที่ตำรวจยืนมองอย่างเฉยเมยไม่มีท่าทีที่จะช่วยเหลือแต่อย่างใด รพพยาบาลมาถึงใน 25 นาทีหลังจากนั้น และนำคนเจ็บส่งโรงพยาบาล

อย่างไรก็ตาม กลุ่มเคลื่อนไหวของนิกายฝ้าหลุนกงทั้งในสหรัฐ และฮ่องกง ได้ออกแถลงการณ์ปฏิเสธอย่างแข็งขันว่า 5 คนที่จุดไฟเผาตัวเองนั้นไม่ใช่สมาชิกของกลุ่ม เนื่องจากนิกายต่อต้านการฆ่าตัวตายและความรุนแรงอย่างเด็ดขาด แถลงการณ์ได้กล่าวหาจีนว่าพยายามเล่นกลยุทธป้ายสีให้แก่กลุ่ม สื่อมวลชนในปักกิ่ง ซึ่งระดมโฆษณาชวนเชื่อชุดใหม่โจมตีฝ้าหลุนกงในเดือนนี้ กล่าวหาว่าสมาชิกฝ้าหลุนกงได้ก่อความรุนแรงและฆ่าตัวตายในช่วงก่อนหน้า

ก่อนเหตุการณ์ฆ่าตัวตายหลายสัปดาห์ หลั้หนึ่งคือผู้ก่อตั้งนิกายซึ่งอาศัยอยู่ในนิวยอร์กได้ส่งสารผ่านอินเทอร์เน็ต ประกาศว่า กลุ่มจะไม่ทนต่อการปราบปรามที่โหดร้ายของจีนต่อไป ขณะที่ฝ้าหลุนกงได้ทำทายประท้วงจีนที่จัตุรัสเทียนอันเหมินแทบทุกวัน โดยเฉพาะโอกาสสำคัญ อาทิ เทศกาลปีใหม่ นับตั้งแต่จีนประกาศฝ้าหลุนกงเป็นกลุ่มนอกกฎหมาย ห้ามเผยแพร่คำสอน สื่อและกิจกรรม ทั้งหมดของกลุ่มในปี 1999 (ผู้จัดการ 250144)

3. ปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด

3.1 ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด

3.1.1 ตำรวจปราบปรามยาเสพติดร่วมมือตำรวจสหรัฐจับกุมราย "ขุนส่า" หัวหน้าแก๊งค้ายาเสพติดข้ามชาติ พร้อมกับพวกอีก 5 คน ขณะนำเฮโรอินตัวอย่างไปส่งให้ลูกค้า หลังจากที่เคยส่งเฮโรอินประมาณ 60 ก.ก. ไปสหรัฐอเมริกาแล้ว

พล.ต.ท.เพรียวพันธุ์ ตามาพงศ์ ผู้บัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ร่วมกับนายวิลเลียม สไนป์ หัวหน้าหน่วยปราบปรามยาเสพติดสหรัฐอเมริกา แถลงข่าวการจับกุมขบวนการค้ายาเสพติดข้ามชาติ ซึ่งทางหน่วยปราบปรามยาเสพติดสหรัฐอเมริกา ได้ขอความร่วมมือมายังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้สืบสวนจับกุมผู้ค้ายาเฮโรอินกลุ่มนี้โดยด่วน หลังจากสืบทราบว่ามีขบวนการค้ายาเฮโรอินในประเทศไทยร่วมมือกับผู้ค้ายาเสพติดในประเทศไทย ลักลอบนำเฮโรอินจากประเทศเพื่อนบ้านผ่านเข้ามาทางภาคเหนือของประเทศไทยและส่งต่อไปยังสหรัฐอเมริกา

จนกระทั่งเมื่อวันที่ 19 มกราคม เจ้าหน้าที่สามารถจับกุมนางเพ็ง ฮุย ลัน หรือนางพง อาหล่าน อายุ 54 ปี เป็นหนึ่งในภรรยาของขุนส่า ราชายาเสพติดชื่อดัง ซึ่งเป็นหัวหน้าขบวนการค้ายาเสพติดในครั้งนี้ และผู้ต้องหาพร้อม 5 คน ตามหมายจับของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดตามความผิดคืออาญาที่ทั้งหมดร่วมกันจัดนำเฮโรอินจำนวน 1.4 กิโลกรัม ส่งมอบให้ผู้ติดต่อซื้อเฮโรอินเป็นตัวอย่างสินค้าในประเทศไทย รวมทั้งผู้ต้องหากลุ่มนี้ยังเป็นผู้ขนส่งเฮโรอินชนิดผงสีขาว ลักษณะเป็นก้อนสี่เหลี่ยมอัดแท่งจำนวน 164 ก้อน น้ำหนักประมาณ 60 กิโลกรัม มูลค่าประมาณ 150 ล้านบาท เดินทางไปทางเรือจากประเทศพม่า เข้าสู่รัฐนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา จนถูกเจ้าหน้าที่รัฐนิวยอร์กจับกุมของกลางได้ก่อนหน้า และประสานงานให้ตำรวจไทยช่วยขยายผลจับกุมขบวนการดังกล่าว (ผู้จัดการ 230144)

ภาคผนวก

รายชื่อคณะผู้ดำเนินงานโครงการข่าวสารทิศทางประเทศ

(โดยการอุทธรณ์ของ สกว.)

1. **นายอนุช อภาภิรม** ตำแหน่งหัวหน้าโครงการฯ เป็นนักคิดนักเขียนและนักวิจัยอิสระ เคยทำงานเป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด และสำนักพิมพ์สวัสดิ์ เคยเป็นที่ปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎร สมัยของนาย มารุต บุญนา และได้เป็นประธานคณะกรรมการการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันพระปกเกล้า และเป็นรองประธานฝ่ายโครงการมูลนิธิโลกสีเขียวฯ ปัจจุบันเป็นประธานมูลนิธิศูนย์สื่อเพื่อการพัฒนา
2. **นางวิสมัย อภาภิรม** ตำแหน่งบรรณาธิการประจำโครงการฯ มีประสบการณ์ในวิชาชีพสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ กว่ายี่สิบปี เคยเป็นบรรณาธิการสังเคราะห์รายงานจากสนาม ในโครงการแสวงหารูปแบบการพัฒนาระดับท้องถิ่นของรัฐ เคยเป็นบรรณาธิการวารสารประมวลข้อมูลข่าว “สารสนเทศ” และบรรณาธิการโครงการสื่อสิ่งพิมพ์ด้านสิ่งแวดล้อม มูลนิธิโลกสีเขียวฯ เป็นผู้แปลหนังสือชื่อ Mission Possible ของ เคน บลองชาร์ด
3. **นางสาวชิลวิ มาคตาสิณา ฮอลลิงก์** ตำแหน่งนักวิจัย จบปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เคยทำงานเป็นอาจารย์ประจำและหัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนอานวยศิลป์ อาจารย์ประจำและหัวหน้าภาควิชาประวัติศาสตร์ และหัวหน้าภาควิชาไทยคดีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยาลัยคณา สวัสดิ์ มหาสารคาม และเคยเป็นนักวิชาการ บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด บริษัทสำนักพิมพ์สวัสดิ์ จำกัด และบริษัท ต้นอ่อน-แกรมมี่ จำกัด
4. **นางสาวปรานี ขัติยศ** ตำแหน่งนักวิจัย จบปริญญาโท เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง) จากจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย เคยทำงานเป็นผู้ช่วยนักวิจัยโครงการ สถาบันวิจัยสังคมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นนักวิจัยประจำศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์ และประจำกองบรรณาธิการวารสารเศรษฐศาสตร์การเมือง ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีผลงานวิทยานิพนธ์ และบทความตีพิมพ์ในวารสารวิชาการหลาย เล่ม
5. **นางสาวสะไบทิพย์ พันธุ์อุทัย** ตำแหน่งธุรการบัญชี จบปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิชาเอก โสวัตศึกษา โสวัตสารมวลชน เคยทำงานร่วมกับฝ่ายรวบรวมข้อมูลงานผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ กลุ่มสื่อศิลป์ ถ่ายภาพงานรับปริญญา ต่างๆ รวบรวมข้อมูลลูกค้า บริษัทเอ-ทีมแอดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด เคยประจำกองบรรณาธิการวารสารวิทยาศาสตร์อนาคต บริษัท สำนักพิมพ์สวัสดิ์ จำกัด เคยเป็นนักข่าว Rewriter ติดต่อ ผลิตรายการ บริษัทไทยสกายเทเลวิชั่น จำกัด
6. **นางสาวเขาวนันท เชษฐรัตน์** นักเขียนรับเชิญ จบปริญญาโทครุศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาโสตทัศนศึกษาจากจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย เคยทำงานประจำกองบรรณาธิการ บรรณาธิการและที่ปรึกษาบรรณาธิการนิตยสารมีชื่อหลายฉบับ เคยเป็น อาจารย์ประจำภาควิชาการถ่ายภาพและภาพยนตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลอยู่ประมาณ 12 ปี ก่อนที่จะผันตัวเองออกมา เป็นอาจารย์พิเศษ และทำงานเป็นนักเขียนนักแปลอิสระในปัจจุบัน
7. **นางสาวแสงเสรี อภาภิรม** ผู้ช่วยวิจัย จบปริญญาตรีสาขา Finance: Investment & Banking; California State University, Fullerton, U.S.A ประสบการณ์ทำงาน 1 ปีประจำแผนก FX Operation, Global Risk Mgmt. Div., และ 1 ปี ตำแหน่ง Trader, Global Market Div., ธนาคาร Chase Manhattan, กรุงเทพฯ
8. **Mr. Samuel Srethapakdi, Translator, BA., Economic, Brown University, U.S.A**